

ƏDALƏT

Qurucusu:
Adil Minbaşıyev

İctimai-siyasi, hüquq qəzeti

Qəzet 1990-cı illin
iyulundan çıxır

№ 19 (6112) 23 may 2025-ci il

Qiyməti 40 qəpik

Türk liderlər Macarıstanda

Bax:səh-2

AQIL ABBAS FÜZULİLİLƏRLƏ GÖRÜŞDÜ

Millət vəkili Aqil Abbas Sumqayıtda məskunlaşmış füzulililərlə görüşüb.

Bu görüşün əvvəlki görüşlərdən fərqi o idi ki, füzulililər heç bir şəxsi problem qaldırmadılar. Yalnız tezliklə öz doğma yurd-yuvalarına qayıtmaq istediklərini dilə getirdilər. Bununla bağlı Cənab Prezident İlham Əliyevə və Milli Məclisin sədri Sahibə xanıma bir müraciət də hazırlamışdılar. Çay süfrəsi arxasında təxminən iki saatlıq bir görüş oldu. Həmin müraciətləri yaxın günlərdə saytımda oxuya bilərsiniz.

ALLAHVERDİ BAĞIROV:

"MƏN XANKƏNDİNDƏ ÖLƏCƏM"

Bax:səh-5

Aqil ABBAS
aqilabbas@rambler.ru

AZƏRBAYCAN POLİSİNƏ LƏKƏ ATMAYIN

Yenə polisi hədəfə götürürlər. Şayiələri, dedi-qoduları ictimailəşdirərək polisin nüfuzuna kölgə salmağa çalışırlar.

Azərbaycan polisi dövlətin bel sütunlarından biri, daha dəqiq desək, elə birincisidi. Ölkənin və millətin əmin-amanlığı, ictimai-asayişin qorunması polisin fəaliyyətindən asılıdır ki, polis də bu işin öhdəsindən ləyaqətlə gəlir. Postsövet ölkələrində ən əmin-amanlığı olan respublika Azərbaycandır.

Polis gecəli-gündüzlü xalqın keşiyindədir. Özü də polis yeganə təşkilatdır ki, iş günü digər təşkilatlarda olduğu kimi, 8 saatlıq deyil, 24 saatdır.

Bu gün biz rahat yatırıqsa, şəhərdə qorxusuz-hürküsz gəziriksə polisə borcluyuq.

Cinayətkarlığa, kibercinayətkarlığa, narkomaniyaya qarşı apardığı mübarizə də göz qabağındadır. Amma bu, dövlətçiliyimizi sevməyən həm xaricdən maliyyələşən, həm də daxildəki bəzi müxalif qüvvələri narahat edir. Ona görə də var gücləriylə polisi nüfuzdan salmaq üçün təbliğat aparırlar.

Bax:səh-2

İradə TUNCAY
iradetuncay@rambler.ru

İdeoloji pendir

Səhər-səhər enirəm otağımdan resepsiona və otelin elemanı olan qızdan soruşuram... Olanlar bundan sonra olur - burda bir az proloq vermək lazım gələcək... Hər yaşam mərhələsinin öz mənzərəsi var. Və zaman-zaman bu mənzərələri xatırlayanda göz önünə gələn parlaq, ya da solğun rənglər içində yaşatdıqlarının nə qədər sağlam olduğunu siqortasıdı bəlkə də... Müəyyən bir dövrdə kimlər qurub bu mozaik mənzərəni? Yəqin əsas sual budu - kimlər?

Və hər dəfə bir mərhələdən o birinə qədəm qoyanda, özünə verdiyin sözünü tutma bilməyəndə, həyatına yeni-yeni insanlar daxil olanda bu çək-çevirin içində dörd istiqamətə baxa-baxa düşünürsən - qurulanlar dağılır, bəs, kimlər bu viranənin altından sağlamat çıxacaq? Sən özün qərar verəcəksən ömür adlanan bu zəlzələnin sonrakı yaşamzədələri kim olacaq deyər... Bəzən itirdiklərinə təəssüf, bəzən də oxqay hissi ilə. Amma yeniliklərin qarşısını ala bilmərik... Gələn gələcək, olan olacaq...

Bax:səh-3

Tehrandakı səfirliyimizə hücum edən şəxs edam edildi

Azərbaycanın Tehrandakı səfirliyinə hücum edən cinayətkar İran vətəndaşı Yasin Hüseynzadənin edam cəzası icra edilib. Adalet.az xəbər verir ki, bu barədə ISNA məlumat yayıb. Ötən ay İranın Məhkəmə-Ədliyyə sisteminin sözcüsü Əsgər

Cahangir Azərbaycanın Tehrandakı səfirliyinə hücumu törədən şəxslə bağlı hökm barədə sualı cavablandırarkən yekun hökmün çıxarıldığını bildirib.

Xatırladaq ki, 27 yanvar 2023-cü ildə Yasin Hüseynzadə "Kalaşnikov" markalı avtomat silahla

mühafizə postunu yarıaraq Azərbaycanın Tehrandakı səfirliyinin mühafizə xidmətinin rəisi Orxan Əsgərovu qətlə yetirib. Səfirliyin mühafizə xidmətinin əməkdaşları Vasif Tağıyev və Mahir İmanov hücumun qarşısını alarkən yaralanıblar.

GÜNÜN LƏTİFƏSİ

Vəli Xramçaylı babat vurubmuş. Küçədə bir çirkin qadınla rastlaşır.

Yanında olan şair Akif Əhmədgilə deyir:

- Ə, qağa, bu nə çirkin qadındır?

Qadın da iyirənirmiş kimi ona baxıb deyir:

-Sən də sərxoşsan.

Vəli gülərək:

- Mənim sərxoşluğum sabah keçəcək, amma sən çirkinliyin...

Türk liderlər Macarıstanda

Mayın 21-də Macarıstanın paytaxtı Budapeştdə Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) Dövlət Başçıları Şurasının qeyri-rəsmi iclası keçirilib.

Adalet.az xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tədbirdə iştirak edib.

Macarıstanın Baş naziri Viktor Orban dövlətimizin başçısını qarşıladı.

Prezident İlham Əliyev iclasda çıxış etdi.

Prezident İlham Əliyevin çıxışı:

- Hörmətli cənab Baş nazir.

Hörmətli dövlət başçıları.

İlk növbədə, qonaqpərvərliyə görə Baş nazir Viktor Orbana təşəkkürümü bildirirəm.

Azərbaycan ilə Macarıstan arasında əlaqələrin inkişafı məmnunluq doğurur. Bu, mənim Macarıstana 6-cı səfərimdir. Cənab Orban isə Azərbaycanca 7 dəfə səfər etmişdir. Macarıstan Azərbaycanın etibarlı strateji tərəfdaşdır.

Macarıstan müstəqil siyasət aparan ölkədir və beynəlxalq nüfuzu daim artırmaqdadır. Bütün əldə edilmiş uğurlar münasibətilə Baş nazir Viktor Orbana təbrik edirəm.

Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət başçılarının keçən il Azərbaycanın təşəbbüsü ilə Şuşada ilk qeyri-rəsmi Zirvə görüşü keçirilmişdir. Şadam ki, bu təşəbbüsün davamı olaraq ikinci qeyri-rəsmi Zirvə görüşü təşkil olunur.

Prezident Sadır Japarovu Qırğızıstanın hazırda təşkilata uğurlu sədrliyinə görə təbrik edirəm.

Bu il Azərbaycan Türk Dövlətləri Təşkilatının rəsmi Zirvə görüşünə ev sahibliyi edəcək və Sizi Zirvə görüşündə iştirak etmək üçün Azərbaycana dəvət edirəm.

Azərbaycan ümumilikdə təşkilatın üzv ölkələrinə 20 milyard ABŞ dollarından çox sərmayə qoymuşdur.

Bu il Türk İnvestisiya Fondunun rəsmi olaraq fəaliyyətə başlaması nəzərdə tutulur.

Türk dövlətləri ilə nəqliyyat sahəsində əməkdaşlığımız güclənir. Son illər ərzində Azərbaycan da nəqliyyat infrastrukturuna - avtomobil yollarına, dəmir yolu xətlərinə, dəniz limanına, gəmiqayırma zavoduna, hava nəqliyyatına böyük həcmdə sərmayələr qoyulmuşdur. Nəticədə, açıq dənizlərə çıxışı olmasa da, Azərbaycan Avrasiyanın nəqliyyat-logistika mərkəzlərindən birinə çevrilmişdir. Türkiyə və Mərkəzi Asiya dövlətlərinin Azərbaycan üzərindən tranzit keçən daşımalarının həcmi 2024-cü ildə 11 milyon ton təşkil etmişdir.

Qonşu ölkələrlə yeni əməkdaşlıq formatları yaratmış, müştərək müəssisələr qurmuşuq. Orta Dəhlizin bir hissəsi olan Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun daşıma qabiliyyəti keçən il Azərbaycanın vəsaiti hesabına 5 milyon tona çatdırılmışdır. Orta Dəhlizin rəqəmsallaşdırılmasına böyük önəm veririk. Hazırda Xəzər dənizi limanları arasında nəqliyyat əməliyyatlarının və ticarətin sadələşdirilməsini nəzərdə tutan vahid rəqəmsal platformanın yaradılması layihəsi üzərində işlər davam etdirilir.

Xəzər dənizində 50-dən çox ticarət gəmisi olan Azərbaycan Türk dövlətləri üçün önəmli tranzit xidmətləri göstərir. Hazırda Bakı gəmiqayırma zavodunda 10 yeni gəmi inşa edilir. Ələt Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanının yükəşirəmə qabiliyyəti 15 milyon tondan 25 milyon tona çatacaq.

Azərbaycanda 8 beynəlxalq hava limanı fəaliyyət göstərir. Sayca 9-cu hava limanı yaxın zamanlarda istifadəyə veriləcək. 9 beynəlxalq hava limanından 3-ü Azərbaycanın erməni işğalından azad edilmiş ərazisindədir. Həmçinin, 1, 5 milyon ton yük qəbul etmə imkanı olan karqo terminalı inşa edilir.

Hörmətli həmkarlar, bildiyiniz kimi, təxminən 200 ölkənin yekdil qərarı ilə 2024-cü ilin noyabr ayında Azərbaycanda COP29 kimi mötəbər konfrans keçirilmişdir. Hazırlıq üçün cəmi 11 ay vaxt olmasına baxmayaraq, COP29-u yüksək səviyyədə təşkil etməyə nail olduq.

Qeydiyyatdan keçmiş 77 min iştirakçı 197 ölkəni təmsil edirdi. Konfransda 70 dövlət və hökumət başçısı iştirak etmişdir. Azərbaycan COP29-da Qlobal Cənubla Qlobal Şimal arasında körpü qurmağa müvəffəq oldu. Bakıda qlobal iqlim gündəliyi ilə bağlı ciddi qərarlar qəbul edildi.

Əsas nailiyyət inkişaf etməkdə olan ölkələrə maliyyə yardımının 100 milyarddan 300 milyard ABŞ dollarına qədər artırılmasını nəzərdə tutan yeni maliyyə hədəfi barədə razılaşmadır. Bundan başqa, 10 il ərzində razılıq əldə edilməsi mümkün olmayan karbon bazarlarının tənzimlənməsi barədə konsensusa nail olundu, İtqi və Zərər Fondu işlək vəziyyətə gətirildi. COP29 böyük uğurlara imza atmış və tarixə "Bakı sıçrayışı" kimi daxil olmuşdur. COP29 zamanı Azərbaycan, Qazaxıstan və Özbəkistan dövlət başçıları tərəfindən yaşıl enerjinin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq sazişi imzalanmışdır. Bu saziş ölkələrimizdə istehsal edilən yaşıl enerjinin Xəzər-Qara dəniz marşrutu ilə dünya bazarlarına ixracı üçün geniş imkanlar yaradır.

Çıxışımın sonunda Macarıstanı qeyri-rəsmi Zirvə görüşünün uğurlu təşkilinə görə təbrik edir, Türk Dövlətləri Təşkilatının fəaliyyətinə uğurlar arzulayıram.

Sağ olun.

Sahibə Qafarova

İspaniya Deputatlar

Konqresinin sədri ilə görüşüb

Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova İspaniya Krallığına rəsmi səfəri çərçivəsində bu ölkənin Deputatlar Konqresinin sədri Fransina Armenqol ilə görüşüb.

Adalet.az xəbər verir ki, Milli Məclisin sədrini salamlayan Deputatlar Konqresinin sədri Fransua Armenqol bu səfərin parlamentlərimiz və ölkələrimiz arasında əlaqələrin daha da genişlənməsinə öz töhfəsini verəcəyinə inamını ifadə edib. O, COP29-un ölkəmizdə yüksək səviyyədə təşkilinə və keçirilməsinə görə təşəkkürünü bildirib və diqqətə çatdırıb ki, mühüm qərarların qəbul edildiyi həmin konfransda İspaniya Krallığı Hökumətinin sədri də iştirak etmişdi.

Söhbət zamanı Deputatlar Konqresinin sədri qeyd edib ki, Azərbaycan-İspaniya əlaqələrinin hazırkı vəziyyəti məmnunluq doğurur və belə bir inamı ifadə edib ki, bundan sonra da parlamentlər hökumətlər arasında əməkdaşlığı dəstəkləməyə davam edəcəklər. Bildirilib ki, iki ölkə arasında iqtisadi əlaqələrin inkişafı da mühüm əhəmiyyət kəsb edir və bir sıra ispan şirkətləri

Azərbaycanda işləməkdə olduqca maraqlıdirlər. Bu da Azərbaycanın siyasi və coğrafi əhəmiyyətindən irəli gəlir.

Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova öz növbəsində onu İspaniyaya səfərə dəvət etdiyinə görə Deputatlar Konqresinin sədrinə təşəkkürünü bildirib. O, Azərbaycan-İspaniya əlaqələrinin mövcud vəziyyəti və inkişafı barədə fikirlərini bölüşüb. Sahibə Qafarova İspaniya Krallığı Hökumətinin sədri Pedro Sançezin COP29 çərçivəsində ölkəmizə səfəri və Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə danışıqlar zamanı əlaqələrin inkişafı üzrə əldə olunmuş razılaşmaların uğurlu icrasının əməkdaşlığımızı daha da inkişaf etdirəcəyinə əminliyini bildirib.

Görüşdə Azərbaycan-İspaniya iqtisadi əlaqələri haqqında da fikir mübadiləsi aparılıb. Milli Məclisin sədri bərpaulunan enerji və digər sahələrdə əlaqələrin inkişafı üçün yaxşı perspektivlər olduğunu qeyd edib. O, bildirib ki, həm Azərbaycan, həm də İspaniya bərpaulunan enerji sahəsində mühüm işlər görürlər. Azərbaycan hazırda bu sahədə mühüm layihələri icra edir və əldə olunan enerjinin Avropaya ixracı üçün işlər görür.

Hazırda ölkəmiz Avropa ölkələrinin, o cümlədən İspaniyanın etibarlı enerji təchizatçısıdır və İspaniya şirkətinin TAP-da iştirakı da əməkdaşlığımızın uğurlu nümunələrindən biridir. Milli Məclisin sədri iqtisadi əlaqələrdən danışarkən, Azərbaycanın nəqliyyat-tranzit imkanlarını xüsusi vurğulayıb, Orta Dəhliz üzrə fəaliyyətin Azərbaycan-İspaniya arasında əməkdaşlığın mühüm istiqamətlərindən biri ola biləcəyinə diqqət çəkib.

Görüşdə Cənubi Qafqazda mövcud vəziyyət barədə də danışılıb. Milli Məclisin sədri Azərbaycan-Ermənistan normalaşma prosesi, iki ölkə arasında mövcud olmuş münaqişənin tarixi, Azərbaycanın öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini bərpa etməsi, işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə aparılan tikinti-quruculuq işləri barədə geniş məlumat verib.

Söhbətdə qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər barədə də fikir mübadiləsi aparılıb.

Qeyd edək ki, görüşdən əvvəl Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova Deputatlar Konqresinin Fəxri qonaqlar kitabını imzalayıb.

Makron özünü Ərdoğanla görüşdə alçalmış duruma salıb

Fransada "Patriotlar" Partiyasının lideri Florian Filip-po ölkə prezidenti Emmanuel Makronun Tiranada keçirilən Avropa Siyasi Birliyinin sammiti çərçivəsində Türkiyə lideri Rəcəb Tayyib Ərdoğanla söhbəti zamanı alçalıldığını deyib.

Adalet.az xəbər verir ki, o, bu barədə "X"-də yazıb. "Makron özünü Ərdoğanla ağıllı göstərmək istədi, amma alçaldı", - o bildirib.

Hadisə Avropa Siyasi Birliyinin Tiranada keçirilən toplantısı zamanı kameraya düşüb. Makron masa arxasında əyləşən Ərdoğanla yaxınlaşaraq əlini Türkiyə liderinin əlinin üstünə qoyub. Ərdoğan cəld əlini çəksə də, Makronun iki barmağından yapışib. Fransa prezidenti bir barmağını Ərdoğanın ovcundan çıxara bilib. Türkiyə lideri gülümsəyərək oturduğu yerdən qalxmadan Makronun digər barmağını ən azı on saniyə saxlamağa davam edib.

Liderlər, nəhayət, tərcüməçi vasitəsilə qısa söhbətlərini yekunlaşdırıblar. Bundan sonra Ərdoğan Makronun əlini sığallayıb və Fransa lideri kənara çəkilib.

AQİL ABBAS

AZƏRBAYCAN POLİSİNƏ LƏKƏ ATMAYIN

Yenə polisi hədəfə götürüblər. Şayiələri, dedi-qoduları ictimailəşdirərək polisin nüfuzuna kölgə salmağa çalışırlar.

Azərbaycan polisi dövlətin bel sütunlarından biri, daha dəqiq desək, elə birincisidi. Ölkənin və millətin əmin-amanlığı, ictimai-asayişin qorunması polisin fəaliyyətindən asılıdır ki, polis də bu işin öhdəsindən ləyaqətlə gəlir. Postsovet ölkələrində ən əmin-amanlığı olan respublika Azərbaycandır.

Polis gecəli-gündüzlü xalqın keşiyindədir. Özü də polis yeganə təşkilatdır ki, iş günü digər təşkilatlarda olduğu kimi, 8 saatlıq deyil, 24 saatdır.

Bu gün biz rahat yatırıqsa, şəhərdə qorxusuz-hürküsz gəzərixsə polisə borc-luyuq.

Cinayətkarlığa, kibercinayətkarlığa, narkomanıyaya qarşı apardığı mübarizə də göz qabağındadır. Amma bu, dövlətçiliyimizi sevməyən həm xaricdən

maliyyələşən, həm də daxildəki bəzi müxalif qüvvələri narahat edir. Ona görə də var gücləriylə polisi nüfuzdan salmaq üçün təbliğat aparırlar.

Gəncədəki 17 yaşlı oğlanın qətlə təbii ki, ictimaiyyəti narahat edir. Qətlin üstünün açılması üçün istintaq qrupu yaradılıb və yaxın ki, tezliklə də istintaqın nəticələri ictimaiyyətə çatdırılacaq. Amma şayiə gəzdirənlər, durnaqarası jurnalistlər bu qətlə polisin üstünə atmağa çalışırlar. Özü də Gəncə polisinin. O Gəncə polisinin ki ölkədəki vəziyyəti gərginləşdirmək istəyənlər həmin idarənin iki polkovnikini günün-günortası çağrı qətlə yetirdilər. Hər iki polkovnik ölkənin əmin-amanlığı uğrunda şəhid oldu.

Daxili işlər naziri, general-polkovnik Vilayət Eyvazovun uğurlu fəaliyyətini gözü götürməyən həm xarici qüvvələr, həm də daxildəki müəyyən qruplar bu şayiələrə rəvac verir, xalqı çaşdırmağa çalışır.

Azərbaycan Polisi öz vəzifə borcunu həmişə şərəflə yerinə yetirib və belə şayiələrə baxmayaraq, həmişə də yerinə yetirə-cəkdir.

Polis bizi qoruduğu kimi, biz də polisimizi qorumağa borc-luyuq.

Milçək bir şey olmasa da ürək bulandırır bu şayiələr kimi.

Azərbaycan və Oman arasında məsləhətləşmələr keçirildi

Azərbaycan ilə Oman Xarici İşlər nazirlikləri arasında video-konfrans formatında ilk konsulluq məsləhətləşmələri keçirilib.

Adalet.az xəbər verir ki, bu barədə Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi məlumat yayıb.

Bildirilib ki, məsləhətləşmələrdə Azərbaycan nümayəndə heyətinə Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin Konsulluq idarəsinin rəisi Emil Səfərov, Oman nümayəndə heyətinə isə Oman Xarici İşlər Nazirliyinin Konsulluq departamentinin rəisi Mohammed Bin Nasir Al-Mabsali rəhbərlik edib.

Görüşdə Azərbaycanın Oman Sultanlığında fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Rəşad İsmayilov, o cümlədən hər iki ölkənin xarici siyasət qurumlarının məsul əməkdaşları, Azərbaycanın Ədliyyə Nazirliyi, Daxili İşlər Nazirliyi, Elm və Təhsil Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin nümayəndələri də iştirak edib.

Məsləhətləşmələr zamanı Azərbaycan və Oman arasında konsulluq sahəsində əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri, bu sahədə ikitərəfli müqavilə-hüquq bazasının genişləndirilməsi imkanları müzakirə edilib.

Eyni zamanda, hər iki ölkənin vətəndaşlarına effektiv konsulluq yardımının göstərilməsi istiqamətində müzakirələr keçirilib.

Konsulluq xidmətlərinin göstərilməsində rəqəmsallaşmanın təbii sahəsində təcrübə mübadiləsi aparılıb və bu istiqamətdə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq üçün geniş potensialın mövcud olduğu vurğulanıb.

Bundan əlavə, iki ölkə arasında ədliyyə, daxili işlər, təhsil, əmək, sosial müdafiə və digər sahələrdə əməkdaşlıq məsələləri nəzərdən keçirilib.

Sahil Babayev dövlət vəsaitlərini niyə banklara yerləşdirir?

Maliyyə Nazirliyi dövlət büdcəsinin sərbəst vəsaitlərinin yalnız iri banklarda yerləşdirilməsinin səbəbini açıqlayıb.

Adalet.az-ın məlumatına görə, Maliyyə Nazirliyindən Apa-nın sorğusuna cavab olaraq bildirilib ki, vahid xəzinə hesabının sərbəst qalığının idarəetməyə verilməsi müvafiq qaydalarla tənzimlənir. Belə ki, Nazirlər Kabinetinin 2007-ci il 6 aprel tarixli 62 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Büdcə ili ərzində vahid xəzinə hesabının sərbəst qalığının idarəetməyə verilməsi Qaydaları"nın tələblərinə əsasən vahid xəzinə hesabının sərbəst qalığı Azərbaycan Respublikasında

bank lisenziyasına malik kapitallaşma və aktivlərinin məbləği səviyyəsinə görə beynəlxalq kredit reytingini almış ən iri beş kredit təşkilatında müddətli depozitlərə yerləşdirilə bilər. Bildirilib ki, depozit hərəqlarının keçirilməsinin məqsədi dövlət büdcəsinin sərbəst qalığının effektiv idarə edilməsi ilə büdcəyə əlavə gəlir formalaşdırmaqdır.

Nazirlikdən əlavə edilib ki, vahid xəzinə hesabının qalığında sərbəst vəsaitlər olduqda banklara depozitə yerləşdirilməsi təcrübəsi bundan sonra da davam etdiriləcək.

Qeyd edək ki, bundan əvvəl Azərbaycan Beynəlxalq Bankının İdarə Heyətinin sədri Abbas İbrahimov kiçik və orta bankların da depozit hərəqlarında iştirakı məsələsinin Mərkəzi Bank vasitəsilə müzakirə edildiyini bildirmişdi.

Xatırladaq ki, Maliyyə Nazirliyi indiyə kimi iki de-

pozit hərəracı keçirib. Bu hərəqlarda bir və üç aylıq yerləşdirmə ilə ümumilikdə 1,5 mlrd. manat həcmində sistem əhəmiyyətli banklara depozit yerləşdirilib. Mərkəzi Bankın son reyestrinə əsasən Azərbaycanda sistem əhəmiyyətli banklar ABB, "Kapital Bank", "PA-ŞA Bank", "Bank Respublika" və "Unibank"dır. AMB aprel ayında sistem əhəmiyyətli banklar siyasətində dəyişiklik edib və "Xalq Bank"ı "Unibank"la əvəzləyib. Başqa sözlə, sərbəst xəzinə qalığı vəsaitlərindən növbəti hərəqlarda da yalnız sistem əhəmiyyətli banklar istifadə edə biləcək.

İRADƏ TUNCAY

İdeoloji pendir

Səhər-səhər enirəm otağımdan resepsiona və otelin elemanı olan qızdan soruşuram... Olanlar bundan sonra olur - burda bir az proloq etmək lazım gələcək... Hər yaşam mərhələsinin öz mənzərəsi var. Və zaman-zaman bu mənzərələri xatırlayanda göz önünə gələn parlaq, ya da solğun rənglər içində yaşatdıqlarının nə qədər sağlam olduğunun siqortasıdı bəlkə də... Müəyyən bir dövrdə kimlər qurub bu mozaik mənzərəni? Yəqin əsas sual budu - kimlər?

Və hər dəfə bir mərhələdən o birinə qədəm qoyanda, özünə verdiyin sözü tuta bilməyəndə, həyatına yeni-yeni insanlar daxil olanda bu çək-çevirin içində dörd istiqamətə baxa-baxa düşünürsən - qurulanlar dağılır, bəs, kimlər bu viranənin altından salamat çıxacaq? Sən özün qərar verəcəksən ömür adlanan bu zəlzələnin sonrakı yaşamzədələri kim olacaq deyə... Bəzən itirdiklərinə təəssüf, bəzən də oxqay hissi ilə. Amma yeniliklərin qarşısını ala bilmərik... Gələn gələcək, olan olaçaq...

Sovet dövründə doğulub-böyüyən insanlar o dövrün həm bolluq, həm də qıtlıq mənzərələrini xatırlayırlar. Bir də görürdün yağ yoxa çıxırdı, çay-qənd yoxa çıxırdı... Ət yoxa çıxırdı... Zaman-zaman belə qeybə çıxmalar çox xalardı... Həəə, yoxa çıxan ərzaqları küçədə, dükanların qarşısında növbəyə durub gözləyən adamlara satırdılar...

Bir dəfə anam evə dəmir qutuda pendir alıb gətirdi. Arıq uşaq idim, yeməklə heç aram yox idi. Amma bu pendiri həvəslə yedim... Anam dedi bolqar pendiridi... Yadımda qaldı. Sonradan ordan gələn toyuqları da (yəni yeməyə) sevdim. Kənddən gələn heç nəyi sevmirdim. Sonralar yemək zövqüm, damaq zövqüm çox dəyişsə də bolqar pendirinə olan sevgim heç azalmadı.

Vəziyyət dəyişdi, sovet dağıldı, bolqarlar pendir ya satmadılar, ya ruslar almadılar - bilmirəm. Sonuncu dəfə 1992-ci ildə yemişdim, vəssalam. Amma mən bu pendirin dadını unutmadım. Əslində bu qüdrətli sovetin niyə özünün ərzaqları yox idi ki??? Ritorik sualdı təbii... Birinci şərt... Birincisi, sonuncusu yoxdu... İdeoloji dəmir intizamın içində xaos vardı...Sovet ancaq silah yaratmaqla məşğul idi - onu da vəhşicəsinə yaradırdı...Yaratdığı hər nədisə vəhşi alınırdı...

Həə, resepsiondakı qızla söhbətim yarımçıq qaldı axı - soruşdum ki, sizdə burda, marketlərdə bulqar peyniri bulunurmu?

Soruşmağına soruşdum da, amma peşman da oldum. Qızın üzünü görmək lazım idi, mən "bulqar" sözün işlədəndə...

- Abl, bulqarmı? Nədən bulqar? Bizdə burda o kadar iyi peynirlər də var ki... Ben söyləyəlim...

Və başlanır pendir çeşidlərinin sadalanması...Mən anladım bilməzdim, ya da həvəsim olmadı anlatmağa ki, bu mənim uşaqlıq yaddaşımdı... Nə isə, deyib aralandım qızdan... Siyasi-ideoloji söhbətlərə qulaq asmağa həvəsim olmadı. Yorulmuşam həmin söhbətlərdən... 80-də Bolqarıstandan qovulan türklərin dərindən çəkirdik, rus təbliğatına qulaq asırdıq. Naim Süleymanoğlunun Naum Şalamanov olmağına...İndi də burda dərs keçirlər...

Yazını yazanda xatırladım, məktəbdə oxuyanda bolqar məktəblilərinin Bakıda konsert verməyini... O vaxtkı Yaşıl Teatrda olmuşdu... Sentyabr ayında... Bizi də aparmışdılar. Biser Kirovun Bakiyə gəlməyini xatırlayıram... Gör ha, bir ərzaq həm də siyasəti xatırlada bilərmiş...

Rubio: ABŞ Ukraynaya silah tədarükünü dayandırmayıb

ABŞ administrasiyası Ukraynaya silah tədarükünü dayandırmayıb, lakin yeni hərbi yardım paketlərinin formalaşdırılması ehtimalı ilə bağlı qərar yoxdur.

Adalet.az xəbər verir ki, bu barədə ABŞ Dövlət katibi, müvəqqəti olaraq ABŞ Prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə köməkçisi vəzifəsini icra edən Marko Rubio bildirib.

"Bu proqram (Kiyevə silah göndərilməsi ilə bağlı - red.) ləğv edilməyib. Onlar silah almağa davam edirlər", - o, ABŞ Konqresinin Senatın Xarici Əlaqələr Komitəsində keçirilən dinləmələrdə deyib.

Rubio vurğulayıb ki, Rusiya-Ukrayna münaqişəsinin hərbi həlli yoxdur və münaqişə danışıqlar yolu ilə həll edilməlidir.

Vaşinqton administrasiyasının Ukraynaya növbəti silah paketi üçün Konqresdən vəsait istəməyə hazır olub-olmadığı barədə suala cavab verərkən Dövlət katibi qeyd edib ki, bu, başqa qərar, başqa məsələdir. "Buna mən qərar vermərəm. Əlavə maliyyələşmə ilə bağlı Konqresə müraciət edilib-edilməməsinə Ağ Ev qərar verməlidir. Lakin Konqresin təsdiq etdiyi və ayırdığı hər şey göndərilməkdə davam edir", - o bildirib.

Azərbaycana bu ölkələrdən gələnlərin sayı artıb

"2025-ci ilin ilk 4 ayında Körfəz ölkələrindən Azərbaycana gələn turistlərin sayı 3.4 faiz azalıb. Bu müddətdə ölkəmizə Ərəb Dövlətlərindən cəmi 117 min turist gəlib. Bu regiondan gələn turistlərin sayının azalmasında körfəz ölkələri vətəndaşlarının yeni destinasiyalara üstünlük verməsi xüsusi rol oynayır".

Adalet.az xəbər verir ki, bunu deputat Vüqar Bayramov deyib. O bildirib ki, bununla yanaşı, bir sıra prosedur qaydaları, turizm xidmətlərinin qiymətlərinin hələ də yüksək olması körfəz dövlətlərindən gələnlərin sayına təsirsiz düşməyib:

"Dövlət Sərhəd Xidmətinin məlumatına əsasən isə, 2025-ci ilin yanvar-aprel aylarında Azərbaycana 735,8 min və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1,3 faiz çox turist gəlib. Gələnlərin 24,2 faizi Rusiya, 18,0 faizi Türkiyə, 11,0 faizi Hindistan, 9,0 faizi İran, 4,7 faizi Gürcüstan, 3,6 faizi Qazaxıstan, 2,9 faizi Pakistan, 2,5 faizi Səudiyyə Ərəbistanı, 2,2 faizi Birləşmiş Ərəb

Əmirlikləri, 1,9 faizi İsrail, hər birindən 1,8 faiz olmaqla Özbəkistan və Çin, 1,5 faizi Ukrayna, 1,4 faizi Türkmənistan, 1,1 faizi Küveyt, 1,0 faizi Belarus, 11,4 faizi digər ölkələrin vətəndaşları olub.

Ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə İsraildən gələnlərin sayı 2,8 dəfə, Tacikistandan - 2,0 dəfə, Çindən - 1,7 dəfə, İordaniyadan - 45,6 faiz, Hindistandan - 32,9 faiz, Qırğızıstandan - 32,1 faiz, İspaniyadan - 28,8 faiz, Yaponiyadan - 26,7 faiz, Pakistandan - 22,5 faiz, ABŞ-

dan - 20,2 faiz, Qazaxıstandan - 17,7 faiz, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərindən - 16,6 faiz, Kanadadan - 15,5 faiz, Niderlanddan - 10,7 faiz, İtaliya və Misirdən - 10,0 faiz artıb".

Deputat qeyd edib ki, bu müddətdə körfəz dövlətləri ilə yanaşı, MDB ölkələrindən gələnlərin sayında azalma qeydə alınıb: "Bu birlikdən gələnlərin sayı 9.2 faiz azalıb.

Avropa İttifaqından gələnlərin sayında isə cüzi artım qeydə alınıb: 1.8 %. Göründüyü kimi, Azərbaycanda gəlmə turizm üçün vacib destinasiyalardan olan Körfəz dövlətlərindən və MDB ölkələrindən gələnlərin sayında azalma qeydə alınıb. Bu turizm sektorunun inkişafında yeni çağırışları da həyata keçirməyə çalışırıq".

Nicat

Bakıda iki məktəbin direktoruna şiddətli töhmət verildi

Bakıda iki məktəbin direktoruna şiddətli töhmət verilib.

Adalet.az xəbər verir ki, bu barədə Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin Media və ictimaiyyətlə əlaqələr sektorundan məlumat verilib. Əmək fəaliyyətində yol verdikləri nöqsanlara görə Bakı şəhəri 275 nömrəli tam orta məktəbin direktoru Elnur Hüseynova və 278 nömrəli tam orta məktəbin direktoru Sevinc Hüseynovaya Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsinin 186-cı maddəsinin 2-ci hissəsinin "b" bəndinə əsasən sonuncu xəbərdarlıqla şiddətli töhmət verilib və gələcəkdə analoji hallara yol verəcəkləri təqdirdə barələrində daha ciddi intizam tənbeh tədbirinin tətbiq ediləcəyi nəzərlərinə çatdırılıb.

Hadrutdan olan mayor Vitali Qasumyanın Ukraynadakı son aqibəti

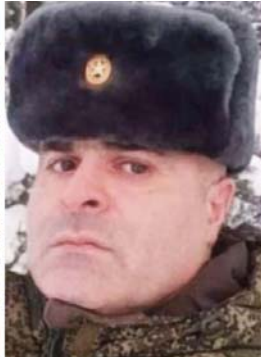
Ermənilərə, xüsusəndə Rusiya Silahlı Qüvvələrinə ağır itki üz verib.

Adalet.az xəbər verir ki, Rusiya ordusunun Motoatıcı Briqadasının 44-cü Ordu Korpusunun mayoru Vitali Qasumyan xüsusi hərbi əməliyyat zonasında Ukraynanın atdığı bir raket nəticəsində göyə sovrulub. Bu barədə Rusiya Erməniləri İttifaqı məlumat yayıb.

Hərbçi Qasumyan Azərbaycanın Qarabağ mahalında - Hadrutda anadan olsa da, Georgiyevskdə(Stavropol diyarı) yaşayırdı

Sputnik Armeniya bildirir ki, fevral ayında Vətən Müdafiəçisi Günündə S.V. Mixalkov adına 5 sayılı şəhər uşaq kitabxanasında "Biz atalarımızın şücaətlərinə sadıq" adlı dərs keçirib. O, uşaqlara bildirdi ki, onun üçün orduda xidmət etmək təkcə xidmət deyil, həm də böyük şərəfdir, çünki həmişə vətənin müdafiə etmək arzusunda olub. Söhbət zamanı məktəblilər Qasumyanın qaynar nöqtələrdə xidməti, sevinc və kədər içində yaşadığı döyüş yoldaşları haqqında eşitdilər.

BeZFormat saytı həmin vaxt yazırdı: "Sülh uğrunda canlarını verən həlak olmuş yoldaşlarını xatırlayanda onun səsi titrəyirdi".

Xatırladaq ki, Ermənistan mətbuatı yazır: "Təəssüf ki, biz hər gün Ukrayna cəbhəsindən gələn erməni tabutları ilə bağlı Rusiyanın erməni icmalarından məlumatlar alırıq. Biz bu il Yeni ili qeyd edərkən Rusiyada Putinin cəbhəyə göndərdiyi ermənilərin dəfn mərasimi keçirilir. Təxminən 3 il ərzində Rusiya tərəfdən 2000 erməninin həlak olması, 4000-dən çoxunun yaralanması ilə bağlı məlumat əldə etmişik. Ölənlərin qohumlarına dəfn mərasimini ictimaiyyətdən gizli saxlamaq haqqında göstəriş verilib. Biz bu məlumatları lap sonralar əldə edə bilirik".

Əntiqə Rəşid

Rüstəm Hacıyev

Moskva müharibəni uzatmaq, Tramp isə payını almaq niyyətindədir

Rusiya Federasiyasının prezidenti Vladimir Putin, ABŞ prezidenti Donald Trampa telefon danışqları zamanı bəyan edib ki, Moskva mümkün sülh danışıqları ilə bağlı Kiyevlə memorandum üzərində çalışmağa hazırdır.

Rusiya dövlətinin başçısı bildirib ki, memorandum özündə nizamlanmanın prinsipləri, mümkün sülh razılaşmasının müddəti, həmçinin mümkün atəşkəsin əldə olunmasını əks etdirəcək.

"Birləşmiş Ştatların prezidenti ilə, Rusiyanın Ukrayna tərəfiylə gələcəkdə mümkün sülh danışıqlarına başlanılması üçün, memorandum üzərində çalışmağa başlamaq barədə razılaşdıq"-deyə Putin bildirib.

İllər ötdükcə, münəqişələrin həlli istiqamətində hegemon dövlətlərün apardıqları siyasət dəyişməz olaraq qalmaqdadır. Bu siyasətin "icrası" yolları müxtəlif olsa da, məqsəd münəqişələrin həlli deyil, onun vaxtını mümkün qədər uzatmaqdır. Biz 30 ildə "vaxtuzatma" siyasətinin canlı şahidi olduq, artıq cana -boğaza yığılıb məsələni özümüz həll elədik. Özü də cəmi 44 günə. Hegemon dövlətlər tərəfindən idarə olunan BMT, Avropa İttifaqı, ATƏT və s. kimi beynəlxalq qurumlar, özlərinin qəbul etdikləri beynəlxalq qanunlara, beynəlxalq hüquqa deyil, əslində bu dövlətlərin maraqlarına xidmət edirlər.

Rusiya-Ukrayna münəqişəsinin guya həlli istiqamətində "atılan addımlar" da, qanlı müharibənin, işğalın birlirilməsinə deyil, əksinə mümkün qədər uzanmasına xidmət edir.

Müharibənin uzanmasında bu dövlətlərin fərqli maraqları ortadadır. ABŞ (Tramp) həmişə olduğu kimi, bundan bir neçə istiqamətdə "irəli düşmək", "qazanc" əldə etmək niyyətindədir.

Trampın məqdədi bir tərəfdən Avropanı Ukraynaya hərbi və maddi dəstək göstərməyə təhrik etməklə onu tükətmək və daha çox özündən asılı vəziyyətə salmaqdır. İkinci bir tərəfdən isə, Ukraynanın nadir təbii sərvətlərindən payını almaq niyyətindədir.

Prezident Putinin, "sülhə nail olmağın effektiv yolunu tapmağın vacib olmasını" bəyan etməsi, bu "effektiv yolun" tapılmasının vaxt uzatmaq niyyətinə işarə deyilmi? Rusiyanın (Putinin) müharibəni uzatmaqda məqsədi, Ukraynanı tam işğal edə bilməsədə, ən azından gücsüz, asılı bir vəziyyətə gətirmək, yenidən, bu dəfə daha ağır şərtlər altında təsir dairəsinə qaytarmaqdır.

Ukraynanın ümumiyyətlə Tramp üçün heç bir əhəmiyyət kəsb etmədiyi göz qabağındadır. Sadəcə onun Zelenskiylə davranışına nəzər salmaqla bunu görmək olar. ABŞ, bu münəqişənin necə həll olunmasından asılı olmayaraq, Ukraynanın zəngin yataqlarından öz payını almaq istəyir. Heç bir halda atəşin dayandırılmayacağını bilə-bilə, Ukraynanı Rusiya ilə danışıqlara getməyə təhrik etməsi isə, yalnız seçkiöncəsi verdiyi vədin yerinə yetirməyə çalışdığı görüntüsü yaratmaqdan başqa bir şey deyildi...

Rusiya prezidentinin bəyənətində "mümkün sülh danışıqları", "mümkün atəşgah" sözlərindəki "mümkün" ifadələri nə sülhün, nə də atəşin dayandırılmasına nail olmağın mümkün olmayacağı anlamı kimi də qəbul edilə bilər...

İki hegemon dövlətin maraqlarının qurbanına çevrilmiş Ukrayna prezidenti Volodimir Zelenski isə, hələ də çarəsiz şəkildə "biz memorandumun rusiya versiyasını gözləyəcəyik"-deyə bildirib...

Azərbaycanda liftlərin təhlükəsizliyi ilə bağlı reqlament hazırlandı

Azərbaycanda "Liftlərin təhlükəsizliyi haqqında" texniki reqlament layihəsi ictimai müzakirəyə çıxarılıb.

Adalet.az xəbər verir ki, bu barədə Prezident yanında Antiinhisar və İstehlak Bazarlarına Nəzarət Dövlət Agentliyi məlumat yayıb.

Qeyd olunub ki, ictimai müzakirə başa çatdıqdan sonra texniki reqlament layihəsinin təsdiq üçün Nazirlər Kabinetinə təqdim edilməsi nəzərdə tutulur.

Bu texniki reqlament səmərəsizliyin həyat və sağlamlığının qorunması, habelə liftlərin təyinatı və təhlükəsizliyi ilə əlaqədar istehlakçıları çəşqinliyə səbəb olan hərəkətlərin qarşısını almaq məqsədilə liftlərin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi və onların istehlak bazarında sərbəst dövriyyəsinə dair tələbləri müəyyən edir.

Gələcəkdə Azərbaycanda liftlərin təhlükəsizliyinə dair tələbləri müəyyən edən digər texniki reqlamentlər qəbul edildikdə, ölkədə olan liftlər ona tətbiq olunan bütün texniki reqlamentlərin tələblərinə uyğun olmalıdır.

Şıxovuzu Şikahəq edənlərin növbəti iftirası: "60 ha meşəmizi..."

Ermənilər yenə "məzlum" sifətlərinə salıb, şivən qoparıb, yas qurublar.

Adalet.az xəbər verir ki, erməni mediası növbəti yalanını dövriyyəyə buraxıb. Beləki, media yazır ki, Ermənistanın Zəngəzur əyalətinin Qafan rayonunun Şikahəq kəndinə məxsus qoruğun ərazisində Azərbaycan mövqelərinin qurulması, istehlak işlərinin aparılması və yolların açılması üçün təxminən 60 hektar meşə sahəsi qırılıb: "Azərbaycanın açdığı yolların eni orta hesabla 7-8 metrdir. Lakin yollar üçün şlamlar bərabər konturlarla aparılmayıb, bəzi hissələr də paralel olaraq nazikləşdirilib. Xüsusilə palıd və fıstıq ağaclarının əmələ gətirdiyi ağaclar kəsilib.

Meşəçi Ayser Qazaryan deyir ki, yuxarıda qeyd olunan meşələrlə yanaşı, kolluq sahələri də məhv edilib. Ümumilikdə 90 hektar sahədə torpaq işləri aparılıb ki, bunun da 60 hektara yaxını meşəlik olub. Bu halda Şikahəq Qoruğundan ən azı 14-16 000 m² kəsilmişdir.

Oxucularımız soruşsa ki, bəs ermənilərin Şikahəq dediyi o kəndin adı nə imiş, onu da cavablandırmaq:

AMEA A.A.Bakıxanov adına Tarix İnstitutunun əməkdaşı Faiq İsmayilov Adalet.az -ın suallarını cavablandırdı:

"Ermənilər qədim türk kəndlərinin adını dəyişməklə, onu erməniləşdirməklə hər şeyə sahibləndiyini düşünür. Amma erməniləşdiril-

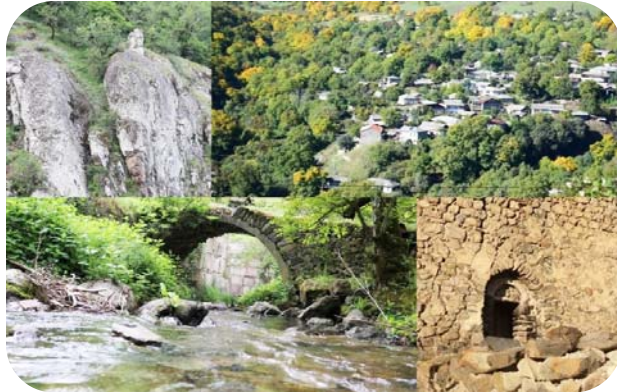
miş hər bir kənd, dağ, çay, qaya, zirvə və yurdlarımıza məxsus digər mədəni və tarixi tikililərdən ən adi, sadə bir araşdırmadan öz tarixini, sahibini biruzə verir. Bax elə bu kəndimiz kimi...

Qərbi Zəngəzurun ermənilərin Şikaxox və yaxud Şi-

dır) əsasında əmələ gəlib.

- Faiq müəllim, Şıxovuz kəndinin bir türk, oğuz yurdu olduğunu nə ilə sübut edə bilərsiniz?

- Əlbəttəki, digər erməniləşdirilmiş yurdlarımızı, kənd və şəhərlərimizi necə dünyaya sübut edirik, elə! Qədim

kaheq adlandırdıqları Şıxovuz kəndi, indiki Ermənistanın (Syunik) Qərbi Zəngəzur regionunda, Qafan rayonunda inzibati yaşayış məntəqəsidir.

- Ermənilərə məxsus mənbələrdə onlar etiraf edirlər ki, Rusiya imperiyası dövründə kəndin adı Şıxavuz kimi tanınırdı. Məsələn, kənd haqqında Vikipediya da erməni vikiçilər bu faktı qeyd ediblər.

-Kənd Qafan şəhərindən 23 kilometr məsafədə dəniz səviyyəsindən 980 metr yüksəklikdə yerləşir. Toponim "şeyx" sözünün xalq danışığı dilində işlənən şıx sözü ilə oğuz türk tayfasının adını əks etdirən ovuz etnonimi (oğuz etnoniminin dialekt forması-

Oğuz Türklərinə məxsus tarixi qala, qəsr, saray, məbə, hamam və sair tikililərin özünəməxsusluğu, ornaməti, quruluşu bizə imkan verir ki, erməni təbliğatının qarşısını ala. Adı ilk dəfə XIII əsr tarixçiləri tərəfindən çəkilən Şıxovuz da qədimliyi ilə seçilir. Kəndin mərkəzində qədim bir abidə olub. Amma ermənilər sonuncu deportasiya zamanı - 1988-ci ildə onu tamamilə dağıtdılar.

Qədim dövlətləri əhatə edən o tikilmiş bazilikanın qalıqları indiyədək elə orda qalıb. Abidə 1215-ci ildə tikilib və dini xarakterli olmayıb. Relyef maili olduğundan şimal divarı yarıya qədər torpaqla örtülüb. Kompozisiya baxımından abidə alban me-

marlığı üslubunda inşa edilib.

- Tək bu?

- Tək bu deyil...Kəndin ərazisində çayın üzərində 1886-cı ilə aid körpü var. Bu, fəsadları və tağları kobud işlənmiş bazalt daşlarından, tağın kənarları isə təmiz yonulmuş və cilalanmış bazalt daşlarından ibarət olan bir aşırımlı tağlı körpüdür. Körpünün yaxınlığında Şıxovuz kəndinin su dəyirmanının xarabalıqları qorunub saxlanılıb.

-Daha nələr var?

-Həmin ərazidə orta əsrlərə aid yaşayış məntəqələrinin qalıqları, VII-VI əsrlərə aid binaların qalıqları, 17-18-ci əsrlərə aid türbələr, 19-cu əsrə aid körpü, "Xravənd" ziyarətgahı, qərb tərəfdə isə möhtəşəm qalanın xarabalıqları qorunub saxlanılıb. Kənd Şıxavuz adı ilə Rusiya imperiyasının Yelizavetpol quberniyasının Zəngəzur qəzasının tərkibində olub.

Sovet dövründə Azərbaycan SSR-in Zəngəzur regionunun, 1930-cu ildən isə Gorus rayonunun tərkibinə daxil edilib.

-Faiq müəllim qiymətli məlumatlara görə təşəkkür edirik!

Oxucularımız üçün onu da qeyd edək ki, Ermənistan 2011-ci il siyahıyaalınmasının nəticələrinə görə, Şikahəq şəhərinin daimi əhalisi 229, hazırkı əhalisi isə 194 nəfər olub.

Söhbətləşdi: Əntiqə Rəşid

Köçəryan prezident olanda, «Ağrı dağı»nı gerbindən niyə silmədi?

Ermənistanda nüfuzlu nəşr olan "Hraparak" bildirir ki, Ermənistanın sabiq prezidenti Robert Köçəryanın açıqlamasını yayıb.

Adalet.az xəbər verir ki, ermənilərin özlərini hər zaman zavallı, məzlum görkəmə salıb zarıdqları ən böyük dərdlərdən birinin adı "Ararat dağı" dır və məşhur dağın "qədim"

Ermənistana aid olmasını ısrarla söyləməsinə, Köçəryan belə bir reaksiya verib: ""Bizim Ağrı dağında gözümüz yoxdur".

Fikirlərinə aydınlıq gətirən işğalçı eks prezident hər zaman Türkiyəyə qarşı saygılı olduğunu önə çəkib:"Sizcə, kimse ciddi şəkildə Ağrı dağında gözümüzün olduğunu düşünür? Bu, bizim üçün bu bir simvoldur. Bəs siz heç ağılı başında olan siyasətçinin "Gedək Araratı (Ağrı) tutmaq" dediyini eşitmisinizmi? Ciddi deyil. Bu, bizim üçün bir simvoldur. Bu, o demək deyil ki, bizim belə planlarımız olub. Heç kim bu cür avantürizmdən əziyyət çəkməyib"

Maraqlıdır ki, qədim Azərbaycan torpaqlarında Rusiya Ermənistanı respublika olaraq yaratdığı gündən ermənilər hesab edirlər ki, "Böyük Ermənistan"ın ürəyi "Ararat" adlandırıldıqları Ağrı dağında döyünür. Hətta ermənilər ilk dəfə Ağrı dağından simvol kimi 1918-ci ildə yaradılan erməni-daşnak hökumətinin gerbində istifadə ediblər.

1937-ci ildən etibarən Ağrı dağı Ermənistan SSR-nin, SSRİ dağıldandan sonra -1991-ci ildən isə Ermənistanın gerbində təsvir edilib. Bunun özü böyük bir qanunsuzluqdur, bunun tarixi və hüquqi əsası yoxdur: Köçəryan düz 10 il Ermənistan prezidenti oldu (9 aprel 1998 - 9 aprel 2008). Əgər Ağrı dağında gözü yox idisə, niyə o gerbi dəyişmədi?

Xocalı qatili Serj Sarkisyanın prezident olarkən törətdiyi cinayətləri yaqin ki, unutmasınız. İrqi, dini, milli ayrıseçkilik edərək yüzrlə azərbaycanlının işğəncələrə məruz qalması, məhv edilməsi məhz onun faşist fəaliyyətinin nəticəsi olub. O hətta gənc nəslidə dəfələrlə özü kimi qanıçən olmağa çağırışlar etmişdi. Yədinizə gələr: 2010-cu ildə Ermənistandakı bayram tədbirlərinin birində o vaxtkı Ermənistan prezidenti Serj Sarksyən erməni gənclərə təxminən belə bir tövsiyyə etmişdi: "Biz Qarabağı aldıq, sizində borcunuzdur ki, Araratı (Ağrı dağı) bütünlüklə ərazimizə daxil edəsiniz".

Ermənistan doğrudan da Türkiyə ilə münasibətləri normallaşdırmaq istəyirsə, Ağrı dağının şəklini öz gerbindən götürsün və bir-dəfəlik bu xəstə düşüncədən əl çəksin. Bu isə xəstə toplumun bacaraçağı bir iş deyil.

Əntiqə Rəşid

Çin üç növ xərcəngə qarşı yeni dərman hazırladı

Honq-Konq Çin Universitetinin alimləri KRAS-G12C mutasiyası ilə qeyri-kiçik hüceyrəli ağciyər xərcəngi, kolorektal xərcəng və mədəaltı vəzi şişlərinin müalicəsi üçün nəzərdə tutulmuş yeni dərman D3S-001-in klinik sınaqlarının birinci mərhələsinə başa çatdırıblar.

Adalet.az xəbər verir ki, bu barədə "South China Morning Post (SCMP)" məlumat yayıb.

D3S-001, əvvəllər müalicəsi çətin hesab edilən mutant KRAS-G12C zülalının aktiv formasını bloklayan yeni nəsil inhibitorudur. Aparıcı tədqiqatçı professor Herbert Lunqun sözlərinə görə, preparat mutasiyanın aktivliyini mövcud analoqlardan daha uzun müddətə yatırır bilir. İnkişaf artıq 62 xəstə üzərində sınaqdan keçirilib. Bu qrupda elm adamları subyektlərin 70%-ində şişin azalması və ya yox olduğunu, 97%-də isə xəstəliyin inkişafını dayandırdığını qeyd etdilər. Artıq digər KRAS inhibitorları ilə müalicə olunan xəstələrdə effektivlik aşağı olmuşdur: 30% yaxşılaşma, 80% isə stabil xəstəlik olmuşdur. Komanda indi daha böyük ikinci mərhələ sınağına hazırlaşır. Tədqiqatçıların fikrincə, D3S-001 KRAS-müsbət şişlər üçün mövcud müalicələrə perspektivli alternativ ola bilər.

ALLAHVERDİ BAĞIROV:

"MƏN XANKƏNDİNDƏ ÖLƏCƏM"

BU DA ALLAHVERDİ BAĞIROVUN VERDİYİ İLK VƏ SON MÜSAHİBƏ

Bu yaxınlarda Milli Qəhrəman Allahverdi Bağirovun ad gününü qeyd eləmişdik, onun haqqında müəyyən maraqlı yazıları dərc etmişdik. Onda oxuculara söz vermişdim ki, Allahverdi Bağirovun vaxtilə bizə verdiyi kiçik müsahibəni dərc edəcəm. O müsahibəni də Allahverdi Bağirovdan məktəb yoldaşı Surxay Əlibəyli zorla almışdı. Yəni Surxayın xətrinə dəymək istəməmişdi. Həmin müsahibə 1992-ci il fevralın 28-də qəzetimizdə dərc olunmuşdu. İndi həmin müsahibəni dərc edirik.

Ağdam Azərbaycanın Stalinqradıdır. Bir neçə nömrə əvvəl biz bu sözü elə-belə yazmamışdıq. Mühəribə dövründə alman faşistlərinin burnu Stalinqradda ovulduğu kimi və almanların zəfər yürüşünə Stalinqradda son qoyulduğu kimi, erməni faşistlərinin də zəfər yürüşlərinə son nöqtə Ağdamda qoyulub. Bu danılmaz həqiqətdir ki, əgər ermənilər Ağdam cəbhəsini yara bilərərsə, bütün Azərbaycanın erməni taunundan xilas olmağı çox çətindir. Bu gün həmin cəbhədə vuruşan oğullardan biri də Ağdam Xalq Cəbhəsinin liderlərindən biri və ağsaqqalı Allahverdi Bağirovdur. Allahverdi hadisələr başlandıqdan canı ilə, qanı ilə mühəribənin ön sıralarında gedir.

- Allahverdi bəy, şəxsən mənəm ən çox sevmədiyim bir məsələ var, o da intizamsızlıq. Jurnalist aşiq kimi, gör-düyünü çağırır. Döyüşçülər saqqallıdırlar, şəhərdə silahla gəzirilər, hətta bəzən əmrə də tabe olurlar.

- Bu, bizim döyüşçülərə aid deyil. Siz mənə iyirmi ildən çoxdur tanıyırsız. Məni həmişə bir ağsaqqal kimi sevilərlər və sayırlar. Və mən özüm də çox gözəl bilərəm ki, hərbin birinci qanunu intizamdır. Bizim özünümüdafiə qüvvələrinin əksəriyyəti bütün intizama tabedirlər, amma onu da gizlətmirəm ki, ermənilərdə olan intizam, plan və strategiya bizdə, bizdə deyində, yəni bütün Azərbaycan özünümüdafiə qüvvələrində yoxdur.

- Siz demək olar ki, hər gün döyüş əməliyyatlarında iştirak edirsiniz. Bunun uğurlusu da olur, uğursuzu da.

Ölüm-itim də olur. Naxçıvanıq uğrunda döyüşdə də müəyyən itkiniz olub.

- Bəli, həmin döyüşdə səkkiz nəfər itirmişik. Amma bu bizim günahımızdan deyil, erməninin güclü silahına və texnikasına qarşı bizim Xalq Cəbhəsinin uşaqları avtomatla vuruşurdular. Mən sizə deyirəm, avtomat bugünkü döyüşdə quşatan kimidir. Həmin vaxt biz mühasirəyə düşdük. Nə qədər kömək çağırısaq da, səsimizə səs verən olmadı. Amma

bizim əvvəlki danışıqla lazımı anda bizə kömək gəlməliydə. Sözü düz, Xalq Cəbhəsinin döyüşçülərinə bir qədər ögey gözlə baxırlar. Bu çox pisdir. Biz bu gün dəhşətli bir düşmənlə vuruşuruq. Burada ögey-doğmalığ olmalıdır. Həmin gün biz səkkiz nəfər itirək də, döyüş tapşırıqlarını yerinə yetirdik. Naxçıvanıq düşmənin digər tərəfinə kömək keçə bilmədi. Amma onu da deyim ki, Vətən bizə doğma baxandan sonra kim bizə ögey baxırsa-baxsın, biz son damla qanımıza kimi döyüşəcəyik. Bir ağdamlı kimi deyirəm, qardaşım Eldarın goruna and içirəm, Azərbaycanın bayrağını, bax, bu əllərimlə Xankəndinin ortasına sancacam.

- Bu günlərdə ermənilərin girov apardığı iki körpə uşağı dəyişmişiniz. Ümumiyyətlə, əsgərlərin döyüşməsinə xalq cəbhəsinin xüsusi əməyi var.

- Arvad-uşağı girov tutmaq kiçiklik deyil. Biz bunu dəfələrlə hava əlaqəsi vasitəsilə ermənilərə də demişik və hələ ermənilər birçə fakt da göstərə bilməz ki, azərbaycanlılar arvad-uşağı girov tutub. Bunu yazmaq hər kəsin öz kişiliyinə, öz

qeyrətinə. Bu düzdür ki, əsirlərin dəyişilməsi prosesi adətən xalq cəbhəsinin üzərinə düşür. Amma digər təşkilatların, xüsusən hüquq-mühafizə orqanlarının zəhmətini də danmaq günahdır. Mən bu işdə Respublika Prokurorluğunun, eləcə də Ağdam rayon prokurorluğunun fəaliyyətini qeyd etmək istəyirəm.

- Soruşmaq pis çıxmasın, bəs, sizi kim maliyyələşdirir. Yeməyinizi, içməyinizi, geyiminizi kim verir?

- Əvvəla, Azərbaycanın bütün rayonları sağ olsunlar. İndicə elə siz şahidi oldunuz ki, Qobustan rayonunun camaatı, İsmayılı rayonunun camaatı bizə xeyli lazımı vəsait gətiriblər. Amma mən Rəşid Məmmədovun, Nadir və Ağə İsmayilov qardaşlarının mərdliyini ayrıca qeyd etmək istəyirəm. Dörd ildir bu adamlar olub-qalanlarını, son manatlarını ermənilərlə mübarizəyə həsr edə birlər. Bizim döyüşçülərin bütün yeməyi-içməyi, geyimi, eləcə də başqa məsələlər onların hesabınadır. Özü də təkçə bizim yox, Ağdamdakı digər özünümüdafiə qüvvələrinin də ərzaqla təminatı bu adamların şəxsi büdcəsi hesabınadır. Bunu onların özlərindən də soruşa bilərsiniz.

- Allahverdi bəy, sizin fikrinizcə, bu mühəribə nə vaxta qədər uzanacaq?

- Əgər ortada ögey-doğmalığ olarsa, əgər yenə də respublika rəhbərliyi qətiyyətli göstərsə və bir də özünümüdafiə qüvvələri ayrı-ayrılıqda düşməne, özü də bir nöqtədən idarə olunan düşməne qarşı mübarizə apararsa mühəribə uzun çəkəcək. Yox, əgər hamısı bir yurru kimi birləşib vahid və eyni zamanda ağıllı komandanlığa tabe olarsa və birgə mübarizə apararsa, biz tezliklə qalib gələ bilerik. Lap mən qələbə gününü də deyərəm. Özü də mən o qələbə gününə inanıram. Amma bunu kiçik bir sirr sayıb demirəm.

- Qəzetimiz vasitəsilə nə demək istərdiniz?

- Dediymi dedim. Axıncı sözümdür ki, Azərbaycanın bütün qeyrətli oğullarını Qarabağ uğrunda döyüşə səsləyirəm. Haydi qardaşlar, öləlim Vətən yolunda! Əgər bu gün Vətən yolunda ölmesək və ya ölməyi bacarmasaq, onda gələcək nəsil cəmdəyimizə tüpürəcək. Amma ölsəm də, mən Xankəndində öləcəm.

Söhbəti yazdı:
Surxay ƏLİBƏYLİ
28 fevral 1992-ci il

Hansı maşını alağ?!

Dünyada o qədər yeni, müasir avtomobillər var ki, adam bilmir hansını alsın! Təbii ki, hər öz zövqünə və imkanına uyğun maşın axtarır, xoşuna gələnə alır. İmkanlı adamlar üçün heç bir məhdudiyyət yoxdur.

Yəni pul var, imkanı yaxşıdı, hansı markadan desən avtomobil ala bilər. İstər bu maşın yüz min olsun, istərsə də, beş yüz min! Fərq eləməz!!! Əsas məsələ odur ki, avtomobil sənin istəyincə olsun. Amma Almaniya, Yaponiya və Koreya istehsalı alan avtomobillər daha keyfiyyətli, daha komfortlu və daha dözümlü olur. Mənim bir dostum var, alman istehsalı olan 1995-ci ilin avtomobilini sürür. Hələ indiyə kimi bir dəfə xarabə olub, yarıyolda qalmayıb. Dörd-

göz "Mercedes" bu gün də saz vəziyyətdədir. Dostum deyir ki, hər şey maşına yaxşı baxmaqdan asılıdır. Mən də maşına çox yaxşı xidmət edirəm, təzə maşından bu, "dördgöz" daha yaxşıdır.

Aydındır ki, bu gün dünya bazarında məşhur avtomobil firmaları arasında böyük rəqəbat gedir. Və hər istehsalçı da bazarı ələ almaq istəyir. Alıcı isə ucuz və keyfiyyətli avtomobilə üstünlük verir. İndi dünya bazarında Çin Xalq Respublikasının istehsalı etdiyi avtomobillər daha çoxdur. Çünki bu avtomobillər adını çəkdiyimiz ölkələrin istehsal etdiyi avtomobillərdən daha ucuzdur! Ona görə də, bu gün ölkəmizdə Çin istehsalı maşınlarla böyük tələbat var. Amma bu avtomobillərdə bir çox texniki qüsurları var. Belə ki, o maşınların dörd-beş aydan sonra bəzi detalları sıradan çıxır və bu hissələr ölkəmizdə tapmaq olmur.

Gərək Çinə sifariş edəsən, ordan tapıb gətirənlər. Buna da nə qədər vaxt gedir. Amma həmin avtomobillərin hissələrinin ölkəmizdə satışı təşkil edilərsə, o maşınları alan insanlar əziyyət çəkməz! Heç şübhəsiz, bir neçə ildən sonra bu məsələlər də, həllini tapacaq. Ancaq insanların ürəyi hansı avtomobili istəyirsə, onu da ala bilər!!!

Faiq QISMƏTOĞLU

Dünya bizdən küsüb...

Bu yaşa çatmışam, hələ builki kim yaz havası görməmişəm! Biz təbiətin başına min oyun açmışıq və indi də təbiət ona vurduğumuz ziyanı görə, bizdən qisas alır! Həqiqətən də bu yazı biz heç hiss eləmədik.

Hər gün yağış, leysan, külək... Hələ qarı demirik ha! Onu da desək, bu yazdan hamı əlin üzər! Və yaz beləcə, qışa oxşayır, bizdən uzaqlaşır! Ümid təyay qalıb. Heç olmasa, yay bu yazı oxşamasın və ötən illərin yayına bənzəsin! Beləcə günlər, aylar ötəcək biz yenidən gözəl yaz fəslili ilə görüşəcəyik. Amma gərək dünyanı özümüzə küsdürməyək! Dünya bizdən küsə də, əsas odur ki, biz dünyadan küsməyək!!!

Siyəzən toyuğu ağır gəlsin deyə...

Bu gün insanlar iribuynuzlu heyvanların etindən çox quş və balıq ətinə daha çox üstünlük verirlər.

Və bu da təsadüfi deyil. Çünki mal ətilə müqayisədə quş və balıq ətində xolesterol azdır. Təbii ki, belə olanda da bu etlərə ehtiyac böyük olur. Azərbaycanda kifayət qədər quş eti istehsalı ilə məşğul olan fabriklər var.

Əlbəttə, bu fabriklər ilk növbədə ona çalışırlar ki, istehsal etdikləri məhsullar əhali tərəfindən alınsın və insanlar arasında narazılıq olmasın! Siyəzən Quşçuluq Fabrikinin istehsal etdiyi quş etləri də insanın naminə deyək ki, yaxşıdır. Və biz həmişə dondurulmuş deyil, təzə kəsilmiş quş eti alırıq, özü də bundan məmunuq.

Amma onun içində "selefona" bükülmüş bir şeyə rast gəldik və elə bildik, onun içində nəse var. Ancaq onun içində heç nə yox idi. Sadəcə toyuq ağır gəlsin deyə onu etin içinə yerləşdiriblər. Bu da 60-70 qram ola-olmaya! Bax bir alıcı kimi bu, bizi çox narahat edir. O, əşyanın şəklini də çəkdi. Dedik, qoy, aidiyyət qururlar buna bir aydınlıq gətirsin! Bəlkə sanitariya-gigiyenik baxımdan düz ediblər! Bax belə!!!

EMİL FAİQOĞLU

Qərbin erməniləri "qazlamasının" ən rahat yolu: "Qarabağ siza qaytaracağıq"

2024-cü ildə İsveçrə Parlamentinin Aşağı Palatasının (Milli Şura) Xarici Əlaqələr Komitəsi "Dağlıq Qarabağda Sülhə dair Forum" keçirərək, erməni əhalisinin Qarabağa geri qayıtmasına şəraitin yaradılmasına dair təklif irəli sürmüşdü. Sənədin təşəbbüskarı qatı ermənipərəst deputat Erik Fontobel idi.

Layihəyə əsasən İsveçrənin Federal Şurası ən gec bir il ərzində Dağlıq Qarabağda Sülhə dair Forum təşkil etməlidir. Forumun məqsədi kimi erməni əhalisinin təhlükəsiz və kollektiv şəkildə geri qayıtması üçün danışıqların aparılması məqsədilə beynəlxalq nəzarət altında və ya əsas beynəlxalq aktorların iştirakı ilə Azərbaycan və Dağlıq Qarabağın erməni əhalisinin nümayəndələri arasında açıq dialoqun aparılmasına şərait yaratmaq kimi ölkəmizin ərazi bütövlüyü və suverenliyinə qarşı cəfəng fikirlər göstərilməmişdi. Erik Fontobel kimi erməni diasporunun muzdlu advokatlarının Avropa ölkələrinin parlamentlərində bu kimi təşəb-

büsləri yenilik deyil. Avropa Parlamentlərində vaxtaşırı çıxan korruptsiya skandalı da bunu deməyə əsas verir ki, bu şəxslər pullu lobbiciliyə həssas olan insanlardır. Yeni Erik kimi Avropa parlamentarisinə pul ödə, dedəsini söy...

Adalet.az xəbər verir ki, yalıtıq düşən İsveçrə Milli Şurasının üzvü Erik Fontobel yenə əl-ayaqdadır. Dağlıq Qarabağ üzrə sülh dialoqunu təşviq etmək üçün ölüm-itmiş "artsax"ın havadan asılı

qalmış "prezidenti" Samvel Şahramanyan ilə görüşüb.

Görüş əsnasında saxta prezident olmayan "artsax"ın möhürü ilə Erix Fontobelə təşəkkürnamə verib.

Anlayırıq, Erix Fontobel kimi Avropalı deputatlar, konqresmenlər, senatorlar erməni lobbisinin yeni torpaqların işğalı üçün topaladığı pulu ermənilərdən qopartmaq üçün ağıllarına gələn məntiqsiz hərəkətlər edirlər, düşüncəsiz vədlər verirlər.

Əsas odur ki, tək müftə pul gəlsin... Yaxşı, görən bu axmaq toplumda bir ağıllı adam yoxdur ki, desin, ay xəstələr, Qarabağ Azərbaycanın de fakto və de yure ərazisidir. O ərazini heç kimin haqqı yoxdur ki, Azərbaycandan qopara sizə verə, və yaxud sizi ora yerləşdirə...

Belə səfeh, məntiqsiz məsələlərə itiriyiniz vaxta heyfiniz gəlmir, ay ağılsız yazıqlar? "təşəkkürnamə"ymiş... yox bir...nə isə...

Əntiqə Rəşid

Faiq QISMƏTOĞLU
faiqqismetoglu@box.az

AĞ ATIN BELİNDƏ...

...Hamımız məəttəl qalmışdıq. Çünki hələ bu cür enerjili, həvəskar və eyni zamanda savadlı müəllim görməmişdik. Düzdü, ondan əvvəl də bizim savadlı müəllimlərimiz olmuşdu. Amma onların heç biri Nurəddin müəllim demək deyildi. Sanki Allah bizi çox istədiyindən və sevdliyindən belə bir müəllimi bizə göndərmişdi. Elə bil ağ atın belində çoxdan gözlədiyimiz müəllim gəlib çıxmışdı və düşündük ki, bəli, belə getse, bu müəllim bizim canımızı alacaq...

...İlk dərsi çox qərribə oldu. Mövzunu danışdı, sonra da təbəşiri əlinə götürüb lövhəyə yazdı: "Kimin sualı varsa, buyursun?!" Bizdən səs çıxmıdı. Sanki qurbağa gölünə daş atmışdılar. Hətta sinifimizdə heç nədən qorxub çəkinməyən və dil-dil ötən Təvəkkülün oğlu Şiraslandan da səs çıxmıdı. Amma bu o demək deyildi ki, Təvəkkülün oğlu Şiraslan hamımızdan savadlıydı. Əksinə, sinifimizdə ən zəif oxuyan o idi. Zəif oxuduğuna baxmayaraq, dəcəlliyi ilə ad qazanmışdı...

Nurəddin Abbasov bir daha diqqətlə bizə baxdı. Sinifi nəzərdən keçirəndən sonra dilləndi:

- Yaxşı, fizikadan sualınız yoxdusa, başqa fəndən sual verin. Ürəyiniz hansı fəndən istəyirsə, sual verə bilərsiniz. Təki sual verin və mən də sizi cavablandırım!..

...Yenə sinifdən səs çıxmıdı. Və biz hamımız bir-birimizin üzünə baxdıq. Çoxlarımızdan fizika və kimya fənlərini daha yaxşı bilən Gülbahar soruşdu:

- Nurəddin müəllim, siz ki, belə həvəslə dərsi izah edirsiniz, elə biz buna məəttəl qalmışıq. Bircə sualım var: əgər o biri dərsləri də bu cür bizə öyrətsəniz, inanın sinifimizdəkilərin hamısı fizikaya böyük həvəs göstərəcək?!

Nöbəti dərstdə isə tamamilə Nurəddin müəllim dəyişmişdi. Çünki öyrətdiklərini bizdən tələb edirdi. Üstəlik də bildirdi ki, bir həftədən sonra fizikadan açıq dərs olacaq. Ona görə də yaxşı hazırlaşın. Bir həftədən sonra açıq dərs oldu və məktəbin direktoru Əvəz müəllim də açıq dərstdə iştirak elədi. İndiyə qədər yaxşı yadımdadı. Gülbahar, Yusif, Gülyaz və bu sətirlərin müəllifi açıq dərstdə dinlənildi. Cavablarımız ilk növbədə Nurəddin müəllimi razı saldı. Laboratoriya şəraitində keçən açıq dərs həmişə bizdən narazı qalan məktəb direktoru Əvəz müəllimi də razı salmışdı. Zəng çalındı, Əvəz müəllim əlindəki bloknotla bizim sinifdən çıxdı. Sən də, bloknotda Əvəz müəllim qeydlər edirmiş və bizim hər birimizə də dərsi yaxşı danışdığımıza görə "5" yazmış. Bunu sonradan bizə Nurəddin müəllim dedi.

8-ci sinifdə fizikanı bizə necə öyrətmisə, ondan sonra gələn müəllimlər bizə qıbta ilə yanaşırdı. Deyirdilər ki, halal olsun fizika müəlliminizə!

Nurəddin müəllimin istedadı, savadı və şagirdin psixologiyasını dərindən bilməsi kəndimizin bəzi müəllimlərini qıcıqlandırır. Daha doğrusu, digər fizika müəllimləri onun yanında kölgədə qalırdı. Çünki biz rayonda fizikadan keçirilən müsabiqələrdə yüksək yer tutur və müəllimimizi sevin-dirirdik.

O, bizim yadımızda ağ atın belində gələn oğlan kimi qaldı - hündürboy, şirin və son dərəcə sadə. O vaxt mənim qardaşım Gəncədə sonuncu kursda oxuyurdu. Onun iyini Nurəddin müəllimdən alırdım. Elə bilirdim qardaşım Qurbətdi.

Nurəddin müəllim Ədil əmiglə qalırdı. Çox vaxt da gördüm ki, dərstdən sonra qoyun-quzunu qabağına qatıb futbol oynadığımız meydançaya gətirir və əlində də bir neçə kitab var idi. Amma burda bizimlə tamamilə başqa cür rəftar edirdi; tay-tuş kimi. Bəzən görürdün ki, kitabı qoyurdu kənara və başlayırdı bizimlə futbol oynamağa. Ancaq məktəbdə dəyişirdi. Görürdük ki, Nurəddin müəllimin sifətindən ciddilik tökülür. Cəsarət edib bir söz deyə bilmirdik. Elə qorxurduq ki, heç dədəmizdən o cür çəkinmirdik. Qorxduğumuza görə də sinifimizdə çoxları fizikadan "5" qiymət alırdı. Nurəddin müəllim də deyirdi ki, fizikanı bilməsəniz həyatda çox axsayacaqsınız. Sonradan dediklərinin həyatda şahidi olduq.

...Düz 30 ildən sonra onunla bir neçə gün bundan əvvəl "Azərbaycan" nəşriyyatının qarşısında görüşdük. Əvvəl məni tanımadı. Salam verəndən sonra başını qaldırdı və soruşdu:

- Faiq deyilsən?
- Faiqəm, - dedim.
- Sən mənim ən yaxşı şagirdim olmusan.

Mən də dedim ki, siz də bizim ən sevimli müəllimimiz kimi yaddaşımda qalmısınız. Bir balaca dərdləşdik, hal-əhval tutduq. Soruşdum ki, Nurəddin müəllim, nə vaxtdandı niyə görsənmişsən? Cöhrəsinə təbəssüm qondu:

- Torpaqlarımız işğal olunandan sonra bir az özümə qapandım, insanlardan qaçdım. Amma sonra gördüm ki, yox, hər şey keçmişdə qalıb və hər şeyi də yada salmaqla ümid-sizliyə qapılmaq olmaz. İndi yavaş-yavaş özümə gəlirəm. Elə burda da Nizamiylə işim var, onu gözləyirəm.

...Bir stəkan çay içməyə dəvət elədim. O isə buna razı olmadı və vaxtının azlığını bildirdi. Mobil telefonumun nömrəsini istədi, mən də bir ağ kağıza nömrəni yazıb ona verdim. Amma aralananda özümü çox qınadım. Çünki nə onun mobil nömrəsini götürmüşdüm, nə də səhər-səhər onunla bir stəkan çay içə bilmişdim. Elə bil dünyanın bütün yükü çiynimdə idi. İndi də gözlərim onu axtarır. Qulağım səsdədir ki, bəlkə Nurəddin müəllim mənə zəng vurdu...

Yazarın arxivindən

Bizim məqsədimiz onları cərimə etmək yox, maarifləndirməkdir

Elə yol-nəqliyyat hadisələri var, onlar piyadaların iştirakı ilə baş verir! Bu isə o deməkdir ki, bəzi insanlar yol hərəkəti qaydalarına əməl etmirlər.

Heç şübhəsiz, piyadaların bu cür davranışı hərəkətin təhlükəsizliyini təmin edən yol polislərinin diqqətindən yayınmır. Əlbəttə, kiməsə zəmanət verə bilməz ki, piyadaların iştirakı ilə yol-nəqliyyat hadisələri baş verməyəcək. Ancaq birmənalı olaraq deyə bilərik ki, piyadalar və sürücülər diqqətli olsalar, piyadavurma halları ən azından azala bilər.

Çox təəssüf ki, hər ikisinin günahı üzündən belə hallar qaçılmaz olur. Ona görə də piyadaların təhlükəsizliyini təmin etmək üçün respublika ərazisində zəruri tədbirləri həyata keçirilir. O tədbirlər demək olar ki, Bakıda davamlı olaraq keçirilir. Çünki ölkəmizdə ən çox piyadaların vurulması hadisəsi Bakıda qeydə alınır. Biz belə tədbirlərdə bir jurnalist olaraq çox iştirak etmişik. Artıq neçə gündür ki, piyadaların təhlükəsizliyi ilə bağlı paytaxtımızda yol polisi qabaqlayıcı tədbirlər həyata keçirir. "20 yanvar" dairəsindəki profilaktik tədbirlər zamanı yol polisi tərəfindən saxlanılan piyadalar yol hərəkəti qaydalarını pozmaqlarını müxtəlif bəhanələrlə əlaqələndirirdilər. Bir deyirdi ki, tələsirəm dərəcə çatım, müəllim qayıb yazmasın.

Biri deyirdi ki, ayağım ağrayır. Biri də deyirdi ki, tələsirəm ki, həkimə tez çatım. Bakı Şəhər Dövlət Yol Polisi İdarəsinin ictimaiyyətlə əlaqə bölməsinin rəisi, polis kapitanı Toğrul Nəsirli deyir ki, bu cür profilaktik tədbirlərin məqsədi olaraq keçirilməsinə böyük ehtiyac var. Çünki bəzi piyadalar yeraltı, yerüstü keçidlərdən, eləcə də digər təyin olunmuş yerlərdən keçmir, hərəkətin intensiv olduğu yoldan keçir. Bu isə çox təhlükəlidir və hər an piyadanı avtomobil vura bilər.

Elə hadisələrin təhlili və statistikasını göstərir ki, hadisələr hərəkət iştirakçısı olan piyadaların məsuliyyətsizliyi üzündən baş verir. Təbii ki, dəfələrlə yol hərəkəti qaydalarını pozan və təyin olunmuş yerlərdən keçməyən piyadalar inzibati məsuliyyətə cəlb edilərək 20 manat məbləğində cərimə olunublar. Amma bizim məqsədimiz onları cərimə etmək deyil, maarifləndirməkdir. Ona görə də bir daha piyadalardan xahiş edirik ki, onlar yol hərəkəti qaydalarını pozmasın, təyin olunmuş yerlərdən keçsin və heyatlarını təhlükə qarşısında qoymasınlar!!!

Sükan arxasında yuxulayan sürücülər...

Elə bir gün olmur ki, respublikanın avtomobil yollarında, eləcə də Bakıda yol-nəqliyyat hadisələri baş verməsin və zaman ölənlər, xəsarət alanlar olmasın. Məhz buna görə də Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi bu hadisələrin qarşısının alınması üçün davamlı olaraq qabaqlayıcı tədbirlər görür.

Baş İdarənin Yol Patrul Xidməti Alayının əməkdaşları demək olar ki, sutkanın 24 saati məntəqədə bu profilaktik işlərin həyata keçirilməsini təmin edir. Alayın 12-ci tağımın əməkdaşları Hacıqabul - Horadiz avtomobil yolunda hərəkətin təhlükəsizliyini bir qayda olaraq yüksək səviyyədə təmin etməyi bacarır.

İlk növbədə onlar kobud qayda pozuntularının baş verməməsi, eləcə də bu qəbildən olan qayda pozuntularının qarşısının alınması istiqamətində bütün profilaktik tədbirlər keçirirlər. Sərxoş, yüksək sürətlə avtomobilləri idarə edən, qəza şəraiti yaradan, sürücülük hüququ olmadan sükan arxasında əyləşən, ötmə əməliyyatını pozan sürücülərə qarşı operativ tədbirlər görülür.

Amma bu o demək deyil ki, digər qayda pozuntularına qarşı mübarizə aparılır, 12-ci tağımın komandiri Namiq Əzizov nizam- intizamı sevən, başqalarından da bunu tələb edən peşəkar polis zabitidir. N. Əzizov deyir ki, hər səhər növbə qəbul ediləndə əməkdaşlarımızı təlimatlandırır, onlara deyirəm ki, hərəkət iştirakçıları ilə nəzakətlə, mədəni davranışınla. Onlardan kömək istəyən insanlara kömək etsinlər. Dəfələrlə stasionar postumuzda avtomobilini saxlayıb bizdən kömək istəyən xəstə adamlar olub. Əməkdaşlarımız onlara ilkin yardım göstərilib və sonra isə təcili tibbi yardımı hadisə yerinə çağırırlar.

Həkimlər operativ posta gəlib və ağır vəziyyətdə olan xəstənin həyatını xilas ediblər. Onlar da polisi və həkimlərə öz təşəkkürünü bildirib. Bir sözlə, vətəndaş- polis münasibətləri yüksək səviyyədə təşkil edilib. Ona görə də, son vaxtlar xidmət apardığımız avtomobil yolunda ağır yol-nəqliyyat hadisələri azalıb. Bundan sonra da hərəkətin təhlükəsizliyi üçün bütün zəruri tədbirləri tağımın əməkdaşları yüksək səviyyədə yerinə yetirəcəklər!

Hər fəsildə balıq yemək olar...

Bunu biz demirik. Bunu bu sahə üzərə olan mütəxəssislər deyirlər.

Onlar deyirlər istənilən fəsildə balıq yemək mümkündür. Yeter ki, o balıq təzə olsun. El dilində demiş olsaq, lap yayın lap istisində çaydan, göldən, dənizdən həmin an çıxarılan balıq çox dadlı olur və onu yemək heç bir təhlükə yaratmır. El arasında onu da deyirlər ki, adətən balıq payız- qış mövsümündə yeyilir. Bəzi köhnə balıqdan qışda və payızda da zəhərlənmək olur.

Bu sahə üzrə mütəxəssis Akif Əlizadə deyir ki, düzdür, soyuq aylarda balıq daha çox istehlak olunur, amma bu o demək deyil ki, isti aylarda balıq yeyilməməlidir. Avropa ölkələrində, elə qardaş Türkiyədə ilin bütün aylarında restoran və yeməxanalarda insanlara balıq təklif olunur və onu da hamı ləzzətlə yeyir. Görünən odur ki, bizim ölkədə belə bir təsəvvür yaranıb ki, balıq, ancaq soyuq aylarda yeyirlər.

Təbii ki, bu da, yanlış düşüncədir. Əgər balıq təzədirsə və o, yaxşı təmizlənsə, ən isti ayda belə həmin məhsulu yemək qorxulu deyil. Qorxulu odur ki, balıq köhnə olmasın. Deməli, burdan belə bir məntiqi nəticə çıxır ki, istənilən ayda balıq yemək olar və onun heç fəsadı yoxdur!!!

İt olanda nolar?!

Bəzi insanlardan itlər daha çox sədaqətli, çünki it balasını zibil qutusu- na atmaz, amma insan atar! "Luka" adlı küçə iti öz balasına elə sevgi göstərir ki, heç bəzi adamlar o sevgini övladına vermir, ancaq "Luka" verir.

Və balası üçün hər cür əziyyətə qatlaşır, onu yaşatmaq və qorumaq üçün mücadilə edir. Yeni Günəşlidə bu iti çox adam tanıyır, ona "kulok" da kolbasa, sosiska verirlər. "Luka" isə yeməyi yemir, "kulok" u ağzına götürüb, düz balasının yanına qadır.

Adam bu itin bala sevgisinə və zəhmətkeşliyinə məəttəl qalır! Bəzi insanlar bala sevgisini bu itdən öyrənsələr daha yaxşı olar! İt olanda nolar?! Axı onu da Allah yaradıb!!!

Top atdılar oyanmadım...

Bizim millət çox bərk yatan xalqdır. Başqa millətlər güllə səsində oyanır, amma bizim millət nəinki güllə səsində, heç top səsində də oyanmır! İnanmırsınız? Onda bir mahnı var, onun sözlərini yada salıram: Qalada yatmış idim, Top atdılar oyanmadım...

Başqa bir top da var: dolu dağıdan! Bax o toplar indi deyəsən yoxdu, yoxsa var, biz bilmirik. Bildiyimiz odur ki, Sovet dönməndə o toplardan geniş istifadə edilir, bulud yığılan kimi, o topu atır, bulud dağılırdı.

Yeni dolunun indiki kimi yağmasına imkan verirmirdi və təsərrüfatlara, taxıla, meyvəyə bu qədər ziyan dəymirdi. Sovet hökumətini hamı söyür, amma onun yaxşı işləri də vardı. Bax həmin yaxşı işləri çox təəssüflə ki, biz davam etdiririk. .

Elə götürək dolu dağıda topları. Heç kimə sirr deyil ki, hər il dolunun yağması nəticəsində təsərrüfatlara böyük ziyan dəyər. Əfsuslar olsun ki, adıyyatı qurumlar uzun illər keçsə də, bu məsələni həll edə bilmir.

Bu işlər o qədər çətin ki, onu yoluna qoymaq mümkün olmasın! Sadəcə olaraq əgər dolu dağıdan toplardan istifadə edilə, ölkəmizdə kənd təsərrüfatı məhsulları məhv olmaz və bolluq yaranar.

Heç şübhəsiz, bolluq da olanda, qiymətlər ucuzlaşacaq. Biz adıyyatı qurumların yadına saldıq! Həmin problemləri həll etmək isə onların səlahiyyətli daxilindədir!!!

EMİL FAİQOĞLU

Səxavət Məmməd

Sülh arxasında gizlənən GÜC OYUNU: Dünya böyük atəşkəsə GEDİR?

Bütün münaqişələrin dondurulması, yaxud müvəqqəti də olsa, atəşkəsin əldə olunması yönündə təşəbbüslər var.

Hindistan Pakistan arasındakı toqquşmada atəşkəs, demək olar ki, əldə olunub. Ancaq bu atəşkəs hansısa gücün istəyi ilə yox, məhz əməliyyatlara start verən Hindistanın uğursuzluğu ilə əldə olundu. Hindistan tərəfi də bəyan etdi ki, Pakistan qazandı-ğı uğurdan baş fırlanması yaşamasın, çünki əməliyyatlar hər an başlaya bilər. Yəni Hindistan özündə güc tapsa və uğur qazana-cağına əmin olacağı təqdirdə, əməliyyatlar yenidən başlaya bilər və başlayacağı da inandırıcıdır. Düşünürəm ki, Hindistan yenə uğursuzluq qazanacaq. Çünki say çoxluğu (şəxsi heyət, havada, suda və quruda - red.) müharibələrdə həlledici amil olmaqdan çoxdan çıxıb.

Rusiya-Ukrayna müharibəsinə gəldikdə isə bu münaqişədə də atəşkəsin əldə edilməsi üçün addımlar atılır. Ancaq bu atəşkəsin baş tutub-tutmayacağı sual altındadır. Əvvəla, baxmaq lazımdır ki, atəşkəs hansı tərəfə sərf edir? Şübhəsiz ki, atəşkəs öncə Ukrayna və tərəfdarlarına sərf edir. Çünki atəşkəs zamanı Ukrayna ordusunu gücləndirmək, uzun zamandır məzuniyyət görmədən döyüşən şəxsi heyətə dinclik vermək olar. Bundan əlavə, silah-landırma da ciddi addımlar atmaq olar. Qısacası, atəşkəs Ru-siyadan başqa hər bir dövlətə sərf edir. Rusiya tərəfi də bunun fərqindədir. Ona görə də şərtləri maksimum ağırlaşdırır, sahədə isə hücumlarını davam etdirir. Rusiyanın hətta Ukrayna ilə gö-rüşdəki nümayəndə heyətində olanlar da mətbuata açıqlamalara-rında bildirdilər ki, Ukraynanın məqsədi vaxt qazanmaq və güc-lənməkdir. Belə olan təqdirdə, Rusiya atəşkəsə gedər? İnandırıcı deyil. Əvvəla, Rusiya strateji hədəflərinə çatmayıb. Digər tərəf-dən isə Moskva fərqindədir ki, sahədəki irəliləyişi masada onun əlini daha güclü edir.

Ukrayna prezidenti Volodimir Zelenski müharibə başlar-baş-lamaz Rusiya ilə danışıqların aparılmasını qadağan edən qanun qəbul edib. Ancaq həmin Zelenski bir gündə üç dəfə Rusiya pre-zidenti Putinlə görüşə biləcəyini dilə gətirdi. Bundan əlavə, Ze-lenskini qeyri-qanuni prezident hesab edən Rusiya tərəfi də gö-rüşə razı olduqlarını dilə gətirdi. Yəni vəziyyət qəlizləşəndə pafos, başından böyük çıxışlar arxa plana keçir.

Rusiya-Ukrayna müharibəsində uzunmüddətli atəşkəsin əldə olunması real görünür. Əksinə, müharibənin davam edəcəyi daha realdır. Rusiya-Ukrayna müharibəsinin indiki hədlərdə da-yanması isə problemin həlli hesab oluna bilməz. Xüsusən Azər-baycanda bu fikir daha çox səslənir ki, indiki mərhələdə dayan-sa, Ukrayna gələcəkdə problemi həll edər - yəni Azərbaycan ki-mi... Nəzərə almaq lazımdır ki, Azərbaycanın qarşısında dayan-ölək Ermənistan idi. Ancaq Ukraynanın qarşısındakı ölək Ru-siyanın özüdür. Düşünürəm ki, bu müharibənin davam etməsi bö-yük dövlətlərin işinə yarayır. Məsələn, Rusiya-Ukrayna mühari-bəsi dayanacağı təqdirdə, Moskva yenidən global aləmdəki pro-seslərə qoşulacaq. Ən azı, dünyanın bölüşdürülməsində payçı-lardan biri olacaq. Faktiki olaraq Rusiyanın indiki vəziyyətdə əl-qolu bağlı vəziyyətdədir.

Digər atəşkəsin əldə olunmasına çalışıldığı, hətta müəyyən zaman kəsiyində buna nail olunduğu məsələ isə İsrail-HƏMAS toqquşmasıdır. İsrail tərəfi faktiki olaraq HƏMAS-la atəşkəs əldə etdikdən sonra "Hizbullah"ı hücum etdi. "Hizbullah"la atəş-kəs əldə olunduqdan sonra isə İsrail öncə Suriyada istəyinə nail oldu. Netanyahu'nun getməsi üçün illərdir əlindən gələni etdiyi Bəşər Əsəd getdi, Colan təpələri və ətrafını ələ keçirdi. İndi isə HƏMAS-a qarşı genişmiqyaslı əməliyyatlara start verildi. İsrail-in qarşısına qoyduğu əsas məqsəd HƏMAS-ı tamamilə yox et-məkdir. İsrail öz yaratdığı HƏMAS-ı bitirməklə Qəzza zolağı ilə bağlı məqsədinə də çatmağı planlayır. Görünən odur ki, buna nail olmaq üçün əlindən gələni edəcək və istəyinə çatacaq. Real-lıq baxdıqda, dünyadakı münaqişələrdə atəşkəsin əldə olunma-sı üçün canfəşanlıq edən ABŞ, əslində, bu münaqişələrin. demək olar ki, hamısının səbəbkarlarından biridir. Məsələn, Fələstinlə bağlı BMT-nin qətnamələrini veto etməsəydi, bəlkə də İsrail Fə-ləstin münaqişəsi bu həddə olmazdı. Bundan əlavə. Bəşər Əsədin devrilməsi üçün addımlar atmasaydı, Suriyada bu qədər insanlar ölməzdi, Suriya vahid dövlət kimi hələ də yaşayardı. Suriyaya de-mokratiya gəldi? Yox! Suriyada insanlar ölmür? İndi daha asan ölər. Məsələn, əvlələri səbəbsiz yerə vəhşicəsinə öldürürlər. İn-sanları nəinki mövqeyinə görə, hətta ata, babasının qoyduğu ada görə öldürürlər. Məqsəd böyük İsrail dövlətinin yaranmasıdır.

İsrail Azərbaycanla strateji müttəfiqdir. Çünki İsrailə Azər-baycan arasında uzun məsafə var. Böyük İsrail dövləti yaranaca-ğı təqdirdə bu məsafə də qısalacaq və müttəfiqlik də ortadan qal-xacaq.

Rusiya-Ukrayna müharibəsində barışdırıcı tərəf kimi Türki-yəyə də rol verilib. Türkiyənin özü də bu məsələdə maraqlıdır. Çünki Türkiyənin iqtisadi gücü müharibələrdə tərəf olmağa im-kan vermir. Ona görə də bütün münaqişələrdə barışdırıcı tərəf rolunu oynayır. Türkiyə yalnız Fələstin məsələsində açıq mövqe nümayiş etdirir. Onun isə heç bir nəticəsi yoxdur. Olacağı da gözlənilən deyil.

Atəşkəslərlə, barışıqlarla bağlı atılan addımları müsbət qi-y-mətləndirmək lazımdır. Ancaq reallıqlar onu deməyə əsas verir ki, bunlar hamısı müvəqqəti xarakter daşıyır...

Məzahir ƏHMƏDOĞLU

Mənim ilk Sevgim

(reportaj)

...Günaydın, doğma şəhərim, - sirli-sehirli şəhərim, gözəl şəhərim! Bu Vətənin, Azərbaycanının hər qarışı mə-nə doğma və əzizdir. Ancaq mən səni hələ uşaqılıq illərindən adamlarınla, ağaclarınla, qədimliyin və müasirliyinlə, park və bağlarınla, geniş, səliqəli küçələrinlə... dəlicəsinə sevmişəm. Sən mənim ilk sevgimsən, sevgili Göyçayım!

Gəl, bu gül-çiçəkli bahar günündə yenidən qol-boyun olaq, 40-45 il bundan əvvəlki kimi, 30-35 il bundan əvvəlki kimi... Bir-birinə paralel, eyni zamanda həmin paralellərlə kəsişən çinarlı küçələrini tək-tənha gəzib-dolaşmaq necə də gözəldir, şirindir. Hardasa izdiham, hardasa sakitlik, hardasa tıxaclar, hardasa əzəmət, ucalıq... Baş göylərə ucalan Xan çinarların sənin gözəlliyini lap uzaqlardan nişan verir.

Bəs o Sabir bağının dendrariyə bənzəyən yaşıllıqları hanı? Axı şəhərin tam mərkəzində qeyri-adi təbiiliyi, həm də qovaq, küknar, "rus balı", qoz, sərv ağacları ilə görünəri heyran edən simvollarından biri idi bu qədim parkın! İndi bəs mən nə edim? O vaxtlar gücüm çatmadı arxalı, pullu namərdlərə. Sə-ni nə yaman sıxışdırıb ucuz ticarətə bürüyüblər, Göyçayımın gözəl alabəzeyi!

Onsuz da bu izdihamda məni heç kim görmür də. Kimdir saf məhəbbətə, saf duyğulara, dahiyənə nostaljiyə məhəl qo-yan. Varsa da indi mənimlə birlikdə deyil. Gedim kəsilmiş bir telli qovağın, ya bəlkə də bu günlərimiz üçün şəhər aurasına ekzotik təsirli qoz ağacının yerində "bitim"; ağac olum, budaq olum, yarpaq olum, qaranquşun dimdiyindəki su olum bəlkə .

Kövrəltidim səni gözəlim, mən sənin doğmaca oğlunam, əziz şəhərim.

Eh, assosiasiya dalğaları... Rəsul Rza, Əli Kərim... Bu da eləcə Nazim Hikmət!

O mavi gözlü divi xatırlamasam, olurmu?! Bəlkə elə məni bu vəqəənin bu vədəsinə gətirən də odur? Gözəlim, mən sevginin, həsrətin, ana südü kimi təmiz və müqəddəs duyğuların könüllü ovuyam. Ovlandım elə indicə o dahiyənə misralara da! Böyük şair necə deyirdi?

... Ben bir ceviz ağacıyım Gülhane parkında, Yapraklarım suda balıq gibi kıvıl-kıvıl Yapraklarım ipek mendil gibi tiril-tiril , Kopariver, gözlerinin, gülüm, yaşını sil, Ben bir ceviz ağacıyım Gülhane parkında...

... Onsuz da ceviz ağacına dönüb "bitdiyim" yerdə məni heç kim görmədi, duymadı bu gözəlim şəhərdə. Sanki mən bu şəhərin əbədi olaraq qışqarılan sevgilisi yox, Herbert Uelsin "Görünməz adam"ı idim.

... Gəl çıxmaq şəirdən, ədəbiyyatdan, sevgili Göyçayım! Gəl unuda bilmədiyimiz kədərlərimizi gizlədib də sənin son illər daha böyük yüksəlişini, ucalığını, yaşığının tərənnüm edək.

Nə yaxşı, tarixi binalarına toxuna bilmədilər. Köhnələrin sökülməsindən ziyan yoxdur. Onların yerində necə yaraşıqlı hündür binalar tikilir; hər tin, hər bina, hər gözədəyən müasir-ləşdirilir, hər küçə modern görkəm alır.

... Göyçay şəhərindən reportajımız davam edir...

... Rayon rəhbərliyi şəhər mədəniyyətini, urbanizasiyanı bütünləşdirmək üçün çox planlar qurur, imkanlar axtarır, keç-mişlərdən qalan solğun mirasları yeniliklərlə unutdurmağa ça-lışır. Şəhərin, bütövlükdə rayonun tərəqqisi üçün can qoyur. Deyir, hər günün, hər saatın, hətta hər dəqiqənin öz hökmü var. İcra başçısı Natiq Ağayev özünün və komandasının fəa-liyyətini Ali rəhbərliyin istək və tələblərinə uyğun qurmağa ça-lışır və bu istiqamətdə uğurlar əldə olunur. Cəmaat onu çox sevir, mənim şəhərim də eləcə! Ən üstün cəhəti səmimiyyət-dir. Ancaq hamı bilir ki nöqsanlara qarşı barışmazdır. Vəzifə-dən, göstərilən etimaddan sui-istifadəni az qala Vətənə xəya-nətə bərabər tutur.

... Ucqar küçələrlə gəlib çıxmışam. Mərkəzdə olduğu kimi buralarda da səliqə-sahman göz oxşayır. Hər yerdə, ən ucqar-larda belə gecə işıqları qurur. Binaların fasadları, küçə di-varları ağ və göy rənglərlə işlənib. Hardasa, bu iki rəngin əl-van qovuşduğunda, sanki "Göyçay" sözünü oxuyursan. Uğurlu düzən-səliqə, uğurlu simvolikadır.

İstirahət yerləri, iaşə və ticarət xidməti, otellər də artmaq-dadır. Şəhər infrastrukturu müasirləşir. Bu minvalla Göyçay yaxın gələcəyin turizm mərkəzlərindən birinə çevrilə bilər yə-qin ki.

Yorulsam da gəzirəm gündən-günə gözəlləşən, modern bir görkəm alan doğma Göyçayımı! İlk sevgimlə qol-boyunam. O bir nəvazişli ana kimi mənim ağarmış saçlarımı oxşayır. O mənim sevgimə elə ilk görüşdən inanıb, ilk görüşdən dəlicə-sinə vurulduq bir-birimizə...

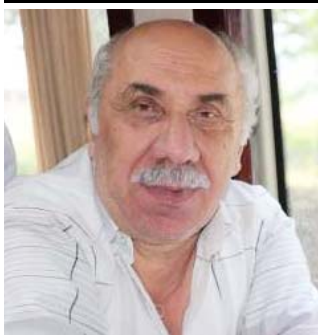
P.S. Axşam evdə bu yazını qələmə aldıqdan sonra yatıb dincəlmək istədim. Amma yuxum qaçmışdı. Qırıq-qırıq düşüncələrim məni rahat buraxmırdı. Sevdiyimə nələ-ri yazdım? Bu vaxtlara qədər doğma Göyçay şəhərim haq-qında neçə-neçə məqalə, şeir, esse yazmışam. Bəs bu yazdığım necə olacaq? Doğma şəhərim də mənim qədər sevirmi görəsən?

Yuxum da tamam getdi işinə...

Belədə şəxsən, üzbəüz tanımadığım postmodern şeir-lər müəllifi Azər Musaoğlunun bir şeiri süzüldü yaddaşı-ma. İndiki ovqatımın əks-sədası idi, nə idi, bu qərrib misra-lar?

Yavaş-yavaş gecənin soyuğu yerə düşür, Dözməyib üşüyürlər limon rəngli çiçəklər. Buruq neon lampalar qaranlıqda büzüsür, İşığa çırpınırlar kamikadze böcəklər. Getdikcə buludların arası işıqlanır, Yuxum gəlib çıxmıyır, gözleməkdən yoruldu. Uzaqda pəncərədə hələ də işıq yanır, Kimsə hələ yatmayıb, izləməkdən yoruldu. O da öz yuxusunu, ya kimisə gözləyir, Axı yatmaq hər gecə ölümü məşq etməkdir. Bəlkə də pəncərədən o da məni izləyir? Bəlkə də ən yaxşısı çıxıb ora getməkdir...

Əbülfət MƏDƏTOĞLU
madatoglu@mail.ru

Budanan ağacın göz yaşları

Mən kənddə doğulmuşam. Yaşım da az deyil. Demək olar ki, bu dünyanın hər bir üzünü, hər sifətini görmüşəm. Sərt qışını da, şaxtasını da, boranını da, qocaman ağacları kökündən qoparıb aparən selini də, daşqınını da, ucundan tutub göyə çıxmaq mümkün olan yağışını da, həтта ayağının ucunu görməyə imkan verməyən dumanını da...

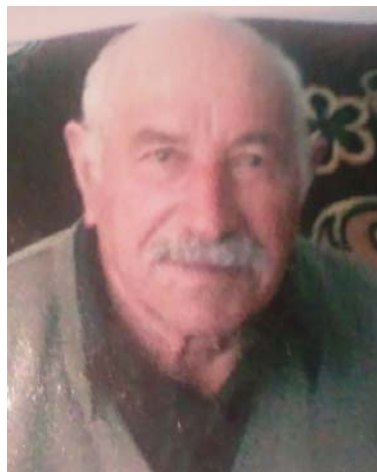
Mən müharibəni də görmüşəm. O müharibənin başlanğıcı olan qaçqınlığı da yaşamışam. "Daş atmaqla başlayan müharibənin ağır silahlarla, döyüş texnikaları ilə davam etməsinin də şahidi, iştirakçısı olmuşam. Bütün bunları ona görə yazıram ki, mən ölümün nə olduğunu, kim olduğunu bəlkə də hamıdan yaxşı və hamıdan çox bilirəm. Çünki səngərdə müsahibə götürdüyüm igidin elə gözümün önündə mərmi qurbanına çevrildiyini görüb yaşamışam. Ona görə də anti-terror əməliyyatından sonra düşündüm ki, ölüm mənə heç vaxt ağlatmaz, ölüm mənə heç vaxt bükük yumağa döndərməz. Çünki özümü ölümə alışmış, ölümün daşlaşdırdığı ürək sahibi hesab etmişdim. Amma həyatımda sən demə ən böyük yanlış düşünmüşəm. Çünki 2024-cü ilin 24 aprelində anamı itirəndə elə ağladım ki, hələ də o ağrıyan ürəyimin sızılısını canımda, ruhumda hiss edirəm. Və mənə doğmalar dedilər ki, bu hönkürtü hamımızı ağlatdı. Eşitmişdik belə hönkürtü. Düşündüm ki, yəqin son ağlamağımdı, ona görə də bütün gücümle içimdəki göz yaşlarımlı axıtmaq istəmişəm. Təəsüf... yenə yanıldım... Çünki 2025-ci ilin may ayının 15-də günün bitən anında elə ağladım ki...

Bəli, mən kənddə doğulmuşam. Budanan ağacın kəsilən yerlərindən göz yaşlarının necə damcılandığını görmüşəm. O kəsilən yerlərə torpaq basıb sarımsıq və bu da bizdən ağaca bir təsəlli olub. Sakitləşdirmişik ağacı. Anlatmaq istəmişik ki, "Ay ağac, biz sənə qayğı göstəririk, cavanlaşdırırıq, ömrünü uzadıırıq..."

Hə, beləcə özümüzün uydurduğumuz təsəlli ilə sakitləşdirmişik ağacı. Amma ağacın bizimlə həmfikir olduğuna razılaşdığına heç əhəmiyyət də verməmişik. Çünki qərarı biz vermişdik, hicranı da biz etdik, budanan isə ağac oldu...

İndi oturub fikirləşirəm. Və yadıma sala bilmirəm ki, kimsə onun barəsində mənə və yaxud hansısa bir yaxınımıza, doğmamıza giley etmiş olsun, narazılıq bildirsən. Heç cür xatırlamıram. Çünki o, doğuldu-

ğu kimi yaşayırdı, öz xarakterini, öz kobudluğu və səmiyyəti ilə. Heç vaxt ütlü danışmırdı. Sözü seçmirdi. Kimə nə deyirdisə, dilindəki yox, ürəyindəki deyirdi, həmiyə də əl uzadırdı. Heç bir vəzifəsi yox idi, adicə fəhlə idi, yəni sürücü. Yolda gördüyünü maşınına mindirirdi, qapısına gələnə xoş üzlə qarşılayırdı. Hardasa bir xəbər eşidəndə özünü çatdırırdı. Çörəyi də tək yeməzdi, mütləq ya ailədən kimsə oturmalı idi, ya yoldan keçən kimsəni çağırmalı idi ki, gəl, bir stəkan çay içək. Uca səslə danışardı. Mə-

ni o qədər danıyardı ki, elə bir atamdı. Əslində, sonbeşiyimiz idi.

Lakin iradlarında həmişə haqlı idi. Çünki xətrə dəyməkdən qorxmurdu. Dəqiq bildiyini, əmin olduğunu adamın üzünə deyirdi, gözlərinin içinə baxa-baxa, zarafatı da belə idi, incik danışmağı da. Bilirməm, Allah onu hansı saatda, hansı imtiyazla yaratmışdı. Bircə onu bilirəm ki, o, ailəmizdə hamıdan fərqli idi, elə kəndimizdə də. Ona görə də telefonda gecə saat 22:20-də mənə rayona çağıranda ağlama onunla bağlı heç nə gəlmədi. Yalnız yolun yarısında düşünürdüm ki, əgər ailədə kimsə narahatdırsa, niyə özü mənə zəng vurmayıb. Bax, onda yaxınlarımızın birinə özüm zəng etdim. O da bilmədən dilindən qaçırdı. Və onda bildim ki, yoxdu Sabir, köçübüdü.

*Baş açmadım mən sonuncu olaydan,
Bu dünyaya gəlib getdi qardaşım...
Geri dönüb ömrümdəki dolaydan,
Bu dünyaya gülüb getdi qardaşım.*

*Tanıyan tək doqquzundan onunu,
Sökük gördü əynindəki donunu.
Elə bil ki, hiss elədi sonunu -
Bu dünyanı - bilib getdi qardaşım.*

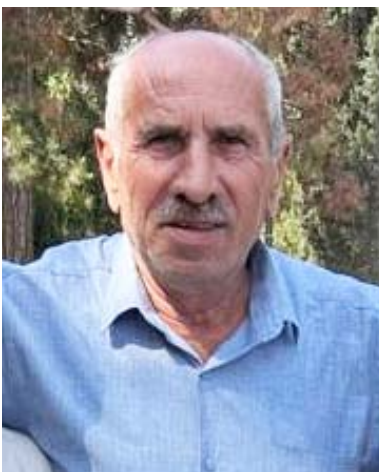
*Böyütmədən kin-küdrəti ürəkdə,
Yaşadımış bu qüdrəti ürəkdə!
Gülümseyib o nifrəti ürəkdə -
Aparmadı, silib getdi qardaşım!*

*O, Allahın saf zərrəsi bir idi,
Mənim üçün sığındığım yer idi!
Varlığında mələklər tək diridi,*

*Deməyin ki, ölüb getdi qardaşım,
Mənə ömrü bölüb getdi qardaşım.*

İnsan yaşadığı dövərdə həqiqətən çox şeylərə, çox məqamlara, bəzən diqqət yetirmir, laqeydlik göstərir, bəzən də əhəmiyyətsiz sayır. Amma sən demə hər anın, hər görülən işin və diqqətdən yayınan nəsənlərin həyatımızda izi var.

Və biz o həyatımızda olan hər şeyi nə qədər görməməzliyə vursaq da, onlar da öz işlərini görməkdədi. Yəni bizə də öz təsirlərini öz gücləri daxilində göstərməkdədirlər. Bu

mənada biz kimisə itirəndə düşünürük ki, insan öz sağlamlığı ilə maraqlanmalıdı, maneələrdən keçməli... onu etməli, bunu etməli. Öncə can sağlığını düşünməli və s. və i. Amma biz bunu məhz əzizimizi, yaxınımızı itirəndə düşünürük və o düşündüyümüz də həmin ağrı ilə birlikdə yenə elə yaddaşımda qalır növbəti ağrıya qədər. Çünki bir türk olaraq bizim üçün can sağlığından daha çox görəcəyimiz işlər önəmlidir. Üzərimizə düşən vəzifə, ailə qayğıları və digər məsələlər ömrümüzü elə mənimsəyir ki, yatağa düşəndə son nəfəsdə bilirik sağlığın, sağlamlığın nə olduğunu.

Bax, bu mənada ömrün ən gözəl çağında itirdiyim qardaşımın bir dəfə də olsun sağlıq durumunun ciddi bir narahatçılığını eşitmədim. Adi həyatını yaşadı, qaçqınlığı, sonra da sürücü kimi çalışıb ailəsini dolandırıldı. İndi onun qəfil ölüm səbəbini hərə bir tərəfə yozur.

Daha çox da damar tutulmasına bağlayırlar. Bilirməm, bu nə qədər həqiqətdir, sadəcə bildiyim odur ki, itirdiyimiz hər bir adam yaşından, cəmiyyətdəki yerindən asılı olmayaraq bizdən nəyisə özü ilə alıb aparır. Bu mənada mən ailəmdə ən çox sevdiyim, ən çox güvəndiyim qardaşımı itirməklə ata-anamdan sonra birmənalı olaraq yetimliyi qəbul etdim. Başa düşdüm ki, ata ocağında oturan qardaşım daha yolumu gözlə-

məyəcək, mənə zəng vurmayaq və mən də bu ocağa öz tutanda mənə qarşılamayacaq.

Bu hisslər, inanın ki, içimdə ürəyin budanması gedir - özü də küt bir balta ilə, dəhrə ilə, xəncərlə budanır ürəyim.

*Budanmış ağac kimi yəm,
Ümid quşu hara qonsun?!
Həm ölü, həm də diriyəm -
Az qalır ki, qanım donsun.*

*Gözümü göydən çəkmirəm,
Yer mənə yaman üşüdür.
O mələk olub, bilirəm -
Hər nə deyirəm, eşidir.*

*Odur ki, susmur xəyalım,
Danışır açıq, həm içdə...
Yer tapmıram ki, dayanım -
Yoxdu mənə bu səriştə...*

*Sirri nədədir görəsən,
Ərimir, olubdu bu qar, daş...
Əlini mənə verəsən -
Bərk tutub dikələm, qardaş!*

Düşünməyin ki, mən dərdimi, ağrımı sizə yükləyirəm. Elə bilməyin ki, mənim üçün siz hardasa yalnız kədərimi, ağrımı paylaşmaq üçün bir ünvansınız.

Xeyr, mən nə havalanmışam, nə dəli olmuşam, nə də bilərəkdən, bilməzdən sizə ağrı yükləmirəm. Əslində mən özüm-özümle danışırıam, divarla danışırıam, göylə, yerlə, Allahla ağır gedəcəyini bil-səm də, həтта asi oluram. Amma bu mənim içimdəki ağrının göynərtisində və bir də gözlənilməz gəlişində baş verir.

Çünki heç vaxt onunla bağlı kədərli, qəmli heç nə ağıl-ucundan da keçməyib. İlah da ki, ölüm. Kimsə bu sözü mənə hansısa bir qohumum, doğmam barəsində desəydi inanardım. Mümkündü deyərdim.

Amma Sabirin barəsində bu, mümkünsüz idi. İndi mən bu yazını yazanda da onun səsinə eşidirəm. Onunla gözgözü dayanmışam. Onun sifəti, təbəssümü, yorğunluğu və bir az da küskünlüyü mənim üçün qardaşımın həyatdakı varlığı deməkdir. Çünki o, be-

lə idi, hər an, hər gün belə idi. Elə belə də görürəm. Və belə gördüyüm qardaşımın son addımını elə onun belə olması ilə bağlayıram.

Çünki atam, anam sonbeşik qardaşıma daha çox meyil salmışdılar. Onunla bir yerdə yaşayırdılar. Və onların hər ikisi də məhz Sabirin yanında, gözünün önündə bu dünyaya əlvida demişdi və Sabir də atamın ölümündən 5 il, anamın ölümündən 1 il 21 gün sonra çıxıb getdi onların yanına.

Elə bil məndən cəsərtli çıxdı, məndən cəld tərpendi, hamımızı qabaqladı, istəmədi onlar orda tək qalsınlar. Axı, atam, anam da hər sözü, hər tapşırığı, hər arzunu ona deyirdilər. Darıxdı Sabir, çox darıxdı ata-ana üçün. Elə darıxdığına görə də bizə heç nə demədi. Bildi ki, razı olmayacağıam.

İlah da onunla hər yerə, hər bir işin dalınca birgə gədən iki nəvəsi. Tuncay və Tunar indi də babalarını axtarırlar.

Orta məktəb şagirdi olan bu azyaşlılar yalnız "baba" deyirlər. Onların məsləhət yeri də, güvən yeri də, bir sözlə, hər şeyləri babaları idi. Baba isə...

Mən düşünürəm, baxıram, nə edəcəyimi, nə deyəcəyimi qərarlaşdırı bilmirəm. Ona görə də anama üz tuturam. Ona incik bir məktub yazıram, giley dolu. Göz yaşı hopmuş bir məktub.

*Anam, yaman darıxırdın,
Küsürdün həтта atamdan...
Deyirdin uzaq düşərmə -
Oğul, uşağ da adamdan?..*

*Gileyin çatırdı mənə,
Yuxu ilə, ya xəyalla.
Özümə saysam da tənə -
Barışmışdım tay bu halla...*

*Cəld tərpendi sonbeşiyin,
Keçdi hamımızdan önə.
Atdı burda ev-eşiyi,
Gəlib qonşu oldu sənə!..*

*İndi gedib gələn yerin,
Qulluğunda duranın var...
Sifərək ayrılıq tərini,
Təzə binə quranın var.*

*Siz orda oğul sevdalı,
Mən burda qardaş dağlıyam...
O oldu ana-atalı -
Bilmirəm, kimə ağlayam!..*

Bəli, mayın 15-nə kimi, yəni Sabiri atamın, anamın yaxınlığında torpağa tapşırana kimi yalnız atamı, anamı ağlayırdım. İndi onlar bir ailədi, övladı olan bir ailə. Mən də bilirməm, kimi ağlayım? Ailəməmi, qardaşıma, atamı, anamı? Bilirməm, ana! Bilirməm...

"Ağlayan divarlar"ın kölgəsində...

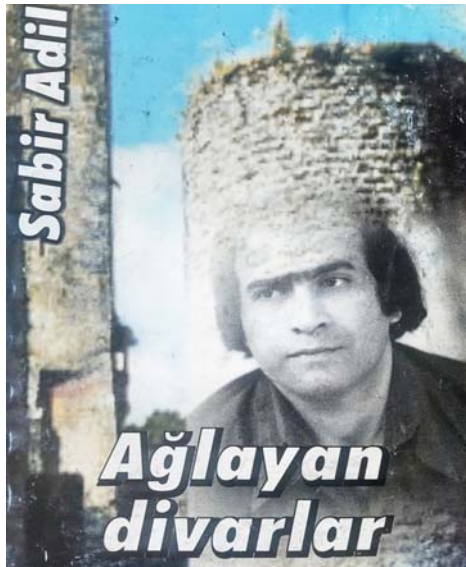
Söhbət Sabir Adilin kitabından gedir

Bu gün mən bir daha təsadüfün olma-
dığına inandım. Əmin oldum ki, təsadüf
elə zərurətin özünün diktəsidir. Məhz hə-
min diktə çəkib gətirir təsadüfü adamın
qarşısına. O cümlədən də mənim.

Qəribədir, cəmi 7 gündü qardaşımı itir-
mişəm, adı da Sabir. Onu düşünə-düşünə
kitabxanamda tüstülənən siqaretin tüstüsü-
nü izləyirdim. Birdən diqqətimi bir kitab
çəkdi. Baxmadan əlimi uzadıb götürdüm.
Sabir Adilin kitabı idi. Düşündüm ki, bəlkə
də təsadüfdü. Amma inanın ki, kitabı götü-
rüb baxmadan açanda da ilk qarşılaşdığım
şeyir ölümə bağlı idi. Bax, onda mən bildim
ki, bunlar təsadüf deyil, bunlar mənim ruhu-
mun axtardığı, aradığı, söykənmək istədiyi
nöqtələrdi, məqamlardı. Mən qardaşım Sa-
birin kəderini dostum Sabirin cismani yox-
luğunu sözünün rəngində tapıram, belə
qarşılaşsam, belə görüşürəm Sabir Adilə.
Kitaba hələ 2003-cü ildə belə yazıbdı Sabir
Adil:

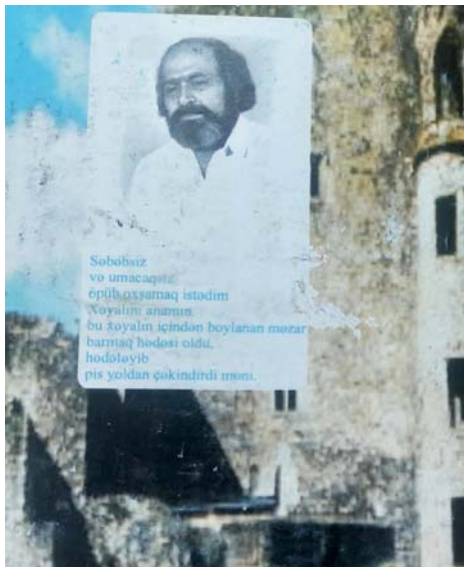
"Əziz qardaşım, istedadlı şair dostum
Əbülfət bəyə hədiyyə". Kitabın da adı "Ağ-
layan divarlar". Görün nə qədər təsadüf
var. Bunlara təsadüf demək olar? Mən de-
yə bilmərəm. Çünki Sabir Adil yazır ki:

**Ölüm qabağı söylənilmiş
vəsiyyətə oxşayır
bu bazar ertəsi havanın rəngi.
Heyvanlar da
quşlar da yalvara-yalvara
bıçaq
güllə altına qaçırlar
bu bazar ertəsinin qoynundan qopub.
Adamlar ürəklərini
qollarını
ayaqlarını dartıb qoparıb
bir-bir atırlar
Silah altına qaçan
heyvanlara, quşlara.
Ölmüş quşların
tükünə qanına qovuşur
göy üzünün axan qanı
yolunmuş tükü.
İnsan oğlu özünü öldürəmmir
quşların da**

**Göy üzünün də qanqarışq tükü
Göz yaşlarında üzür.
Zalımın əlində ölməkdənsə
çarmıxa çəkilmək gözəldi.
O da, o da yoxa çıxmışdı
qovub tuta bilmədikləri
ürəkləri, qolları, ayaqları da
öz duasını söyləyəmməyən
çarmıxların ardınca qaçmaqdaydı.
yorulmuşdu çarmıxlar da
bu bazar ertəsində
Ölüm qabağı söylənilmiş
Havadakı vəsiyyətə sarı qaçmaqdan.**

Mən Sabir Adilə eyni zaman kəsiyinin
ədəbiyyat adamlarıyıq. Açıqını deyim ki,
onu "Papaq" filminə görə daha çox sevirdim.
Çünki həmin filmin ssenari müəllifi idi.
Və o ssenaridə Azərbaycan reallığı, Azər-
baycan koloriti o qədər gözəl qələmə alın-
mışdı ki, onu izləməkdən doya bilmirdim və
böyük məmnuniyyətlə bu gün də izləyirəm.
Bunu ona görə vurğulayıram ki, Sabir Adil
şeyirində də koloritli, yumorlu idi. O, sözün
damarına mütəlak təbəssüm qatırdı. Görü-
nür elə bu səbəbdəndir ki, qısa ömründə
ölümün də özünü güldürdü. 2005-ci ildə

dünyadan köçəndə namərd infarktı elə gül-
düdü ki, nə doğmaları, nə dostları Sabirin
köçünə inana bilmədi, amma köçdü. Bu
min bir sifətli dünyadan köçünü çəkib get-
di, sözünü, izini, yaratdıqlarını bizə əmanət
etdi.

O sözlər, o izlər o qədər həzindi, o qədər
düşündürücü və səmimidir ki, ondan yan
keçmək mümkün deyil. Çünki o, sözü ru-
hundan çırpırdı, tut kimi, meyvə kimi. Bax,
bu şeyrə diqqət yetirin. Onda mənimlə razı-
laşacaqsınız:

**Sıxıb ürəyimə kövrəkliyi
Çöllərin canına düşəcəm.
Əllərimin olacaq içi
İlk düşdüyüm mənzilim.**

**Yovşanlardan dəstə bağlayacam
İkram edəcəm otuz yaşına.
İyindən özümü itirəcəm
İtirəcəm yaşımın bu çağında.**

**Silkələyəcək duyğularımı
Bir vaxtlar bu çöllərdə dolaşan,
Süpürgə yığan xəyal bir qızın
Şoran yeyib çürüyən məzarı.**

Şeyri oxuduqca bir daha Allahın Sabir
Adilə nə qədər dərin düşüncə, məntiq və
bütövlükdə istedad bağışladığının şahidi
oluram. O, həm rəssam kimi, həm şair ki-
mi, həm ssenarist kimi, həm də sanki fo-
toqraf kimi hər şeyi anında görür, dəyərlən-
dirir və onların alt qatına nüfuz edə bilir.
Üstəlik, o, insan duyğularını oxumağı, onu
sapa düzməyi də bacarır. Sizə təqdim etdi-
yim şeyirdəki mənzərə, ovqat, öz-özlüyün-
də insanın gözünün qarşısına bir kənd qızı-
nı, bir tərəkəmə qızını, bir pak, məsum gö-
zəli gətirir. Onun yaşamı, onun təbiətlə tə-
ması və sonda xəyal olduğu və o xəyalın da
məzarının şoranlıqda yox olması... bütün
bunlar nə qədər adi, amma nə qədər də bö-
yük bir təsvirdir. Özü də sözlə, misralarla...
Sabir Adil istər bir neçə bəndlik, istər dörd
misralıq şeyirlərində həmişə fikri bədii təs-
virle cilalayır, yəni fikrin üstünə sanki tül
çəkir və bu o qədər zərif olur ki, az-çox du-
yumun olsa dərhal onu görəcəksən, hiss
edəcəksən. Məsələn:

**Qaçmaqdan kəpənəyim yorğun və sonsuz
Öləcəyini bilirmiş görən məsələ.
O dünyada bir də təsadüf edəcək
Ruhumuzla gözlerimiz məsələ.**

Və yaxud:

**Çiçəyim, sənin duaların varsa
Mənim də vardı dünəndən.
Gecələri dua et ancaq ey qoca
Yoxsa gündüzlər uzaqlaşarıq Allahdan.**

Bəli, mən yaşadığım qardaş itkisinin sı-
zılıtları içərisində bir dost acısını da təkrar
ruhuma hopdurdum. Yəni ruh adamının is-
tənilən an, istənilən yerdə həya çatdığının,
səsinə səs verdiyinin şahidi oldum. Ona
görə də öləri də olsa "Ağlayan divarlar"ı bir
də vərəqlədim. Nə edim ki, bu anlar tək
divar ağlamır, həm də duyanlar, duyğulular
ağlayır. Amma sonuncuların ağlamağı ya-
şatmaq üçündür, əbədi yaşatmaq üçün.

Əbülfət MƏDƏTOĞLU

Vanqanın 2025-ci ilə dair ən dəhşətli proqnozlarından biri gerçəkləşə bilər

Bolqarıstanlı kor öncəgörmən Baba
Vanqa 2025-ci ildə genişmiqyaslı mühari-
bənin olacağını proqnozlaşdırıb.

Adalet.az xəbər verir ki, hazırda dünyada
baş verənləri nəzərə alsaq, Vanqanın qarşı-
dan gələn münaqişə ilə bağlı proqnozu ge-
dikcə daha çox ehtimal olunur. O, Avropada
fəlakətli müharibənin başlayacağını iddia
edib. Xüsusilə, Ukraynadakı münaqişə ilə
bağlı gərginlik getdikcə artır.

Görücünün fikrincə, bu müharibə tək
Avropa üçün deyil, bütün dünya üçün apo-
kaliptik ola bilər. Vanqanın 2025-ci ilin yayı
üçün olan ən parlaq öncəgörmələrindən biri
Avropanın mərkəzində gözlənilməz siyasi
dəyişikliklərdən bəhs edir. Guya o, "Avropa
qitəsinin düz ürəyində eşidiləcək yeni bir
səs, regionun gələcəyini dəyişəcək" ifadə-
sini işlədib. Bu, qəfil siyasi hərəkəti, yeni li-
deri və ya bütün Avropaya təsir edəcək göz-
lənilməz geosiyasi dönüşü ifadə edə bilər.
Ekspertlər hələlik bu dəyişikliklərin episent-
ri ola biləcək ölkənin hansı olduğunu yalnız
ehtimal edirlər. Bəziləri bunun Almaniya və
ya Polşa ilə bağlı ola biləcəyini düşünür, la-
kin dəqiq cavab yoxdur.

Vanqanın təbiət ünsürlərinə dair eyham-
ları da diqqəti özünə cəlb edir. O, bu yay
dünyanın müxtəlif bölgələrinə təsir göstə-
rəcək ekstremal hava hadisələri barədə
xəbərdarlıq etmişdi. Onun sözlərinə görə,
2025-ci ilin yayında bəşəriyyət "təbiətin qə-
zəbini" yaşaya bilər və bu, insanları oyada-

raq fərqli şəkildə hərəkət etməyə vadar edə-
cək. Bu, daha intensiv istilik dalğaları, qa-
sırğalar və ya qeyri-adi quraqlıqlar kimi ha-
disələrə açıq bir işarə ola bilər ki, nəticədə
insanlığa təbiətə münasibətini yenidən nə-
zərdən keçirməyə məcbur qalacaq. Alimlər
bu xəbərdarlıqlara ciddi yanaşırlar, xüsusilə
də ekstremal iqlim hadisələrinin artması və
artıq bizim reallığımızın bir hissəsinə çevril-
məsi fonunda.

Vanqanın texnologiyalarla bağlı proqnoz-
ları da narahatlıq doğurur. O, 2025-ci ilin ya-
yında "insanlar texnologiyaların tək dostu
deyil, həm də onların ən böyük düşməni ol-
duğunu hiss edəcəklər" deyərək ehtimal vurub.
Bir çoxları bu öncəgörməni süni intellektin
sürətli inkişafı ilə əlaqələndirirlər. Süni intel-
lekt gündəlik həyatı asanlaşdırarsa bilsə də,

şəxsi məlumatların təhlükəsizliyi, məxfiliyin
qorunması və cəmiyyətin sabitliyi baxımın-
dan ciddi təhlükələr yarada bilər.

Qarşıdan gələn yay həm gündəlik həya-
ta, həm də dünya üzrə geosiyasi vəziyyətə
təsir edə biləcək hadisələrlə dolu və maraq-
lı olacağı vəd edilir. Vanqanın xəbərdarlıqla-
rının gerçək olub-olmayacağını isə tezliklə
görəcəyik.

Bundan əlavə, may ayında nadir planet-
lərin düzülüşündən danışan hindistanlı Svami
Yoqəşvarananda Girinin videosu sosial
şəbəkələrdə aktiv şəkildə yayılır.

Bu astroloji hadisə Mahabharata zamanı
müşahidə olunanlara bənzəyir.

Girinin fikrincə, təxminən mayın 30-u
üçün astroloji konfigurasiya formalaşır. Altı
planetin mövqeyi keçmişdə Mahabharata
və ya digər böyük müharibələr zamanı baş
vermiş eyni düzülmələrə bənzəyir. Bu, riyazi
hesablamadır.

O, bu proqnozların şəxsi fikrə deyil, astro-
nomik hesablamalara əsaslandığını da vur-
ğulayıb: "Bunlar düsturlardır. Onları özünü-
yoxlaya bilərsiniz. Söhbət kiminsə sözün-
dən deyil, riyaziyyatdan gedir".

Qeyd olunur ki, Baba Vanqa və Svami
Yoqəşvaranandanın proqnozları təəccüblü
şəkildə üst-üstə düşür. Vanqa Hindistan-
Pakistan arasında bir neçə günlük mühari-
bəni birbaşa qeyd etməsə də, bütün dünya
üçün dağıdıcı müharibənin olacağını söylə-
yib. /lent.az

Bu il Azərbaycana 260 mindən çox smartfon idxal edilib

2025-ci ilin
yanvar-aprel
ayları ərzində
Azərbaycana
82 milyon 838
min ABŞ dol-
ları dəyərində
261 min 576
ədəd smartfon
idxal edilib.

Adalet.az Dövlət Statistika Komitəsinə istina-
dən xəbər verir ki, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə
müqayisədə bu göstərici say baxımından 27.8%
və ya 72 min 772 ədəd, dəyər baxımından isə
11.6% və ya 10.8 milyon ABŞ dolları azdır. Belə
ki, 2024-cü ilin ilk 4 ayı ərzində ölkəyə 93 milyon
657.5 min dollar dəyərində 334 min 348 ədəd
smartfon gətirilib.

Hesabat dövründə ölkəyə gətirilən smartfo-
nun bir ədədinin orta idxal qiyməti 538.4 manat
təşkil edib. Bu göstərici əvvəlki ilin müvafiq döv-
ründə 475.5 manat idi.

Bu dövrdə ölkəyə smartfon əsasən Çindən
(213 min 304 ədəd), Vyetnamdan (43 min 550
ədəd), Hindistandan (4488 ədəd) və Koreyadan
(230 ədəd) gətirilib. Bu məhsul Çindən 500 ma-
nata, Vyetnamdan 703 manata, Hindistandan
790 manata, Koreyadan isə 204 manata idxal
edilib.

Qeyd edək ki, hesabat dövründə Azərbay-
candan 114.5 min ABŞ dolları dəyərində 552
ədəd smartfon ixrac edilib. Gürcüstana (489
ədəd) və Çexiya (63 ədəd) ixrac edilən bu məh-
sulun orta qiyməti 352.5 manat təşkil edib.

“Bakcell” süni intellekt təlimi təşkil etdi

Innovasiya və sürət lideri “Bakcell” media nümayəndələrinə “Süni intellektin iş mühitində tətbiqi” mövzusunda növbəti təlim təşkil edib.

Adalet.az xəbər verir ki, Ümumdünya Telekommunikasiya və İnformasiya Cəmiyyəti Günü çərçivəsində keçirilən tədbirdə 50-dən çox media nümayəndəsi iştirak edib.

Təlimin əsas məqsədi jurnalistləri süni intellekt sahəsində ən son trendlər ilə tanış etmək, dəyişən dünyada innovasiya və son dövr yeniliklərin mediada tətbiqi ilə bağlı praktik tövsiyələr vermək olub. Təlim zamanı süni intellektin telekommunikasiyada rolu və “Bakcell”in süni intellekt əsaslı məhsul və xidmətləri ilə bağlı ətraflı məlumat verilib. Tədbir çərçivəsində iştirakçılar süni intellektin kommunikasiya sahəsində istifadəsinə dair əhatəli biliklər qazanıblar.

Bu təşəbbüs “Bakcell”in innovasiya və süni intellekt strategiyası çərçivəsində rəqəmsal həllərin cəmiyyət üçün fayda gətirilməsi istiqamətində atdığı ardıcıl və məqsədyönlü addımların növbəti nümunəsidir.

“Bakcell” haqqında

“Bakcell” Azərbaycanın ilk və ən böyük özəl telekommunikasiya şirkətidir. Hazırda şirkət üç milyondan çox müştəriyi yüksəkkeyfiyyətli və sürətli telekommunikasiya xidmətləri ilə təmin edir. Ölkə iqtisadiyyatının qeyri-neft sektorunun ən böyük investorlarından biri olan “Bakcell” süni intellekt əsaslı innovativ həllərlə Azərbaycanın dayanıqlı inkişafına töhfə verir. “Bakcell” müxtəlif ölkələrdə telekommunikasiya, enerji, yüksək texnologiyalar və tikinti sahələrində fəaliyyət göstərən “NEQSOL Holding” beynəlxalq şirkətlər qrupunun tərkibinə daxildir.

D vitamini çatışmazlığı dayaq-hərəkət sisteminə necə təsir edir?

“D vitamini çatışmazlığı dayaq-hərəkət sistemində bir neçə istiqamətdə mənfi təsir göstərir”.

Adalet.az xəbər verir ki, bu fikirləri 93 FM dalğasında yayımlanan “Sağlam radio”da fizioterapevt Ayten Musayeva açıqlayıb.

Onun sözlərinə görə, əzələ zəifliyi və ağrılarda D vitamini əzələ funksiyası üçün vacibdir:

“Çatışmazlıq zamanı əsasən proksimal əzələlərdə (bud, çiyin) zəiflik və yorğunluq müşahidə olunur. Osteomalazi və osteoporozda D vitamini çatışmazlığı kalsiumun bağırsaqlardan sorulmasını azaldır, bu da sümük demineralizasiyasına (yumşalmasına) və sınıq riskinin artmasına səbəb olur. Sümük ağrıları və deformasiyalar: uzunmüddətli çatışmazlıqda sümüklərdə ağrılar, qamət pozğunluqları və deformasiya baş verə bilər (xüsusilə yaşlılarda və uşaqlarda). Motor balans pozğunluqlarında əzələ zəifliyi və osteoporoz fonunda yıxılma və sınıq riski artır. D vitamini

yağda həll olunan, hormonvari təsirə malik olan bir vitamindir. İnsan orqanizmində əsasən günəş şüalarının təsiri ilə dəri vasitəsilə sintez olunur”.

Fizioterapevt bildirib ki, D vitamini, kalsium və fosforun bağırsaqlardan sorulmasını artıraraq, sümük toxumasının mineralizasiyasını təmin edir:

“Çatışmazlıq hallarında dayaq-hərəkət sistemində ciddi funksional və struktur pozğunluqlar yaranır. D vitamininin aktiv forması - kalsitriol - bağırsaqlarda kalsium və fosforun sorulmasını gücləndirir, böyrəklərdə onların reabsorbsiyasını artırır və sümük toxumasında resorbsiyanı tənzimləyir. Əzələ hüceyrələrində vitamin D reseptorları vasitəsilə sinir-əzələ keçidində impuls ötürülməsi dəstəklənir. D vitamininin çatışmazlığından uşaqlarda raxit xəstəliyi (sümüklərin deformasiyası, əyriliklər, böyümə geriliyi), böyüklərdə osteomalaziya xəstəliyi (sümük mineralizasiyasının pozulması, ağrı və zəiflik), osteoporoz xəstəliyi (kalsium balansının pozulması nəticəsində sümük kütləsinin azalması), əzələ zəifliyi (əsasən proksimal əzələlərdə gücsüzlük, yıxılma riski), artroz və skelet əzələsi ağrılarına səbəb olur. Gündəlik 10-30 dəqiqə günəş şüaları altında olmaq, D vitamini səviyyəsini artırmağa kömək edir. Lakin, günəşdən qorunmaq və ya günəş işığının az olduğu bölgələrdə yaşayanlar üçün bu kifayət etməyə bilər”.

A.Musayeva bildirib ki, D vitamini ilə qidalanma və profilaktik tövsiyələrə gəldikdə isə D vitamini ilə zəngin qidalar yağlı balıqlar (skumbriya, somon, sardina), yumurta sarısı, D vitamini ilə zənginləşdirilmiş süd və taxıl məhsulları, günəş şüasına məruz qalmış göbələkdir.

BƏXTİYAR VAHABZADƏNİN 100 İLLİYİNƏ HƏSR OLUNMUŞ KONFRANS

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası və Mahmud Kaşğari adına Beynəlxalq Fondun birgə təşkilatçılığı ilə may ayının 17-19-da Şəki şəhərində unudulmaz Xalq şairi, müasir Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi Bəxtiyar Vahabzadənin anadan olmasının 100 illiyinə həsr olunmuş konfrans keçirildi. Tədbirdə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının, Şəki şəhər İcra Hakimiyyətinin rəsmiləri, Türkiyənin və türkdilli ölkələrin Azərbaycandakı səfirləri, “TÜRKPA, TÜRKSOY” və Türk Mədəni İrsi Fondu və digər təşkilatların nümayəndələri, Milli Məclisin bir neçə deputatı, elm adamları, ziyalılar iştirak ediblər.

Konfrans iştirakçıları əvvəlcə Ümummilli liderin abidəsinə gül dəstələri düzüb, xatirəsinə ehtiramlarını bildiriblər. Konfransın iştirakçıları tədbirin birinci günü Xalq şairi Bəxtiyar Vahabzadənin şəhərin mərkəzindəki parkın ərazisindəki büstünün önün-

demiyasının Prezidenti, Akademik İsa Həbibbəyli Şəkinin Azərbaycan tarixinə, mədəniyyətinə, ədəbiyyatına böyük şəxsiyyətlər bəxş etdiyini bildirib. Vurğulayıb ki, bu gün Azərbaycanın böyük mütəfəkkir şairi Bəxtiyar Vahabzadənin yubileyini qeyd edərkən Ölkəmizdə ədəbiyyat, mədəniyyət, ictimai fikir üçün böyük ənənələr yaratmış əslən şəkili olan Mirzə Fətəli Axundzadə, Rəşid bəy Əfəndiyev, Sabit Rəhman, Emin Sabitoğlu, Şirməmməd Hüseynov və onlarla başqalarını xatırlamağı özümüzə borc bilir.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Prezidenti dedi ki, Bəxtiyar Vahabzadə ədəbiyyata çox səlist, Şəkinin havası qədər təmiz, bu-laqları qədər saf lirik şeirlərlə gəlib. Onun 50 ildən artıq davam edən yaradıcılığı Azərbaycan xalqının milli-mənəvi özünüdərkinə, azərbaycançılıq ideyalarına, xalqımızın azadlığına, bütövlüyünə, milli istiqlalına və türk dünyasının birliyi uğrunda mübarizəyə həsr olunub.

nə gəlib, oraya gül dəstələri düzüblər. Sonra qonaqlar şairin ev muzeyini ziyarət ediblər. Tədbir iştirakçıları sonra konfransın keçirildiyi Heydər Əliyev Mərkəzi ilə tanış olublar və konfrans Heydər Əliyev Mərkəzində işinə başlayıb. Konfransı giriş sözü ilə açan Şəki şəhər İcra Hakimiyyətinin Başçısı Elxan Usubov çıxış edərək Prezident İlham Əliyevin Xalq şairi Bəxtiyar Vahabzadənin 100 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında Sərəncamına uyğun olaraq Şəki şəhərində silsilə tədbirlərin keçirildiyini bildirib. Elxan Usubov dedi ki, böyük söz ustası Bəxtiyar Vahabzadə özündən əvvəl 100 illər boyu formalaşmış yüksək milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunması və yaşadılması naminə gözəl əsərlər yaradıb. O, çoxsaylı əsərləri ilə ədəbiyyatımızın inkişafına böyük töhfələr verib. Bəxtiyar Vahabzadə özündən əvvəlki böyük ədib və şairlərin işlərini uğurla davam etdirib. İcra Başçısı çıxışında Bəxtiyar Vahabzadənin bir alim kimi də Azərbaycan elmi qarşısındakı xidmətlərindən danışdı, onun əsərlərinin daim elmi ictimaiyyət tərəfindən maraqla qarşılandığını vurğulayıb.

Konfransda çıxış edən Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Prezidenti, Akademik İsa Həbibbəyli Şəkinin Azərbaycandakı səfiri Birol Akgün çıxışında dedi ki, Bəxtiyar Vahabzadə sadəcə Azərbaycan xalqının deyil, eyni zamanda bütün türk dünyasının qəlbinə yol tapa bilib, onların ürəyində özünə məhəbbət, sevgi qazanıb. Konfransda çıxış edən Türkiyənin Azərbaycandakı səfiri Birol Akgün çıxışında dedi ki, Bəxtiyar Vahabzadə sadəcə Azərbaycan xalqının deyil, eyni zamanda bütün türk dünyasının qəlbinə yol tapa bilib, onların ürəyində özünə məhəbbət, sevgi qazanıb. Konfransda çıxış edən Türkiyənin Azərbaycandakı səfiri Birol Akgün çıxışında dedi ki, Bəxtiyar Vahabzadə sadəcə Azərbaycan xalqının deyil, eyni zamanda bütün türk dünyasının qəlbinə yol tapa bilib, onların ürəyində özünə məhəbbət, sevgi qazanıb.

Şairin ədəbiyyatımızda milli düşüncəsi azərbaycançılıq ideyalarından inkişaf edərək ümumtürk düşüncəsi səviyyəsinə qaldırılıb. Buna görə ki, dünyanın böyük sənətkarlarından biri olan Çingiz Aytmatov Bəxtiyar Vahabzadəni milli tefəkkürə malik olan mütəfəkkir şair kimi yüksək qiymətləndirib.

Milli Məclisin deputatı, Mahmud Kaşğari adına Beynəlxalq Fondun Prezidenti Cavanşir Feyziyev geniş və əhatəli məruzəsində Bəxtiyar Vahabzadənin Azərbaycanın, eləcə də bütün türk dünyasının ən sevimli, bəxtiyar şairlərindən biri olduğunu bildirdi. O, vurğuladı ki, Bəxtiyar Vahabzadə öz yaradıcılığı, düşüncəsi ilə milyonlarla insanın qəlbinə yol tapa bilib, onların ürəyində özünə məhəbbət, sevgi qazanıb.

Konfransda çıxış edən Türkiyənin Azərbaycandakı səfiri Birol Akgün çıxışında dedi ki, Bəxtiyar Vahabzadə sadəcə Azərbaycan xalqının deyil, eyni zamanda bütün türk dünyasının qəlbinə yol tapa bilib, onların ürəyində özünə məhəbbət, sevgi qazanıb. Konfransda çıxış edən Türkiyənin Azərbaycandakı səfiri Birol Akgün çıxışında dedi ki, Bəxtiyar Vahabzadə sadəcə Azərbaycan xalqının deyil, eyni zamanda bütün türk dünyasının qəlbinə yol tapa bilib, onların ürəyində özünə məhəbbət, sevgi qazanıb.

Qazaxıstanın ölkəmizdəki səfiri, Alim Bayel bildirdi ki, Bəxtiyar Vahabzadənin yaradıcılığında milli ruh, insanlıq dəyərləri, azadlıq ideyaları, vətənpərvərlik, tarixə və soy-kökünə bağlılıq daim ön planda olub. O, təkə bir şair olaraq deyil, vətəndaşlıq

çıları qarşısında çıxış ediblər.

Konfrans mayın 19-da öz işini davam etdirib. Həmi gün qonaqlar Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti Şəki filialının iclas zalında toplaşdılar. Burada zala toplaşanların əksəriyyəti tələbə-

mövqeyinə sahib olan bir insan kimi də yaddaşıımızda dərin iz qoyub.

Konfransda Milli Məclisin deputatı, Beynəlxalq Münasibətlər və Parlamentlərarası Əlaqələr Komitəsinin sədri Səməd Seyidov, Əmək və Sosial Siyasət Komitəsinin sədri, Millət vəkili Musa Quliyev, Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun Prezidenti Aktotı Raimkulova, “TÜRKSOY”un Baş katibi, Qazaxıstan Respublikasının Xalq yazıçısı Sultan Raev, AMEA-nın Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun direktoru Nadir Məmmədli, “TÜRKPA”nın Baş katibi Mehmet Süreyya Er, Qırğızıstan Respublikasının ölkəmizdəki səfiri Maksad Məmitkanov, Şimali Kibris Türk Cümhuriyyətinin təmsilçisi Ufuk Turqaner çıxış edərək Bəxtiyar Vahabzadənin yaradıcılığından geniş söz açıblar.

Bəxtiyar Vahabzadənin qızı Gülzar Vahabzadə çıxış edərək konfransın təşkilatçılarına və konfrans iştirakçıla-

rına ailəsi adından təşəkkürünü bildirdi.

Tədbir çərçivəsində “TÜRKSOY”un Baş katibi Sultan Raevə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Fəxri professoru titulu və Kaşğari medalı təqdim olub.

Günün ikinci yarısında Bəxtiyar Vahabzadəyə həsr olunan sənədli filmin təqdimatı olub və Şəki-Zaqatala Regional Mədəniyyət İdarəsinin hazırladığı konsert proqramı ilə konfrans iştirak-

edib. Bəxtiyar Vahabzadə nəinki Azərbaycanın, eləcə də bütün türk dünyası milli mentalitetinin simvoludur və o, ən qüdrətli söz ustalarında biridir. Onun əsərləri Azərbaycanda olduğu kimi, Türkiyədə və türkdilli ölkələrdə də sevilə-sevilə oxunur.

Məmmədağibay Nağıbəyov, Bakı Dövlət Universiteti Jurnalistika fakültəsinin tələbəsi

ƏDALƏT •

23 may 2025-ci il

MƏDƏNİYYƏT İŞÇİLƏRİ YAZIÇI İSMAYIL QARAYEVİN EV MUZEYİNİ ZİYARƏT ETDİLƏR

Gəncə-Daşkəsən Regional Mədəniyyət İdarəsi Goranboy rayon Mədəniyyət Mərkəzinin Qarqacaq və Zeyvə kənd folklor evi, Səfikürd kənd sənətkarlıq evi, Qarqacaq və Səfikürd

miş yazıçı İsmayıl Qarayevin Goranboy rayonunun Tap Qaraqoyunlu kəndində yerləşən ev muzeyinə ekskursiya etdilər, burada 18 May Beynəlxalq Muzeylər Günü ilə əlaqədar "Bir toxunuş, min

dəstələri qoyaraq və çıxışlar etdilər.

İsmayıl Qarayevin vaxtı ilə yaşadığı ünvana gələn ekskursiya iştirakçıları yazıçının yaşayış yaratdığı həyati gözəldilər, onun mənzili, iş otağı, kitabxanası, ailə şəkilləri və şəxsi əşyaları ilə tanış oldular.

Burada iştirakçılara yazıçının həyat və yaradıcılığı haqqında geniş məlumat verildi.

Ekskursiya iştirakçılarına yazıçının övladı Vəsimə İsmayilqızının adından yazıçının müxtəlif illərdə çap olun-

kənd kitabxana işçilərinin ekskursiyası (14.05.2025)

14 May 2025-ci ildə Gəncə-Daşkəsən Regional Mədəniyyət İdarəsi Goranboy rayon Mədəniyyət Mərkəzinin Qarqacaq və Zeyvə kənd folklor evi, Səfikürd kənd sənətkarlıq evi, Səfikürd kənd sənətkarlıq klubu, Səfikürd kənd kitabxana filialı həmçinin Tap Qaraqoyunlu mədəniyyət evi və kənd kitabxana filialının işçiləri birlikdə SSRİ Yazıçılar İttifaqının və Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü, tanın-

dəyər" adlı tədbir keçirdilər.

Ekskursiya iştirakçıları Tap Qaraqoyunlu kənd tam orta məktəbinin direktoru Sevinc Abbasova və müəllim Rübabə İsmayılova ilə birlikdə Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Niyazi Aslanovun adını daşıdığı Tapqaraqoyunlu kənd tam orta məktəbinin qarşısında yerləşən büstünü, Birinci və İkinci Qarabağ müharibələri şəhidlərinin və itkinlərinin kəndin mərkəzində yerləşən xatirə ansamblını ziyarət edərək, abidələrin önünə tər çiçək

muş kitablarından nümunələr hədiyyə edildi. Sonra tədbir iştirakçıları yazıçı İsmayıl Qarayevin və mərhum həyat yoldaşı Leyla xanımın Tapqaraqoyunlu kənd qəbristanlığında yerləşən məzarları ziyarət etdilər.

Tədbir zamanı xatirə şəkilləri çəkildi. Ekskursiya iştirakçılarına əməkdar müəllim, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin və Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü İskəndər Səlikov və yazıçının qohumu Səxavət Əmirov bələdçilik etdilər.

Milli Qəhrəmanın ailəsi təşəkkür edir

Mən Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Pəhlivan Fərzəliyevin oğluyam.Ümumi götürəndə 20- ilə yaxın iş stajım var. Bu gün çalışdığım "ADY"QSC-də 2021-ci ildən işləyirəm Cənab sədrin göstərişi ilə bu il mart ayından artıq hərəkətin təhlükəsizliyi deportamentinin Təhlil və planlaşdırma şöbəsində işlə təmin olundum.

Bildirirəm ki, cənab sədr Rövşen Rüstəmovun gəlişi ilə dəmir yollarımız gündü gündən inkişaf edir. Görülən işlərin bariz nümunəsi Qarabağda Ağdam Bərdə dəmir yolunun bərpası, Zəngilana qədər dəmir yollarının

tam bərpası... Bu gün Azərbaycanın bütün dəmir yol xətlərində yenidən qurma işləri gedir. Kəndir dəyişikliyi və yenidən qurma işləri sürətlə inkişaf edir, gənc dəmir yolları yetişir, işə qəbul müsabiqə yolu ilə şəfəf şəkildə

həyata keçirilir. Oğlum Milli Qəhrəmanın adını daşıyan Pəhlivan Fərzəliyev Türkiyənin Karabük şəhərində Karabük universitetində politologiya ixtisası üzrə təhsil alır. Bildirmək istəyirəm ki, cənab sədrin oğlunun təhsil almasına böyük dəstəyi oldu. Bizim ailəmiz bu qayğı və dəstəyə görə cənab Rövşen Rüstəmov xüsusi təşəkkür edir. Onu da qeyd edim ki, cənab sədrin şəhid ailələrinə, qazilərimizə və veteranlarına diqqət və qayğısı yüksək səviyyədədir. Bunları görməmək mümkün deyildir.

Hörmətlə:
Xaliq Fərzəliyev

Lənkəran Tibb Kollecinə AYB-nin üzvləri ilə görüş...

16 may 2025-ci il tarixdə Lənkəran Tibb Kollecinə AYB-nin üzvləri olan yazıçı, dramaturq Qafar Cəfərlili, şairlər Xatirə Xatun, Ağamir Cavad, Salman Məmmədovlu və Anar Seyidağa ilə Kollecin müəllim və tələbə heyətinin görüşü keçirildi.

Görüş zamanı yazarların hər biri şeirlərini ifa etdilər. Kollecin şair tələbələrindən də səsləndirdikləri şeirlər maraqla qarşılandı.

Qonaqlar tələbələrin çoxsaylı suallarını cavablandırdılar.

Sonda Kollecin kitabxanasına və tələbələrə kitablar hədiyyə olundu.

Artıq bu gerçəyi bilməyən yoxdur: Dünyada Everest, Comolunqma, Saqarmatxa adları ilə tanınan zirvə Himalay dağlarının Mahalanqur Himal silsiləsində yerləşir və bu zirvə yer səthinin dəniz səviyyəsindən ən yüksək məsafəyə çatdığı nöqtədir. Çin və Nepal arasında yerləşir.

1954-cü ildə Hindistan alimləri Everestin hündürlüyünün 8848 metr olduğunu müəyyənləşdirdilər və o vaxtdan bu, elmi cəhətdən əsaslandırılmış dəlil kimi qəbul olundu. Buna baxmayaraq, Çinin üreyi sakitləşmədi və zirvə Çin komandası tərəfindən 1975-ci ildə yenidən ölçüldü və hündürlük təsdiqləndi. Yeri gəlmişkən, Everest dağı Nepal dilində "Səma ilahəsi" mənasını verən "Sagarmatxa" adlanır və Tibet dilində "Müqəddəs Ana" mənasını verən "Comolunqma" kimi tanınır. Planetimizin ən maraqlı yerlərindən biridir və hər alpinistin zirvəsini fəth etmək istədiyi

- 1.2001 - Kilimancaro - (5895 m) - Afrika-da,
- 2.2002 - Kostyuşko (2228 m) - Avstraliyada,
- 3.2003 - Elbrus (5642 m) - Avropada (ümumilikdə 32 dəfə),
- 4.2004 - Akonkaqua (6962 m) - Cənubi Amerikada,
- 5.2005 - Mak-Kinli (Denali 6194 m)- Şimali Amerikada,
- 6.2005 - Vinson massivi (4892 m) - Antarktidada,
- 7.2007 - Comolunqma (Everest) (8848 m) - Asiyada.

Everesti fəth edəndən sonra daha da həvəslənib və yeni siyahı tutub ki, yeni zirvələr fəth etməlidir.

2009-cu ildə Qələbə (7439 m),
2011-ci ildə Kançencanqa (8586 m),
2019-cu ildə isə Lxotze (8516 m) və Ma-

Azərbaycanlıların "Everest fəthi" günü: İsrail Aşurlu və Elmira Aslanova

dağdır, lakin hamının bildiyi kimi, bura dırmaşmaq son dərəcə riskli və çətindir. Elə o zirvəni fəth edən alpinistlər də deyirmiş ki, Everestin zirvəsinə qalxmaq onlar üçün böyük nailiyyət və bənzərsiz həzzdir.

Amma deyilənə görə, dağın 25.000 futdan yuxarı ərəzisi təhlükəli şəraitə görə "Ölüm zonası" adlandırılıb. Yeni, göz görəsi, peşəkar olmayan alpinist hər an ölümə yaxalana bilər. Dağda 300-ə yaxın insan həlak olub.

Everestə qalxmağa cəhd edən alpinistlərin təxminən 2%-i ölüb.

Bu, Everesti dünyanın 7-ci ən ölümcül dağı hesab edilir.

Dağ həm də "dünyanın ən hündür qəbiristanlığı" kimi tanınır. Bütün bu təhlükələrə baxmayaraq zirvəyə qalxmağı bacaran ilk insanlar 29 may 1953-cü ildə Edmund Hillart və Tenzing Norgay olub.

naslu (8163 m) zirvələrinə çıxıb, keçmiş SSRİ-nin beş ən hündür zirvəsinin hamısını fəth edərək "Qar bəbiri" fəxri adını qazanan ilk azərbaycanlıdır. Fatehlikdən doymayan həmyerlimiz sonuncu dəfə - 2023-cü ilin mayında Nepalda yerləşən Makalu zirvəsini fəth edib.

Elə orda da Azərbaycanın Bayrağını daldıraraq. Bu zirvə də elə belə zirvə deyil haaa... hündürlüyü 8 min 485 metr olan Makalu səkkizminlik zirvələr arasında ən çox çətinlik yaradan dağ hesab olunur və ekspedisiyaların ancaq 30 faizi uğur qazana bilir.

2023-cü ildə İsrail qardaşımız Pakistanda yerləşən, dünyanın ən hündür zirvələrindən biri olan Nanqaparbati fəth etmək istəyini həyata keçirmək ümidi ilə orada olur. Komanda yola düşür. 8 125 metrlik zirvəyə qalxmağı hədəfləyən alpinistlərdən biri polşalı Pavel Kopets hündürlük xəstəliyindən dünyasını dəyişir.

Daha bir alpinist isə görmə qabiliyyətini itirir və hündürlükdə köməksiz qalır. Təsəvvür edin, 7 300 metr hündürlükdə! Söhbət pakistanlı Asif Bhattidən gedir. İyulun 3-də xilasedici helikopter pis hava şəraiti səbəbindən oraya uça bilməyib. Böyük bir arzusunun reallaşdırmağa çox yaxın olan Aşurlu həyatını təhlükəyə ataraq Asif Bhattiyə kömək etmək qərarına gəlib.

Azərbaycanlı alpinist pakistanlı həmkarını 6 800 metr yüksəklikdəki üçüncü düşərgəyə endirməyi bacarıb. Pakistan qardaşdır axı...

Bu məlumatı isə rus alpinist Sergey Kofanov yayıb: "İsrail Aşurlu qəhrəmandır. O, Asif arxada qoymadı, bununla öz həyatını riskə atdı".

Bəli həmin gün dünya mətbuatı Everesti fəth etmiş ilk azərbaycanlı alpinist İsrail Aşurlunun qəhrəmanlığından yazdı.

Xatırladaq ki, İsrail Aşurlu Şimal qütübünü də fəth edən ilk azərbaycanlıdır.

Qeyd edək ki, 2023-cü il 19 may tarixində Azərbaycan əsilli Ukrayna vətəndaşı Elmira Aslanova dünyanın ən yüksək zirvəsi olan Everesti (8848 m) fəth edib. Beləliklə, o, "Dünyanın damını" fəth edən ilk azərbaycanlı qadın olub.

P.S. Hər adam Everesti fəth edə bilməz! Hər adam da 7000 metrlik hündürlükdəyən başqasının həyatını önəmsəməz! Əslində bir insanın öz arzu və karyerasını məhv etməklə başqasını xilas edərsə nəinki 2-ci dəfə Everesti fəth edir, lap elə cəhəti fəth etmiş olur.

Əntiqə Rəşid

Faiq Şükürbəyli,
Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru

Sözün ahıl vədəsi

Söz də insan kimidi-dünyaya gəlir, uşaqlıq, yeniyetməlik, gənclik, ahıllıq, qocalıq dövrünü keçirir və dünyadan köçür. Söz də insan kimi doğur, törəyir, artır, çoxalır və...

Biz bu gün bəzi ahıl sözlərin işlək məqamından söz açacağıq.

Ağır bir daş olub düşmüşəm başına
-"Vallah elə mənim səbrim lap kəsildi, daha dözə bilmirəm"-xalq arasında bu kimi sözlər indi də işlənməkdədir.

Ağır bir daş olub düşmüşəm başına
-"Mən heç bilmirəm ona neyləmişəm. Elə bil ki, ağır bir daş olub düşmüşəm başına".
--"Yönlü mətəf də deyilsən, bari, öz daşın öz başına düşsün".

Söhbət zamanı bu kimi danışqlara tez-tez rast gəlirik. Bəs daşın başa düşməsi ifadəsi necə yaranmışdır?

Qədim zamanlarda əziz adamı ölmüş insanlar ağlayıb-sızlamaqla yanaşı, daş ilə başlarına vurudular. İri-iri ağır daşları göyə atıb başlarını onların altına verirdilər. Bu həmin şəxsə bir növ təsəlli xarakteri daşıyırdı. Bəzən də başlarını daşa vururdular. Ağır cinayət törətmiş adamların daş-qalaq edilərək öldürülməsi də cəza növü kimi mövcud olmuşdur.

İndi də "ağır daş olub düşmüşəm başına" ifadəsi sayğısızlıq, gözənilməz qınaq, giley zamanı işlədilir.

Səbr etmək

"Ay qız, Gülbadam, səbr elə, özünü üzmə. Yerdən kəsən varsa, göydən də baxan var". "Vallah mənim səbrim lap kəsildi, daha dözə bilmirəm"-xalq arasında bu kimi sözlər indi də işlənməkdədir.

Səbrlə ilişkili belə bir kəlam da öz qədri-qiyəmətinə qoruyub saxlamaqdadır: "Səbr elə halva bişər ey qora səndən, bəsləsən atlaz olar tut yarpağından".

Səbr - yoxsulluq, haqsızlıq, ədalətsizlik kimi üzücü qurumlar qarşısında səs çıxarmadan onların keçməsinə hövsələ ilə gözləməsidir.

Bəzən görürsən ki, birisi haqsızlıqlara. Çətin vəziyyətlərə qatlaşmayanda, dözə bilməyəndə, hövsələsizlik göstərəndə "səbr elə, səbrini bas" - deyər onu sakitləşdirməyə çalışırlar.

Zorluqlara, aöir vəziyyətə. Qara günlərə, artıq dözə bilməyən, hövsələsi çatmayan adama rəğmə deyirlər:

Filankəsini "səbri kəsildi", "səbri çatmadı".

Səbr etmək (eləmək) olacaq bir iş, gələcək bir durum üçün təlaşlanmadan. Həyəcan keçirmədən hövsələ ilə gözləmək, dözümlük göstərməkdir.

Təmkinlə, yavaş - yavaş, ağır-ağır, ehtiyatlı bir şəkildə iş görən adamlara rəğmə deyirlər: "O, səbrlə iş görən adamdır".

Paronim olan səbr sözünün bir anlamı da asqırmaq mənasındadır.

Xalq arasında "Tək səbr, cüt səbr" inamları da yasanmaqdadır. Əski inama görə guya bir dəfə asqırmaq bədbəxtlik, cüt asqırmaq işə xeyir gətirməyə işarədir.

M.Ə.Sabirin şərlərindən biri də "Tək səbr" adlanır:

**Andıra qalmış nə yaman səslənin,
Söz deməyə vermir aman səslənin.
Ox atılır, sanki kaman səslənin,
Hücreyi-dükkanda vurur tək səbir.**

Savab iş görmək

"Çağırana hay, imkansız pay vermək savabdı, bala", "Bir ac qarını doyduysan, savaba batarsan"-ictimai həyatda bu cür ifadələr indi də işlənməkdədir.

Savab- edilən yaxşılığın, ibadətin, Allaha bağlılığın qarşılığı olaraq Allah tərəfindən veriləcək mükafatdır.

İctimai həyatda, canlı dildə isə savab adətən yaxşı, xeyirli, səmərəli fəaliyyət, faydalı iş anlamında dərk edilir.

Allahın xoşlayacağı bir iş görmək, xeyirli, faydalı, səmərəli bir işi icra etmək-savab işi görmək, savaba batmaq, savab yiyəsi olmaq kimi dərk edilir.

Saqqızını oğurlamaq

"Sən mənim saqqızımı oğurlaya bilməzsən, mənim yüz it küçüyüm olsa, onun birini də sənə oğluna vermərəm". "Onun saqqızı-

nı oğurlamaq asan iş deyil". Belə ifadələr elində tez-tez işlənməkdədir.

Sözün həqiqi mənasında saqqız eyni ağacdan və başqa bəzi ağac və bitkilərdən sızan, ağızda çəynənən yapışqan maddədir. Məcəzi mənada isə bu sözle bağlı ifadələr işlənir.

Boş yerə söhbət etmək, lağlağı etmək, heç bir xeyirli iş görməmək saqqız çəynəmək adlanır.

Birinin yanından əl çəkməyən, ondan ayrılmayan, yeri gəldi, gəlmədi ondan qopmaq istəməyən adamlara rəğmə deyirlər:- Saqqız kimi nə yaxamdan yapışmışan?

Saqqız oğurluğuna getmək- Bir kimsənin yanına gedərək düşüncəsini öyrənməyə çalışmaq, saqqızını oğurlamaq-loru dil ilə aldatmaq, qandıraraq onu özü tərəfə çəkmək, bir işi görməyə razı salmaq mənalaraını ifadə edir.

Sağ əli başına

Bir kimsəyə nəşib olan, qismət olan, yaxşı bir şeyi, xoşbəxtliyi özü və başqaları üçün də arzu etmək anlamında işlədilir:- Sağ əli başıma (başımıza, başınıza)

Sağ əl ən yaxın kimsə, yardımçı, sirdaş, sadıq dost, qardaş mənasında işlənir.

Sağ əllə bərabər sağ göz ifadəsi də işlənməkdədir. Belə ki, birisini həddindən artıq sevəndə, böyük hörmət bəsləyəndə deyirlər: "Onu sağ gözüm kimi istəyirəm".

Sağına-soluna göz gəzdirmək-hər tərəfə nəzarət etmək, sağına- soluna keçmək-yaltaqlanmaq, yaltaqlıq etmək, sağ salmaq-inandırmaq, arxayın etmək anlamındadır.

Mismırığını sallamaq

"Mismırığını nə sallamısan, ə, qəddini düzəltmə, dünyanın borc-xərcini səndən alamyıblar ha", "o, mismırığını elə sallayıb ki, üz-gözündən zəhrimar yağır." Belə ifadələri danışqı dilində tez-tez eşitmək mümkündür.

Mismırıq əsəbdən, hiddətdən insanın üzündə meydana gələn hal və yaranan ifadədir.

Müəyyən hadisələr zamanı qaş-qabağını tökən adama rəğmə deyirlər:- Nə mismırığını (simsırığını) sallamısan, ə!

Mismırığına (Simsırığına) dəymək isə keyfinə-damağına dəymək mənasındadır.

Basaratı bağlanmaq

"Vallah elə bil kişinin basaratı bağlanıb hara gedir eliboş qaydır." "O, basaratı bağlanmış adam kimi davranır".

Bu cümlələrdəki "basarat", "basaratı bağlanmaq" ifadələri əski türk yaşam tərzii ilə ilişkili.

Basarat qəlbi gözü ilə, üreyn döyüntüsü ilə görüb həqiqəti anlama, könlün sədası ilə bir olayı doğrudan-doğruya bilmə mənasındadır.

Lap qədim zamanlardan etibarən dövlət idarələrində basaratlı (öncədən görən, hadisələri qabaqcadan duyan) insanlar çalışırdılar ki, onlardan yad ölkələrdən gələn elçilərin ürəklerini oxumaq, məqsədlərini bilmək üçün istifadə edirdilər.

"Basaratı bağlanmaq" "basaratlı"-nın tərsi üzüdür. Həqiqəti görməmək, qəflətdə olmaq, olayları qavraya bilməmək, özünün ziyanına hərəkət etmək "basaratı bağlanmaq" adlanır.

Dağar

"Becərdiyimiz taxıl göz qabağındadır, bölsək adama heç bir dağarcıq düşməyəcək. Yaxşısı budur ki, dağar taxılını götür, dur qırağa".

İşlətdiyimiz "dağar" ifadəsi əski türk termini olub taxıl məhsullarını, eləcə də digər şeyləri yığmaq üçün dana dərisindən hazırlanmış iri torbaya deyirlər.

Övvəllər Osmanlı ordusunu ərzaqla təmin etmək üçün rəiyyətdən natural vergi şəkildə yığılan ərzaq dağarlarla daşınırdı. Bu toplantı isə "tağar" adlanırdı.

"Tağar" əskitürk qaynaqlarında çəki vahidi olmuşdur. Əsasən taxıl məhsullarını ölçmək üçün istifadə olunan bir tağar 83.2 kiloqrama bərabər idi.

Orta çağlarda qaytan hörmək üçün istifadə edilən köhnə şeylər və ya möhkəm yun doldurularaq bağlanan meşin yastığa da da-

ğar deyirdilər. Xalq şerinin birində ana öz körpə qızcığını belə oxşayıb-özisləyir:

**Ay qızım, qızım qapqara qızım,
Cehizin yığib dağara qızım,
Dalinca vurdum nağara qızım.**

Camaat arasında özünü yekə-yekə aparan, edabazlıq edən adamlara işarəylə deyirlər:

-"Nə dağar-dağar gəzirsən, əə, evində yoxdu urvalıq, könlündən keçir koxalıq".

"Dağar" vüqarlı, qürurlu mənasını da ifadə edir.

"Dağarcıq" da dağar sözündəndir. Burada "cıq"- kiçiltmə mənasını bildirən şəkilçidir. Deməli, dağar böyük ölçülü, dağarcıq isə kiçik ölçülü qabdır.

"Boş dağarcıqını dolu çuvala tay qoymaq" ifadəsi də müəyyən məqamlarla bağlı işlənməkdədir.

"Sırr dağarcığı" ifadəsi də sırle dolu, anlaşılmaz insan əşya bərsində işlədilir.

Dolu quyuya bit düşməz

Bu ifadə qarabağlıların söz-söhbətlərində məqamı gələndə işlənir. Niyə? Ona görə ki, tarixən qarabağlılar oturaq olublar. Peşələri də əkin-biçin olub. Becərdikləri taxlı da ərzaq quyularına doldurub qış üçün tədarük görüblər. Ən kasıb adamın belə, quyusunda bəs deyəcək dərəcədə taxlı olardı. Qarabağlılar deyirdilər: -"Allah məni bir çökrəklə, bir də ükrəklə imtahana çəkməsin".

Quyuyə deyəndə isə biz su quyusu kimi dərin quyuları nəzərdə tuturuq. Taxıl quyuları taxıl məhsullarını saxlamaq üçün su quyularından fərqli olaraq, çox dərin yox, amma enli, geniş qazılırdı.

Fındıq, zoğal, mürdərça, söyüd və s. ağacların çubuqlarından cəvərlən hörüb quyunun içərisinə yerləşdirirdilər. Cəvərlənə torpağını arasını samanla doldururdular ki, taxıl nəm çəkməsin. Sonra taxıl quyunun içinə dolduruldu. Onun üstünə saman döşəyib ağzını palçıqla suvayırdılar. Daha burada zərrə qədər boş yer qalmırdı ki, burada nəşə özüne yer eləsin.

Dolu quyuya bit düşməz ifadəsi bax, beləcə yaranıb. Bu məsəl insanların əxlaqı, tərbiyəsi, ağılı-kamalı, soy kükü ilə ilişkili olaraq işlədilir. Yəni tərbiyəsi yerində olan, əsli-nəslə pak olan insanları hər zaman əyri yollara çıkmək mümkün deyil.

Dilini qarnında dinc saxla

"Dilini dinc saxla, diluzunluq eləmə, yoxsa başın ağrıyar, haal!" "Dilini qarnına qoy, hər sözü danışma" Bu cür ifadələr adətən artıq-əskik danışmamaq, xəbərcilik etməmək üçün öyüd-nəsihət, bəzən isə hədə-qorxu tonunda işlədilir. Söz gəzdiren, qeybət edən şəxslərə rəğmə cəzalanacaqalarına işarəylə deyilir. İfadənin əsas qayəsi budur ki, xəbərcilik, qeybət etmək, söz gəzdirmək insana heç vaxt başucalıqı gətirmir, əksinə insanı həmişə xəcil edir.

Bes dilin ağızda deyil, qarında dinc saxlanılması ifadəsi nə ilə ilişkili? Məlumdur ki, insanın ağzi, burnu, qulağı, qaşı, gözü, bir sözlə əksər əzaları göz qabağıdadır. İnsanın adi gözlə görünə bilməyən əzası yalnız onun qarın boşluğudur. Yəni insanın qarın boşluğunun içərisi görünmədiyi, bilinmədiyi kimi, baş verən hadisələr də fəş olunmamalıdır. Bu həm də söz gəzdirməyin, xəbərciliyin insan yad-yabançı olduğuna, onun daxili aləminin zənginliyinin vacibliyinə bir işarədir.

Onun təkə-təkə gəzməyi var

"Əşsi sən allah qoy görə, o bizim adamımız deyil. Onun təkə-təkə gəzməkdən savayı əlindən nə gəlir ki...". "Bir Şəfinin xoşbəşi, bir də Xankişinin təkə-təkə gəzməyi qocaldı məni", "Onun təkəyə oxşayan qızı var ey, o, az aşın duzu deyil".

Söz-söhbət əsnasında bu cür ifadələr tez-tez işlənməkdədir. Təkə yaşlı, erkək keçiye deyirlər. Təkələr bir qayda olaraq qoyun sürüsünün qabağında gedirlər. Yerləşləri də adi keçilərin və qoyunlarınkindən fərqlənir. "Təkə-təkə gəzmək" ifadəsi həm mənfi, həm də müsbət mənada işlənir. Lovğa-lovğa yeriyən adamlara da, fiziki möhkəmliyi, şax yeriş-duşu ilə başqalarından açıq-aydın seçilən

şəxslərə də işarəylə bu ifadə işlədilir. Bəzən də təkə ifadəsi cəsarətlik, qorxmazlıq, saymamazlıq kimi də işlədilir və qadınlara da şamil edilir.

Ağına keçə yamayım

Keçə isladılaraq döyülmək surətiylə yun və ya qıldan əldə edilən qalın və qaba materiala deyirlər. Keçə daranmamış, bir-birinə keçmiş, bir-birinə yapışmış halda olur. Keçəni keçəçilər hazırlayırlar. Bu peşə keçəçilik adlanır. Keçəçilik keçə hazırlayanın işidir. Dediymiz kimi bu yundan və qıldan hazırlanır. Qıl bəzi heyvanların vücudunda çıxan sərt tükcə deyillər. Keçəçilikdə əsasən keç qılından, keç qəziləndən istifadə edilir. Keşə çox möhkəm, qalın və isti olur. İnsanlar keçədən sağlamlıq məqsədi ilə istifadə edirlər. Xalq təbabətinə rəğmə deyər bilərik ki, soyuqdeyməsi olan adamı keçəyə bükürlər ki, o, tərəyib ayılsın. Çıxıq zamanı, şiş zamanı bir parça keçəni isti suyun içərisinə salır, sonra onu həmin yerin üstünə sarıyırlar. Çox keçmir ki, keçə havlamış, simləmiş yaranın şişini çəkib sağaldır.

Xalq təbabətindəçəpiş kəlləsinin dərisinin əhəmiyyəti haqqında bilgiler vardır. Çəpiş kəlləsinin dərisini soyan kimi isti-isti başa bələmək sinir fəaliyyəti pozğunluğu və zəhni qarışıqlıq halarında çox faydalı hesab olunur.

Yaxud xalq inam və etiqadlarının birində deyilir ki, "Uşağı olmayan qadını keçə dərisinə salsan, uşağı olar". Deməli, ağıla keçə yamama ifadəsi müəyyən tibbi, etimoloji kökə bağlıdır və heç də təsadüfi olaraq işlənmir.

Ağına keçə yamayım ifadəsi yaddaşı zəif olan, olayları qısa bir zamanda unudan insanlara işarəylə işlədilir. Bir şəxsin unutqanlıqı, yaddaşının zəif olması ərək ilə, mülayim tərzdə, bir az da ironik formada bəyan edilir və onun yaddaşının, hafizəsinin normal hala düşməsinə arzulayır.

Qurd-quş

"Ay bala, ehtiyatlı ol, davar-duvarı gözəndə qoyma, qurd-quş toxunar". "Çox uzağa getmə, özünü qurddan-quşdan qoru". "Allah səni qurd-quşdan uzaq eləsin"- belə sözləri tez-tez eşidirik. Bəs qurd hara, quş hara? Bunların bir-biri ilə nə əlaqəsi var? Sən demə, əlaqəsi olmasa, bu ifadəni işlətməzlərmiş. Əlaqəsi odur ki, qurd ovunu yeyib gəndən sonra, qalanını quşlar dimdikləyir. Yəni qurd olanını yerdə yeyər, quş qalanını ağac başında.

O işin üstündə Sevdimalını sel apardı ha! Mahalda Sevdimalı deyilən bir adam varmış. Bu adam bazara gedəndə sürgün olarmış, dəyirmanı gedəndə qırğın. Hansı yığnaqda olarmışsa, motal atar, aranı qatarmış. Bu şeytan-şuğul kişi qardaşı qardaşla qanlı edən, qonşunu qonşu ilə kinli edən bir nadü-rüst idi. Harda görsəydi ki, bir şirin məclis var, tez özünü yeritib aradan gül axıdardı.

Günlərin bir günü mahal əhli cana yığılıb Sevdimalını tutub dağ çayından axıdılar. Gur axan dağ çayı Sevdimalını daşlara çırpıb cəhənnəmə vasil eləyir.

İndi də biri şeytan-şuğulluq, araqarışdıranlıq eləyəndə o dəqiqə xəbərdarlıq edirlər: "O işin üstündə Sevdimalını sel apardı ha!..."

Qurşaq tutmaq

"Sənəin kəmərinə o gözəgörünməz kişi qurşasın, bala". El arasında tez-tez işlədilan bu alqışın tarixi qədimdir. Əski türk adətləri ilə bağlı olan "qurşaq tutmaq", "kəmə qurşaq" ifadələri bir neçə mənalara ifadə edir. "Qurşaq" beli şax tutmaq üçün sarılaraq bağlanan uzun və ensiz qumaşdan, kəşmirdən və s.-dən hazırlanır. O həm də bel bağı anlamındadır. Bir şeyin ortasını sarımaq üçün metaldan düzəlmış kəmə də qurşaq adlanır. Ağac budaqlarından, şax-şəvəldən, qarğı-qamışdan düzəldilmiş çəpərlərin də ortasından qurşaq verilir ki, çəpər daha möhkəm olsun. Qurşaq coğrafi termin kimi yer kürəsinin iki meridian arasındakı bölümü mənasını da ifadə edir. Eləcə də bir ölkənin torpağının hər hansı bir özəlliği dolayısıyla ayrılan qismi, parçası da qurşaq adlanır.

(ardı var)

Gündə neçə dəqiqə gəzmək oturaq həyat tərzinin zərərlerini azalda bilər?

"Araşdırmalara görə, gündə ən azı 30 dəqiqə orta tempdə gəzmək oturaq həyat tərzinin zərərlerini əhəmiyyətli dərəcədə azalda bilər".

Adalet.az xəbər verir ki, bu fikirləri 93 FM dalğasında yayımlanan "Sağlam radio"da fizioterapevt Ayten Musayeva açıqlayıb. Onun sözlərinə görə, bezi tədqiqatlar göstərir ki, uzun müddət oturmağın səbəb ola biləcəyi ürək-damar sistemi, metabolik pozuntular və onurğa problemləri kimi fəsadları kompensasiya etmək üçün hər gün 30-40 dəqiqə orta və ya yüksək intensivlikdə fiziki aktivlik tövsiyə olunur:

"Əlavə olaraq, hər 30-60 dəqiqə oturdudan sonra 2-5 dəqiqə ayağa qalxmaq və yüngül hərəkət etmək məsləhət görülür. Oturaq həyat tərz

müasir dövrdə geniş yayılmış və bir çox sağlamlıq problemlərinə səbəb olan bir yaşam formasıdır. Araşdırmalar göstərir ki, gündə cəmi 19 dəqiqəlik gəzinti belə bu həyat tərzinin zərərlerini azalda bilər. Oturaq həyat tərzinin sağlamlığa təsirinə gəldikdə deyər bilərik ki, uzun müddət oturmaq bir sıra sağlamlıq risklərini artırır. Gəzinti qan təzyiqi və şəkəri tənzimləyir, əhval-ruhiyyəni yaxşılaşdırır, ümumi sağlamlığı dəstəkləyir. Bu səbəblərdən fəaliyyəti gündəlik həyatınıza daxil etməklə, uzunmüddətli sağlamlıq faydaları təmin oluna bilər".

Fizioterapevt qeyd edib ki, gündəlik uzun müddət oturmaqla keçən oturaq həyat tərz, bir çox xroniki xəstəliklərin inkişafı riskini artırır:

"Məsələn, ürək-damar xəstəliklərində, uzun müddət hərəkətsizlik qan dövranını zəiflədir, qan damarlarının elastikliyinə azaldır, insult və infarkt riskini artırır. Gəzintinin sağlamlığa faydalarından danışdıqda, gündəlik gəzinti bir sıra sağlamlıq faydalarını təmin edir. Məsələn, gəzinti qan təzyiqinin aşağı salmağa kömək edir. Fiziki fəaliyyət insulini həssaslığını artırır və qan şəkəri tənzimləyir. Gəzinti endorfinlərin sərbəst buraxılmasını stimullaşdırır, bu da əhval-ruhiyyəni yüksəldir. Fiziki fəaliyyət yuxu keyfiyyətini yaxşılaşdırır. Gəzinti əzələləri gücləndirir və sümüklərin sıxlığını artırır. Hər 30 dəqiqədən bir 5 dəqiqəlik qısa gəzintilər edin. Qısa məsafələr üçün avtomobil əvəzinə piyada getməyi seçin. Lift əvəzinə pilləkənlərdən istifadə edin. Günün əvvəlində və ya sonunda qısa gəzintilər planlaşdırın". A.Musayeva sonda dinləyicilərə bildirib ki, hərəkət sağlamlığın açarıdır və gündəlik həyatınıza kiçik gəzintilər əlavə edərək böyük fərqlər yarada bilərsiniz.

ƏDALƏT •

23 may 2025-ci il

Onun səmimiyyətlə dediği sözləri tez-tez xatırlayıram: "Hər bir peşənin öz çətinlikləri var və onların həlli yüksək peşəkarlıq tələb edir. Həkimlik də belədir. Odur ki, həmişə nəticəni, yəni müalicə edən xəstələrin razı getməyini görməyə çalışıram. Xəstənin əhvalının yaxşılaşmasından ötrü təkcə onu müayinə etmək, dərman yazmaqla kifayətlənmirəm. Ona dərmanları qəbul etmək, düzgün qidalanmaq və istirahət etmək, sağlamlığı qorumaq qaydalarını da başa salıram. Əgər müalicə edən adam bir qədər ağır xəstədirsə, onu daim nəzarətdə saxlayır, evə buraxıldıqdan sonra da telefonla əlaqə saxlayır, səhhəti ilə maraqlanıram. Bəzən insanları xoş sözlə də müalicə etmək olar. Başlıcası odur ki, biz həkimlər onların sağlamlığı üçün məsuliyyət daşıyıyıq. Ona görə də həkimlik peşəsini özünü bütün varlığı ilə bu sahəyə həsr etməyə hazır olan insanlar seçməlidir".

Müsaibim - Xaçmaz Rayon Mərkəzi Xəstəxanası Publik Hüquqi Şəxsin direktoru Səyyaf Tağıyev də həkimliyi bu baxımdan seçən, bütün varlığı ilə adamların sağlamlığını qorumağa hazır olan və buna daxilən böyük məsuliyyət daşıyan insandır.

1956-cı ildə Gədəbəy rayonunun Kələman kəndində həyata göz açan Səyyafın həkim olmasını sadə əmək adamları olan valideynləri də arzulayırdı. Tibb işçilərinin çatışmadığı dağ rayonunda bu, təbii istək idi. Odur ki, iki

HƏKİM MƏSULİYYƏTİ

il orduda xidmət edib doğma kəndinə qayıdan, buradakı Həzi Aslanov adına sovxozda fəhlə işləyən gənc həm arzusuna çatmaqdan, həm də valideynlərinin istəyinə əməl etməkdən ötrü söylə imtahanlara hazırlaşdı və 1980-ci ildə Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun müalicə-profilaktika fakültəsinə daxil oldu. 1985-ci

ildə həkim-cərrah ixtisası üzrə ali məktəbi bitirib bir il Respublika Mərkəzi Klinik Xəstəxanasında internatura keçdi.

Tələ Səyyafı doğma rayonundan yüz kilometrə uzaqda yerləşən Xaçmaza gətirdi və burada həkim-otolaringoloq kimi fəaliyyətə başladı. Bir müddətdən sonra şöbə müdiri, 2012-ci ildə isə Xaçmaz Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının baş həkimi vəzifəsinə təyin edildi. Yüksək peşə hazırlığı, istedadı, təşkilatçılığı, gözəl insani keyfiyyətləri ilə çalışdığı kollektivin və rayon əhalisinin hörmətini qazanan Səyyaf Tağıyev 2014-cü ildə "II dərəcəli Dövlət qulluqçusu" ixtisas dərəcəsinə layiq görüldü və 2019-cu ildə Xaçmaz Rayon Mərkəzi Xəstəxanası Publik Hüquqi Şəxsin direktoru təyin olundu.

Əmək fəaliyyətində qazandığı uğurlara görə 2015-ci ildə Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə "Əməkdar həkim" fəxri adına və 2018-ci ildə Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin "Səhiyyə əlaçısı" döş nişanına layiq görülen Səyyaf Tağıyevin işgüzarlığı və təşkilatçılığı sayəsində rayonda səhiyyə xidmətinin səviyyəsi xeyli yaxşılaşdı.

Əvvəllər tibb işçilərinin, müasir avadanlıqların çatışmadığı, kifayət qədər həkim və tibb məntəqələrinin olmadığı Xaçmaz rayonunda indi vəziyyət yaxşılaşmağa doğru çox dəyişib. Rayon mərkəzi xəstəxanasında cərpayılardan sayı 236-ya çatdırılıb.

Burada 150 həkim və 489 orta tibb işçisi çalışır. Xəstəxananın strukturuna 4 ASM, 24 həkim məntəqəsi, 35 tibb məntəqəsi və 7 stasionar şöbə daxildir. Bu kollektivin səyi ilə rayonun 180 min nəfərdən çox olan əhalisinə hərtərəfli səhiyyə xidməti göstərilir. Əvvəlki illərə nisbətən tibbi və stasionar tibbi xidmətlərin, cərrahi əməliyyatların və patronaj xidmətlərin sayı artıb. Rayonda səhiyyə xidmətinin neqativ göstəriciləri kəskin sürətdə azalaraq, pozitiv göstəriciləri artıb.

Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvü olan Səyyaf Tağıyevi respublikamızın hüduqlarından kənarda da tanıyırlar. Ötən il Qazaxıstan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi Almata Texnoloji Universitetinin elmi şurasının qərarı ilə Səyyaf Tağıyevə "Fəxri professor" akademik elmi dərəcəsi verilib.

Səyyaf həkim həm də çox ailəcanlı insandır. Onun həyat yoldaşı Kəmalə xanım və qızı Nigar da həkimdir. Digər qızı Turan isə yaxşı müəllim kimi tanınır. Özünü xoşbəxt insan sayan müsaibim həmişə böyük rus yazıçısı Lev Tolstoyun sözlərini misal gətirir: "O insan xoşbəxtkdir ki, ailəsində xoşbəxtkdir". Bəli, ailəsində, vətəninə xoşbəxt olan Səyyaf həkimin Xaçmaz kimi böyük bir rayonun səhiyyəsinə bacarıqla, qayğıkeşliklə və səriştə ilə rəhbərlik etməsi də yerli əhəldən ötrü xoşbəxtlikdir.

Sadiq Orduxan,
Xaçmaz şəhəri

"Köhnəlməyən xiffət"

(Nəzakət Məmmədlinin şeirləri haqqında)

Nəzakət Məmmədli müasir Azərbaycan poeziyasının istedadlı nümayəndələrindən biridir, qadın şairlərimiz arasında öz fərdi dəst-xətti, yazı manerası və poetik düşüncə tərzilə seçilə bilir. Onun poeziyasında həyatın, yaşadığımız zamanın ahəngini, bir qadın dünyasının sevincini, qəmini, dünyaya, insanlara, təbiətə sevgisini və təbii ki, azərbaycançılıq duyğularını, vətəndaşlıq mövqeyini hiss edirik, görürük. O, həm də fəal publisist və ictimaiyyətçidir, yaddaşımızın abidəsi olan "Azərbaycan Respublikası Xatirə Kitabı"nın baş redaktorudur, Azərbaycan oxucuları arasında populyarlıq qazanan "Yada düşdü" jurnalının da baş redaktorudur. Təbii ki, Nəzakət Məmmədlinin həm poeziyası, həm də jurnalist və nəşirlik fəaliyyəti tənqidçi və ədəbiyyatşünasların, qələm yoldaşlarının diqqətini cəlb etmiş, onun yaradıcılığı və şeirlər kitabları haqqında məqalələr, rəsenziyalar çap edilmişdir. Bu sətirlərin müəllifinin də həmçinin Bir neçə gün əvvəl isə biz Nəzakət Məmmədlinin yaradıcılığı ilə bağlı iki kitabla tanış olduq. Yazıçı, elmlər doktoru Allahverdi Eminovun "Nəzakət Məmmədlinin yaradıcılıq yolu" və şair, tədqiqatçı Hikmət Məlikzadənin "Nəzakət Məmmədovanın yaradıcılığında Vətən kodları" kitabları Nəzakət xanıma ədəbi ictimaiyyətin daha geniş çevrədə maraq göstərdiyini sübut edir.

Nəzakət Məmmədli "Köhnəliyin xiffət" şeirlər kitabı ilə oxucuların görüşünə gəlib. Bu onun yeddinci kitabıdır. Şair Rəfail Tağızadə kitabı "Təbəssümün gizlətdikləri" adlı ön söz yazıb.

Nəzakət Məmmədlinin ilk şeirlər kitabı "Ömrüm" adlanır. O kitaba ünlü şairimiz Musa Yaqub ön söz yazıb. Musa müəllim o zaman gənc şairə xeyir-dua verib: "Nəzakətin şeirlərini həqqi hisslərin, yaşanmış duyğuların sözlə şəkilməmiş ifadəsi adlandırmaq olar... Çox yaxşı haldır ki Nəzakətin şeirləri saxtalıqdan, pafosdan, quru ehkamlardan, cansız motivlərdən uzaqdır, təbiiyidir. Bu da onun ruhunun icəliyindən, bədii zövqünün rəngarəngliyindən xəbər verir".

Nəzakət Məmmədli ustad şairin bu xeyr-duasını heç vaxt unutmayıb və yeni şeirlər kitabında da bir şair kimi poetik inkişafda olduğunu sübuta yetirir.

Nəzakətin şeirləri bir qadın - ana qəlbinin kövrək, zərif duyğularını ifadə edir. Onun bir çox şeirlərində sən kədər hiss ilə qarşılaşırsan.

Ancaq biz Nəzakəti sırf kədər şairi kimi təqdim etmək fikrində deyilik. Kədər var onun şeirlərində, amma bu kədər qaranlıq, işıqsızlığa, pessimizmə aparıb çıxarmır. Hər bir kədər, qəm həm həyatın, gerçəkliyin, yaşadığın mühitin özündən doğur, həm də şəxsi yaşantılarından. Bunlar təbii ki, insan həyatında izlər buraxır, amma şair bu qəmlərin içində gərəkdir itib-batmasın, üzünü işığa tutsun. Məsələn, biz Azərbaycan uğrunda şəhid gedən oğullarımızı döndə-döndə yad edirik, onları unutmur, ancaq bu şəhidliyi qəhrəmanlıq kimi dərk edirik. "Şəhidim" şeirində olduğu kimi:

Yaman narahatdır ruhum, bilirəm,
Durur qısa günün hələ, şəhidim.
Torpaq qan içində, düşmənlərdə,
Dağın göz dağıdır ele, şəhidim.

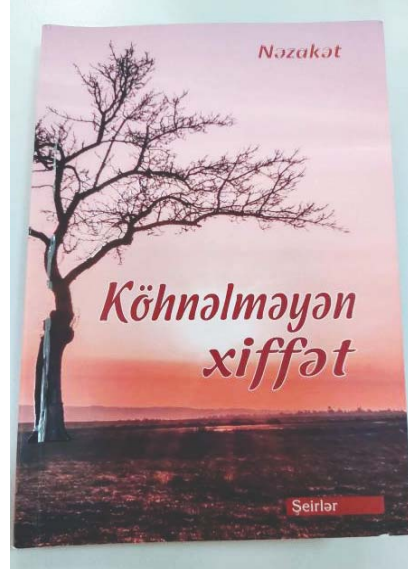
VAQİF YUSİFLİ
Filologiya elmləri doktoru

Yalana döndükdü mənim gerçəyim,
Solub düymə-düymə gülüm-çiçəyim.
Analar açmayıb qara ləçəyin,
Göz yaşı döndübdür sələ, şəhidim.

Nə qədər ağrın var, ağrınla varam,
Yaramdı köksünün altındakı yaran.
Sən göydən enəsən, mən burdan duram,
Gələ zəfər günü gələ, şəhidim.

Nəzakətin "Vətən, bizi bağışlama", "Haqq qovuşduran şəhid zirvəsi", "Yurd həsrəti", "Həsərətəm", "Zabit anasıyam mən!" şeirlərində ifadə olunan həqiqət budur ki, yurd itkisindən

doğan həsrət sona yetməlidir, yoxsa Vətən bizi bağışlamaz, bəsdür daha analar şəhid balalarının qəbrinə layla çalır. Axi, yüz il əkilməyən torpağımızın köksündə sızlayan kotan dərdi var", axı, "Qarabağ qalıbdı boynu бүкүлү Yatmış vicdanların qeyrət dərdi var".

Onun yeni şeirlər kitabında vətənpərvərlik mövzusu mən deyirdim ki, birinci sırada durur. Baxın:

Torpaq deyil, Vətəndir bu,
Çınqılı, daşı doğmadı
Atamnan, babamdan qalıb,
Alın qırışı doğmadı.

Səssiz haraylar görünür,
Uca saraylar görünür,
Çox illər, aylar görünür,
Gözünün yaşı doğmadı.

Könlünə Qarabağ düşüb,
Baxmaqdan gözə ağ düşüb,
Ümüddən yüz yarpaq düşüb,
Payızı, qışı doğmadı.

Nəzakətin Qarabağla, müharibə ilə, şəhidlərlə bağlı şeirləri də onun vətənpərvərlik hisslərinin poetik ifadələridir. (öncə bu şeirlərin adlarını çəkdi). O, şəhid analarına da bir neçə şeir həsr edib, müharibədə həlak olan döyüşçülərə də.

Amma Şuşa azad ediləndən sonar yazdığı şeirlər də bir Azərbaycan qadınının sevincini qurur hissini ifadə edir. Baxın:

Gedirəm Şuşaya zəfər yoluyla,
Sevinc yaşıdır gözümün yaşı.
Həsərət ağrısına məlhəm olubdur,
Sağalıb Vətənin sinə dağları.
Üzü xınalanıb şəhid qanıyla,
Tanrı dualıdır Şuşa dağları.
Gedirəm bir misra muşduluq alam,
Öpüm, Xan qızının gözündən öpüm.
Boyun çox ucadır, deyirəm əsgər,
Anayam, bir əylil, üzündən öpüm.

Nəzakət həm də gözəl təbiət şeirlərinin müəllifidir.

Ümumiyyətlə, Nəzakət xanımın şeirlərində təbiətlə insan bir vəhdət kimi diqqəti cəlb edir. Vaxtilə, biz onun "Payız" şeirini təqdir etmişdik. Bu şeirdə payızla insan ömrü arasında bir assosiasiya yaradılırdı:

"Düşüb yol gedirəm tale boyunca, Hər yanda önümə çıxır bu payız. Bacımın ağaran telindən düşür, Anamın qəbrindən baxır bu payız". Onun yeni yazdığı "Yağış" şeiri də həmin yolun davamıdır: "Yağ, ey yağış, aramla yağ Səndən qaçıb çətir altı gizlənsinlər. Sevgi dolu pıçıltıda Güle-gülə ərisinlər Səle döndü fəlakəti gətirmə sən. Aramla yağ, qoy nazlansın yasa-menlər, Gəlişinlə bayram etsin göy süsənlər. Səndən alsın ilhamını Şələlər, dağ çayları".

Onun şeir kitablarında bir sıra ithaf şeirləri də var və əlbəttə, onların hər biri onun şəxsən tanıdığı, ünsiyyət bağladığı insanlara həsr edilib. Ancaq bu ithaf şeirlərini sadəcə "ithaf" (mədh) kimi qəbul etmək olmaz. Anasına və bacısına həsr etdiyi şeirlər daha təsirlidir. Xüsusilə, "Darıxıram, ay ana" şeiri. Bu şeirdə bir Ana obrazı yaradılıb ki, təkcə bir ananın yox, ümumən bütün anaların ümumiləşmiş surətini görürük:

Əllərinə toxunsam. Dərdim çıxar yadımdan,
Döndü uşaq olaram, yüyürərəm üstünə.
Sənə heyran olaram, sənə qurban olaram,
Düşərəm mən analı günlərimin seyrinə.
Necə həsrət qalmışam allərinin meyrinə,
Öpərəm, oxşayaram tellərindən bərbəbir,
Ətirli nəfəsinlə mənə dünyanı gətir.
O xoş, o gözəl anlar düşər yenə yadıma,
Darıxıram, ay ana.

Bir istedadlı şair-jurnalist vardı Alim Məhərrəmli. Təəssüf ki, həyatdan vaxtsız getdi. Şeirləri təzə-təzə geniş oxucu auditoriyasına yol tapırdı. Hiss olunurdu ki, axtarışlar aparır və bu axtarışlar əksər hallarda uğurla başa çatırdı.

Amma qəfil ölüm onu bizim sıralarımızdan ayırdı. Nəzakət xanım bu ölümü sakit qarşılamadı, dost və qardaş bildiyi Alimin ölümünə nisgilli bir şeir həsr elədi:

Dünya çox incidə bilirdi səni,
Bəlkə düz etməsən, çıxıb getmisən.
Qısa bir ömürlə sındı səni,
Yoxsa bu dünyanı yıxıb getmisən?

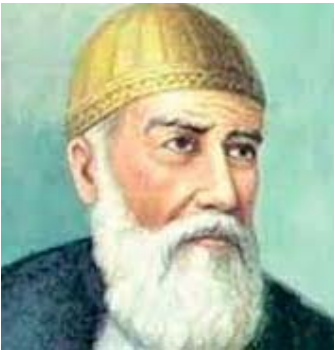
Havanı çaldılar, düşdün oyuna,
Fələk yaman saldı səni toruna.
Oynayan olmayıb yoxsa toyuna.
Bu dərd üreyini sıxıb, getmisən.

Alim Məhərrəmliyi yaxşı tanıyanlar bu şeirdə onun nakam ömrünün obrazını görəceklər.

Nəzakət xanımın ömrü qatırı, daha doğrusu poeziya qatırı dayanmayıb, yol gedir və fikrimizə, gələn şeir kitablarında bu qatırın daha sürətli, sürətli gedişinin şahidi olacağıq. Qoy həmişə bu misralar gözləri qarşısından çəkilməsin:

Zamanı incidi, qovan dünyanı
Qorusun gözəllik, məhəbbət, istək.
Nə olar, dünyanı möcüzə bilək,
Nə olar, həyatı möcüzə bilək.

Bu möcüzəni biz onun yeni şeirlərində də görəceyik.

BAYAT

№ 43 (903)

Rəsul Rza

Məndə ixtiyar olsa

Mən istəyirəm:
buludlar ağlasın
uşaqlar ağlamasın;
analı, ya anasız.
Mən istəyirəm:
güllər açılsın,
güllələr açılmasın,
amanlı, ya amansız.

Mən istəyirəm:
qapılar qapansın
soyuq olanda hava.
Gözlər qapanmasın,
sözlər qapanmasın.
Mən istəyirəm:
yanğınlar sönsün,
ümidlər sönməsin.
Meyvələr dəysin öz fəslində.
Ürəklərə söz dəyməsin.

Bəhərdən budaqlar əyilsin.
İnsan başını əyməsin,
xəcalətdən, ya gücsüzlükdən.
Axsın bulaqlar göz yaşı kimi,
torpağın üzərində.
Göz yaşı bulaq kimi axmasın
dünyanın heç bir yerində.
Hər şey insana baxsın.
İnsan ələ baxmasın.
Gecələr ulduzlar oyaq olsun.
İnsanlar yatıb dincəlsin;
qüvvət toplansın sabahın xeyirli işlərinə.
Axsın gözlərini gələcəyin ümidli
səhərinə.

Mən istəyirəm:
sevinc, səadət bol olsun.
Ürəkdən-ürəyə,
ölkədən-ölkəyə,
açıq yol olsun.

Mən torpağam

Mən torpağam, məni atəş yandırmaz;
tərkibimdə kömürüm var,
külüm var.

Mən baharam çəmənlər-çəmənlər
Çiçəyim var, gülüm var.

Mən küləyəm, əsməyəm,
kim bilər ki, mən varam.
Mən buludam, səhraları susuz görüb,
ağlaram.
Mən ürəyəm, döyünməyəm
ölərəm.

Mən insanam,
sadə insan əlinin
yaratdığı nemətlərlə öyünməyəm,
ölərəm.

Mən işığam - qaranlığın qənimi.
Mən insanam,
daşıyıram qəlbimdə

dünyaların sevincini, qəmini.
Maraq dolu gözəmə mən,
baxmaya bilmərəm.
Qarlı dağdan süzülən çayam mən,
axmaya bilmərəm.

Mən insanam,
vətənim var, elim var.
Ən böyük həqiqəti,
azadlığı, məhəbbəti,
nifrətsizləməyə qadir olan
dilim var.

Mən bir qranitəm ki,
hər parçamda duyulur
bərkliyəm,
döyüşdə möhkəmliyəm,
ülfətdə kövrəkliliyəm.
Mən insanam, ülfətsiz -
Ölərəm.
Məhəbbətsiz, nifrətsiz -
Ölərəm.

Mən bulağam,
tapşırıqla axmıram.
Mən həyatam,
Həmişə yoldayam;
nəfəsdəyəm, arzudayam,
baxışdayam, ürəkdəyəm, qoldayam.

Mən torpağam, nemətimi, varımı
zəhmət sevən insanlarla bölərəm.
Mən ürəyəm, döyünməyəm
ölərəm.

Soruş

Od nə çəkdi,
küldən soruş!
Baş nə çəkdi,
dildən soruş!
İşə susuz barmaqların
kədərini insan bilir.
Nəğmələrin həsrətini
bir qırılmış teldən soruş!

Ömrün çətin yollarında
daşa ləpir salsa ayaq,
gün nə çəkdi,
ildən soruş!
Zülmətliyin möhnətini
kor söyləsin!
Bəm xalların fəryadını
zildən soruş!

Mən kölgəsiz bağ görmədim,
El dərdi tək dağ görmədim,
Gözlərimi yumub açdım
neçə dostu sağ görmədim.
Nələr çəkdi çaylaq daşı
seldən soruş!

Yollar uzun, mənzil uzaq.
Sərt daşlara dözmür ayaq.
Dözsün gerek.
Dözsün gerek.
Kim zirvəyə qalxar, deyin,
Yollar boyu hər pilləni
birgünləri, yüzilləri
qəlbimizlə,
beynimizlə
ömrümüzə
doldurmasaq.

Mən yolçuyam
Od nə çəkdi,
küldən soruş!
hansı şeirim,
hansı sözüm
yaşayacaq məndən sonra?
Mən bilmirəm,
eldən soruş!

Deyirlər

Məhəbbət elə bir ismət evidir,
onun qapıları bağlı gərəkdir.
Onun sığındığı etibarlı yer
insan sinəsində
adi ürəkdir.

Ürək süfrə deyil
gəlib-gedənə
açasan,
var-yoxum bax, budur, - deyə.
Məhəbbət çeşməsi qardan yaranmır,
töküb dağıdasan
bir sudur- deyə.

Yüz sözü, yüz sirri
dosta desən də,
məhəbbət sirrini özündə saxla!
O tək səndən deyil,
səninki deyil,
açıb saçacaqsan söylə,
nə haqla!

Ayrılmayaq

Xəyalın yanımda, sən uzaqdasan,
Hicranın yolları ömür qədərdir.
Bu yalnız axşamda yuvama baxsan:
mənəm, xəyalındır, bir də kədərdir.

Gəl, ört pəncərəni, qalaq üz-üzə,
bir sən ol, bir də mən, bir də gözlərin.
Vüsal qərq olurkən hicran - dənizə
ağ bir yelkən olsun o son sözlərin.

Bir sən ol, bir də mən, bir də dərdimiz.
Ağlayaq doyunca, gülək doyunca.
Baş-başa qaldıqca bu möhnətlə biz
döysün qapıları külək doyunca.

Döysün, qoy açmayaq. Yorulsun külək.
Qəmli hicran qalsın qapıda dustaq!
Bir an vüsalınla çırpınsın ürək.
Sonra... sonra yenə biz ayrılmayaq!

Çınar

Gecə keçmiş, ulduzlar ağ, göy qara!
Söykənmişəm qocaman bir çınara.
Bir yanımda ömür kimi axır su,
Qaçmış bu gün təbiətin yuxusu.

Budaqlarda sərin yelin xoş səsi.
Yarpaqların həzin-həzin nəğməsi.
Ürəyim bir qanadlanmış quş kimi
Hey çırpınır, təsəllisiz, əsəbi.

Hündür çınar budaq atmış, qol atmış,
Öz ömründə çox əsrlər qocaltmış.
Görkəmində qarlı dağlar vüqarı.
Başı bütün ağaclardan yuxarı.

Tufan qopar, yağış yağar, qar tökər;
od qamçılı ildırımlar göy sökər.
Bəzən çayda daşlar daşı qovalar.
Seldə gedər göy çəmənlər ovalar.

Yarğan yarar sinəsini dağların.
Sular oyar binəsini dağların.
Karvan çəkər göydə qara buludlar.
Çovğun gələr, şaxta kəsər, buz donar.

Xan çınarım əyməz məğrur başını.
Kimsə bilməz xan çınarın yaşını.
Gecə qara, durdum düşündüm bir az,
Dedim nədən ulu çınar yıxılmaz?

Birdən çınar dilə gəldi dedi: - bax!
Bu torpaqda dərinə kök salaraq,
hər tərəfə uzatmışam qolumu,
övladlarım bürüyüb sağ-solumu.
Belə məğrur dayanmağa haqlıyam.
Mən kökümle bu torpağa bağlıyam.

Hamımız yoldayıq

Yol.
Qatar.
Minənlər var, düşənlər var.
Kimi gülə-gülə minir,
gülə-gülə düşür.
Kimi kədərli, qayğılı.
Duracaqlar ötürür...

İskələlər keçir.
Qurtarmaq bilmir qatarın yolu.
Gündüzü var, gecəsi var.
Hələ gülə-gülə minəcək,
kədərle düşəcək
neçəsi var.

Nə mən bilərəm harda düşəcəyəm,
nə qatardakılar bilir.
Bəlkə heç qatar dayanmayır:
düşənə elə gəlir,
minənə elə gəlir.

Bəlkə mənə elə gəlir.
Gedir qatar.
Çay içirəm, papiros çəkirəm,
düşünürəm, şeir yazıram.
Mən bu uzun yolda
getməyə, getməyə, getməyə də,
ən yaxın duracaqda düşməyə də
hazıram.

Ancaq...
Bu şeiri qurtarım.
Bir yenisini başlayım.
Bir də...
Nə yol qurtarır,
nə arzular.
Yeni isikəllər, duracaqlar ötürür.
Kim isə minir.
Kim isə düşür.

Vaxt var ikən

Çıq-çıq saat işləyir.
Düşür əbədiyyətə
ömrün geri dönməyən anları.
Zaman alıb aparır insanları
bugünəcən heç kəsini
qayıtmadığı uzaqlara.

Vaxt var ikən dünyaya bax!
Baxıb doymasan belə.
Bir divara daş qoy!
Çiçək iylə!
Saçlarını
sabahın xoş nəsimisiylə dara!
Könlünü aç günəşə, bahara.

Vaxt var ikən gəl,
şəfəqləri qarşılayaq
səhər-səhər.
Sevək, sevilək!
Fikrimizdən işıqlansın zülmətlər.
Dodaqlarında açılısın
təbəssüm çiçək-çiçək.

Vaxt var ikən
əllərinin hərərətindən
isinsin bir insan əli.
Nə qədər iş var görməli,
Nə qədər söz var deməli.

Vaxt var ikən
bircə qələm vur,
bir budaq peyvənd elə.
Demə, o necə, mən də elə
Düşməyə amansız ol,
dosta xoşqılıq!

Vaxt var ikən
elə yaşa, elə çalış
bir gün sən olmayanda
hər kəsə aydın görünsün
yerində qalan boşluq.

Azərbaycançılıq ideyasının təbliği

№ 19 (2442) 23 may 2025-ci il

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Hansı millətin, hansı xalqın nümayəndəsini dindir-sən, danışdırsan özləri haqqında yüksək fikirdə olacaqlar və deyəcəklər ki, dünyada bizdən vətənpərvər, bizdən bəşəri və bizdən insanlara yüksək dəyər verən ikinci bir millət yoxdur. Təbii ki, bu fikirə birmənalı yanaşmaq olmaz. Ən azından ona görə ki, el dilində demiş olsaq, "heç kəs öz ayrına turş deməz". Elə bu kontekstdən də həmin məsələlərə yanaşanda heç şübhəsiz, hər bir millətə, hər bir xalqa o millətin nü-

onda ermənilər də ifşa olacaq, onlara arxa duranlar da! Azərbaycançılıq ideyalarının təbliği daim diqqət mərkəzində olmalıdır ki, dünya həqiqəti, eləcə də tariximizi, keçmişimizi və mədəniyyətimizi yaxşı tanısin. Heç şübhəsiz, xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən səfirliklər və eləcə də qeyri-hökumət təşkilatları xalqımızın nə qədər zəngin keçmişə malik olmasını digər ölkələrə çatdırmamış deyil, amma görünən odur ki, bizi - yəni, Azərbaycanı hələ dünya bir o qədər də yaxşı tanımır. Təbii ki, bu da dövləti-

mədiyim mədəniyyəti, əxlaqı Azərbaycanda, Bakıda gördüm. Adətən, başqa ölkələrdə olanda, onların vətəndaşları bizə yuxarıdan aşağı baxırdılar və bəzən hətta kobudluq edirdilər. Amma Azərbaycanda tamamilə bunun əksini gördüm. Gördüm ki, mən alman olsam da, mənə sizin millətin nümayəndələri çox böyük sevgi ilə yanaşırlar. Avtobusda, metrodə hamı ayağa qalxıb mənə yer verirdi. Sözüün düzü, mən heç harda belə bir diqqət görməmişdim və çaşıb qalmışdım. Bir nəfər orta yaşlı bir kişi mənimlə al-

ÇOX AZ MİLLƏTİN AZƏRBAYCANLILAR QƏDƏR BÖYÜK ÜRƏYİ VAR

mayəndəsi yox, başqaları daha obyektiv və ədalətli qiymət verə bilər. Çünki o millət ki, digər millətlərə hörmətlə, sevgiylə yanaşır, onun mədəniyyətinə, adət-ənənəsinə diqqət yetirir, təbii ki, həmin millətlər də dünya tərəfindən sevilir.

Azərbaycan da çox zəngin tarixi keçmişə və qədim mədəniyyətə malikdir. Bu xalqın qədim bir tarixi, bir həyat təzi və yaşam yolu var. Bəlkə də Azərbaycan xalqı dünyanın yeganə millətidir ki, o, bütün xalqlara, bütün millətlərə böyük sevgi, böyük məhəbbətlə yanaşır. Heç də hər bir millət və hər bir xalq bu dəyərlərə malik deyildir. Çünki bir də görürsən ki, tarixi olmayan, bir kökü olmayan millət özünü dünyanın ən qədim xalqı kimi təbliğ edir.

Heç uzağa getməyək, mənfur erməniləri yada salmaq bəs edir. Bu millətin nə dövləti olub, nə ərazisi olub, nə də tarixi keçmiş. Amma özünü dünyaya ən qədim millət kimi təqdim edir və qərribəsi də odur ki, dünya ermənilərin bu yalanlarına inanır, onlara sevgi ilə, məhəbbətlə yanaşır. Deyirlər ki, yalanın ömrü qırx gündür, qırx gündən sonra hər şey aydınlaşır, yəni sular durulur və məlum olur ki, bunlar hamısı yalanmış. Təəssüf ki, ermənilərin yalanları isə açılmır ki, açılmır, əksinə gündən-günə çiçəkləyir, Avropanı və Amerikanı "fəth" eləyir. Ancaq gəlin səbirli olaq, vaxt gələcək, onların iç üzünü açılacaq və hər şey göy üzünü kimi təmiz olacaq. Bax,

mizlə bağlı zəngin məlumatları digər ölkələrə ötürməkdə və çatdırmaqda ləngiməyimizdir. Amma fakt faktlığında qalır ki, bu gün Azərbaycana kimin yolu düşürsə, onlar ölkəmizin nəinki tarixi keçmişinə və eləcə də bugünkü inkişafı-

na təəccüblənirlər, onlar gəlib heç bir ölkədə görmədikləri diqqəti və qayğıni, sevgini bizim ölkədə görürlər. Onlar görürlər ki, doğrudan da Azərbaycan balaca ölkə olmasına baxmayaraq, nəinki Yaxın Şərqdə, dünyada sayılıb-seçilən ölkələrdən biridir. Çünki bu ölkə heç vaxt dini inancları və eləcə də müxtəlif dinlərə və ayrı-ayrı xalqlara pis gözlə baxmayıb, əksinə hər bir başqa xalqın mədəniyyətinə, adətinə, dilinə, dininə hörmətlə yanaşmış. Bir dəfə Almaniyadan bir əcnəbi bizə qonaq gəlmişdi. Dedi ki, dünyanın heç bir ölkəsində gör-

manca danışdı. Gördüm ki, bizim dili, tariximizi, mədəniyyətimizi gözəl bilir. Həmin adam məni evinə dəvət elədi və bir axşam da qonaq saxladı. İnanın, mənə ən yaxşı otağı vermişdi və gülə-gülə dedi ki, biz bu otağı həmişə qonaq

təbliğ edirsiniz. Ancaq mən Almaniya gedəndən sonra sizin belə gözəl adət-ənənəniz və qonaqpərvərliyiniz barəsində ağızdolusu danışdım. Elə mənim qohumlarım da bu söhbətə çox maraqla qulaq asdılar. Dedilər ki, sən danışdığın həqiqətdən çox nağıla oxşayırsan. Mən də dedim ki, ay qardaşlar, demirsiniz nağıla oxşayırsan, gedin Azərbaycana görün mən nağıl danışaram, yoxsa gördüklərimi? Bax, mənim bu söhbətlərimdən sonra bir neçə qohumum Azərbaycana gəzməyə getdi və dediklərimin şahidi olduqlarını söylədilər. Görürsünüz mü, bizim ölkənin, bizim dövlətin və bizim xalqın dünyada necə böyük nüfuzu var.

Yəni, hər hansı bir əcnəbi Azərbaycana gəlirsə, burada çox şeyi görüb təəccüblənir. Təəccüblənməyə də bilməz. Çünki bu xalq, bu millət heç vaxt kiminsə torpağına, varına, dövlətinə, vətəninə göz dikməyib və Azərbaycan dünyada heç bir ölkənin haqq işinə də müdaxilə etməyib. Sadəcə olaraq, Azərbaycanın zəngin mədəniyyəti, zəngin həyat təzi bir daha təsdiq edir ki, Azərbaycan dünyadan görünən bir ölkədir. Bu ölkədə bütün xalqlar, bütün millətlər çox rahat yaşayır, fəaliyyət göstərir və gözəl həyat təzi keçirirlər. Əlbəttə, dünyada ən ali dəyərlər insalıqdır.

İnsanlığ və humanistlik olmayan yerdə bütün digər nə-

lər varsa, gözəndən düşür. Qüdrətli Azərbaycan dövləti və Azərbaycan xalqı birmənalı olaraq deyə bilərik ki, öz adət-ənənələri heç bir millətə bənzəməyən dəyərləri ilə həmişə seçilib və bundan sonra da seçiləcək. Ən azından ona görə ki, bu dövlət və bu xalq demokratik dəyərlərə, bəşəri dəyərlərə və eləcə də digər qeyri-adi keyfiyyətlərə malikdir. Ona görə də dünya xalqları Azərbaycanı tanıdıqca, bizim millətə və dövlətə məhəbbətləri daha da artır!

Təbii ki, dünya xalqları arasında Azərbaycançılıq ideyaları gün işığı kimi daha geniş yayılıb. Belə ki hansı millətin nümayəndəsinin yolu ölkəmizə düşür, onlar bir həqiqəti görür və dərk edirlər: görürlər ki, Azərbaycanda heç bir millətə yuxarıdan-aşağı baxılmır. Onların dili, dini və mədəniyyəti hörmətlə qorunur. Və eyni zamanda azərbaycanlılar həmişə dünyanın bütün xalqlarına qucaq açıblar və onlara çox böyük sevgi göstərirlər. Yenə el dilində demiş olsaq, bir tikə çörəklərini onlarla yarı bölüblər. Ona görə ki, azərbaycanlılar dünyada çox az xalqlardandır ki, onların ürəyi dünya boydadır, insanlara və bəşəri dəyərlərə böyük önəm verir!

EMİL FAİQOĞLU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ

MEDIANIN İNKİŞAFI AGENTLİYİNİN MALİYYƏ YARDIMI İLƏ

ƏDALƏT •

23 may 2025-ci il

15

Türkiyənin məşhur erməni fotoqrafı: Xudbin və istedadlı Ara Güler

Türkiyədə çox məşhur bir erməni fotoqraf, foto müxbiri və yazıçı olub: Ara Güler 16 avqust 1928, Bəyoğlu, İstanbulda doğulub, 17 oktyabr 2018 -də elə orda ölüb. Əsl adı Aram Terteryanıdır. Bu toplum elə bir buqələmundur ki, yaşadıkları ərazini özələrinə uyğunlaşdırır, yaxud da əksinə.

Ən böyük 7 fotoqraftan biri hesab edilən Ara Güler Türkiyə vətəndaşı olaraq dünyanın hər tərəfində tanınıb. Hələ 2014-cü ildə Ara Gülerə Türkiyənin Boğaziçi Universitetinin fəxri doktoru adı verilib. Hətta Universitetin rektoru Gülay Barabaroşoğlu fəxri doktor sertifikatını şəxsən Ara Gülerə təqdim etdi.

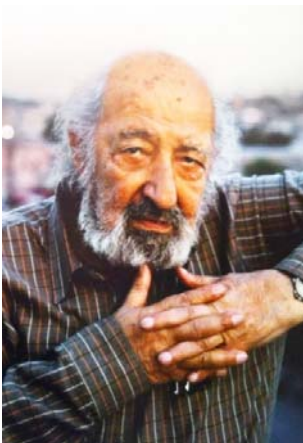
Rektor dedi ki, Türkiyənin tarixi və ölkənin həyatı dünyaya Ara Gülerin vasitəsilə təqdim olunub, buna görə də böyük fotoqraf fəxri doktor adına layiq görülüb.

Amma onu da deməyi özümə borc bilərəm ki, dünyaca ünlü Ara Güler öz toplusunun nümayəndələrindən düşüncəyə heç nə ilə fərqlənmirdi və verdiyi bütün müsahibələrində deyirdi ki, mənim çekdiyim fotoşekiller olmasaydı, 50-60-cı illərin İstanbulu indi yaddan çıxmışdı.

Ermənilik azarına tutulmuş Ara anlamır ki, İstanbul

da Aradan başqa 10-17 milyon insan yaşayıb və onlar da İstanbulla bağlı fotolar çəkiblər.Yeni heç kim əvəzedilməz deyil..

Müsahibələrinin birində isə o vaxt "Yeni İstanbul" qəzetinin hekayə müsabiqəsi-

nə "Ali İhsan Aygün" ləqəbi ilə qatıldığının səbəbini erməni olması ilə əlaqələndirir. Guya həmin dövrdə ermənilərə Türkiyədə yaxşı münasibət yox imiş.

Əlbəttə ki, yalan danışır. Haqqında söhbət gedən o illərdir ki, o vaxt erməni Matilda Manukyanın ən bərk gədən dövrü idi. M.Manukyan da bilirsiniz Türkiyənin ən böyük vergi ödəyicisi olub, dövlət xəzinəsinə milyonlarla xeyir verib, buna görə 6 dəfə dövlətdən mükafat alıb. Çün-

ki işlətdiyi 37 fahişəxananın baş fahişəsi olub. Yeni patro-niçəsi!

Yəni, Ara gözünün içinə qədər yalan deyirdi. Hətta əksinə ermənilər Türkiyədə türklərdən daha yaxşı yaşayırdılar. Ara Güler demiş lap

fransalı kimi. Uzun sözün qı-sası, Ara Güler haqqında Er-mənistan və Türkiyə kinoma-toqrafları film çəkəcəklər.

Adalet.az xəbər verir ki, layihə "Kara kedi Film" və "Luys" medianın ortaq işi olacaq. Ermənistanın "Anso Film" şirkəti və prodüserlər Ani Qalstyanla Ovannes Qalstyan çəkilişdə iştirak edəcəklər.

Filmin rejissoru Ela Alyamaç, ssenaristi isə Aren Perdecidir. Bu, Türkiyə ilə Ermənistan arasında ilk ortaq

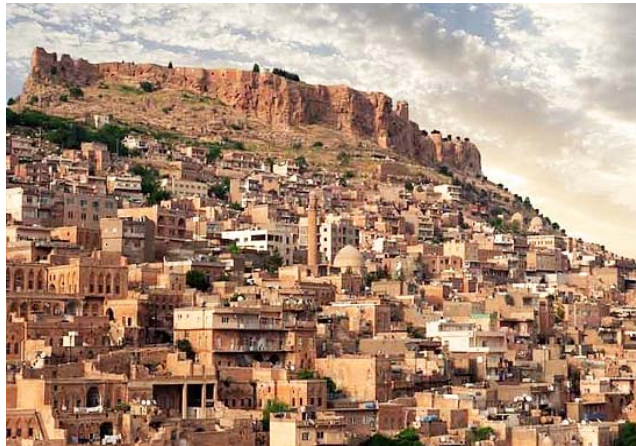
uzun metrajlı film istehsalı olacaq və Kann Film Festivalının "Marche du Film" bölməsində təqdim ediləcək.

Layihə həmçinin Türkiyə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin Kino Baş İdarəsi və TRT-nin "12 Punto" platforması tərəfindən də dəstəklənir. Ssenari inkişafı və arxivləşdirmə işi "Doğuş Holding"ə bağlı Ara Güler Arxiv və Araşdırma Mərkəzində aparılıb.

Qeyd edək ki, etnik erməni ailəsində doğulan Ara Güler jurnalist fəaliyyətinə 1950-ci ildə "Yeni İstanbul" qəzetində başlayıb. Türkiyədə, bütün dünyada məşhur fotoqrafıdır. XX əsrin əfsanəvi simalarının (Salvador Dali, Sofi Loren, Pikasso, Bertran Rassel, Uinston Çörçill, İndira Qandi və s.) fotosunu çəkmiş insandır. "Magnum" foto agentliyinin üzvü olub. Ara Güler sağlığında iki dəfə ailə həyatı qurub. 1975-ci ildə Perihan Sarıözle ilk evliliyini edən Güler 4 il evli qalıb. Ara Güler 1980-ci ildə tanış olduğu Suna Taşkıranla 1984-cü ildə ailə həyatı qurub.Dünyanı gəzən cütli-yün xoşbəxtliyi 2010-cu ildə Suna Taşkıran xanımın ölümü ilə bitib.Ara Gülerin övladı yoxdur.

Əntiqə Rəşid

"Unudulan Yolların Səsi: Anadolunun Qəlbində Yenidən Doğulan Kəndlər"

Anadolu xəritədə deyil, qəlblərdə yerləşən, zamanın səssiz qoruyucusu, keçmişlə bu günü birləşdirən məkandır.

Bir vaxtlar qaynayıb-qarışan, nənələrin nağıl danışdığı, uşaqların tozlu yollarda qaçdığı bu yerlər, uzun illərdir sus-qunluğa qərq olmuşdu. Suyun şırıltısını, cümə axşamlarında oxunan duaların feyzini, çay evindəki səmimi söhbətlərin ləzzətini hiss etdirən bu kəndlər unudulmuş xatirələrin beşiyidir.

Yollar... O daşlı, dolanbac cığırılar üzərindən addımlayanları unutmaz. Qayıdanlar o cığırılarla danışmağı bacaran, yolların qoxusunu duyanlardır. Bu, sadəcə bir köç deyil - bu dəyərlərə dönüşdür.

Anadolu kəndləri bu günlərdə yenidən nəfəs almağa başlayıb. Son illərdə Türkiyədə baş verən sosial və iqtisadi dəyişikliklər, böyük şəhərlərin sıxlığı və stresli həyat şəraiti bir çox insanı təbiətə yönəltdi. Müxtəlif bölgələrində həyata keçirilən kəndlərin canlandırılması layihələri, yalnızca tikililəri deyil, həm də min illik yaddaşları dirçəltməkdədir.

Kəndə dönüş sadəcə mənəvi deyil, iqtisadi baxımdan da dirçəlişin ocağına çevrilir. Gənclər öz təsərrüfatlarını qurur, yerli məhsulları bazarə çıxarıb, ekologiyaya uyğun istehsal metodları ilə kənd həyatına yeni nəfəs verirlər. Qadınlar kooperativlər quraraq əl işləri və kənd məhsulları vasitəsilə ailə büdcəsinə töhfə verməkdədirlər.

Artıq bir çox bölgələrdə ekoturizm layihələri inkişaf edir. Təbiət yürüşləri, yerli mətbəxi tanımaq kimi təkliflər kəndləri turizm mərkəzinə çevirir. Sanki hər kənd öz hekayəsini yenidən danışmağa başlayıb.

Bəlkə də gələcəyin ən parlaq layihələri, şəhər mərkəzlərində deyil - Anadoluda, qədim çinar ağaclarının kölgəsində gizlidir.

Fikrət Əkbərli

III Çarlzın yeni avtomobili: Belə ucuzunu şoubiznesimizdə heç kim sürməz

sifariş edib. Sərvəti 600 milyon funt sterlinq qiymətləndirilən Monarx ekoloji təmizliklə birləşdirən tam elektrik Lotus Eletre hiper SUV alacaq. Avtomobil 900 at gücündə mühərrikə malikdir və bir dəfə doldurmaqla 513 km yol qət edə bilir. III Çarlzın bu seçimi eko-fəallər tərəfindən müsbət qarşılanıb və qeyd ediblər ki, bu, monarxın elektromobilləri bəyənməsinin güclü siqnalıdır.

P.S. Bu xarici media bunu elə də şişirdə-şişirdə yazır ki, sanki Xristofor Kolumb Amerikanı təzədən kəşf edib. Alın sizin acığınıza mən ondan da bahalı maşından sitat gətirim. Bu ilin aprelində çox hörmətli mediamız ərz elədi ki, İmic dəyişikliyi ilə diqqət çəkən müğənni Zahidə Günəş daha bir maraqlı etiraf edib.

O, "Tarixin bir günü" verilişinə müsahibəsi zamanı ərindən ayrıldıqdan sonra özünə "Bentley" markalı lüks avtomobil aldığını bildirib.

Maşını üçün saydığı pulu dilə gətirən ifaçı hazırda subay olduğunu və evlilik düşünmədiyini açıqlayıb. Ərinmədim axtardım-araşdırdım, məlum oldu ki, Bentley Mulsanne, 6.5 L, 2018 - 846 min AZN manatıdır. Onu da çevirdim ABŞ dollarına oldu 497.6468 dollar. Qısqancılığından partlasın , İngiltərə mediası.... Ağsaqqala demək istəyirəm ki, hələ 2014-cü ildə Xalq artisti Məleykə Əsədovamız 150 minlik avtomobil sürürdü, biz sevincimizi biruzə vermirdik. Hələ Xalq artisti Aygün Kazımova "Chevrolet Camaro Cabriolet" markalı 90 000 dollar avtomobil sürəndə Azərbaycanda dolların kursu 0, 78 AZN idi.

Əntiqə Rəşid

Nigar Camal: "Qara Qarayev nənəmə elçi gəlibmiş"

İfaları ilə göz oxşayan Nigar Camal maraqlı açıqlaması ilə yadda qalıb.

Adalet.az bildirir ki, o, nənəsinin gənclik sevgisindən danışır: "Nənəm o vaxt Üzeyr Hacıbəyovla eyni binada yaşayırmış. Hadisəni tam təfərrüatı ilə bilərəm. Amma dəqiq bilərəm ki, zamanında Qara Qarayev nənəmə elçi gəlibmiş. Ancaq nənəm onunla ailə qurmayıb".

Tarix Əliyev: "Ondan da istedadlılar papaq altında yatır"

Prodüser, aparıcı Tarix Əliyev od püskürdü. Adalet.az xəbər verir ki, o, Kəmalə Qaramollayevanın efirdən getməsinə normal qəbul etmədiyini söyləyib:

"Mən onun sənətini ortaya qoyub müzakirə edərdəm. Buna ixtiyar var. Kəmalə, Azərbaycan mədəniyyəti

üçün nə etmişən?! Sənətin göz qabağındadır. Nə böyük sənət var sənin?! Asif Kərimovun adı altında gizlənmək lazım deyil. İnsanın özü sənətkar və peşəkar olmalıdır. Hamı deyir ki, o istedadlıdır. Amma nə olsun? Olsun da istedadlı qız. Ondan da istedadlılar papaq altında yatır. İnsan özünə hörmət etməlidir.Proqramda bir dəfə itə görə ağlayıb efirdən bayıra çıxır, bir dəfə başqa bir bəhanə getirir ki, gələ bilmirəm. Belə hörmətsizlik olmaz".

Əntiqə

Təsisçi və baş məsləhətçi:
Aqil ABBAS

Baş redaktor:
İradə TUNCAY

Qəzet "Ədalət" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnmiş və "Son dakika" MMC Neşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilmişdir.

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

KAPİTAL Bankın 1 sayılı Nəsimi rayon filialı.
kod: 200112 h/h
Müxbir hesab: 0137010001994
S.W.I.F.T. Bik: AIIBAZ 2xhesab N:
38070019411100451111 VOEN: 1300456161
İndeks:0107 Qeydiyyat nömrəsi 100

Ünvan: Bakı AZ1073 Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "AZƏRBAYCAN" neşriyyatı, 6-cı mərtəbə.
Telefon: 538-05-50, 538-51-31. 534-55-98 Faks: 539-80-26
adaletqezeti@rambler.ru
adaletqezeti@mail.ru, adaletqezeti@box.az

Tiraj: 1500
Sifariş: 230
Çapa imzalanmışdır:
22.05.2025

ƏDALƏT •

23 may 2025-ci il